

FRIMÆRKETS DAG
LANDSJUNIORUDSTILLING

SILFI
94

19.-20. MARTS 1994 - SILKEBORGHALLERNE - SILKEBORG

Program for Frimærkets dag Landsjuniorudstilling

Lørdag d. 19. marts

- Kl. 09.15 Reception for særlige indbudte.
- Kl. 10.00 Udstillingen åbnes af
Borgmester Jørn Würtz.
Underholdning ved
Balleskolens blæserorkester.
- Kl. 12.00 Foredrag om papirfremstilling.
Jørgen Rahbek.
Drewsen-Silkeborg Papirfabrik.
Mødelokale 2.
- Kl. 13.30 Junior DM i filatelistisk viden.
Mødelokale 1.
- Kl. 15.30 Præmieoverrækkelse:
DM for juniorer.
- Kl. 17.00 Udstillingen lukker.
På gensyn i morgen kl. 10.00.
- Kl. 19.00 Festaften i Søholthuset.
Ansvej ved Silkeborghallerne.
For udstillere, dommere,
handlere, gæster, deltagere i
Junior DM og medlemmer af
Silkeborg Filatelistklub.

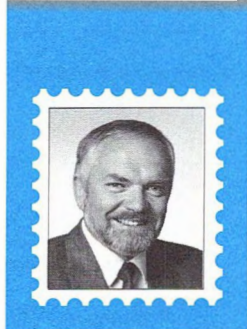
Søndag d. 20. marts

- Kl. 10.00 Udstillingen åbnes for publikum.
De danske Motivsamlere.
Mødelokale 1.
- Kl. 11.00 Danziggruppen. Lukket møde.
Kl. 11.30 Danziggruppen. Åbent møde.
Danzigstempl., nye opdagelser.
Mødelokale 2.
- Kl. 13.00 Præmieoverrækkelse. SILFI '94
- Kl. 14.00 Islandsgruppen.
Mødelokale 1.
Tjekkosllovakiet Samlerne.
Mødelokale 2.
Dansk Vestindien Samlerne.
Mødelokale 3.
Tegnekonkurrence:
Vinderkråning.
- Kl. 15.30 Udtrækning af "13 rigtige"
- Kl. 17.00 Udtrækning på indgangsbillet.
Udstillingen lukker.
På gensyn til Nordia 94 i Århus.
Ret til ændringer forbeholdes.
Mødelokalerne er åbne for alle.

INDHOLDSFORTEGNELSE

2	Program for Silfi '94	
4	Velkommen til Silkeborg.	Borgmester Jørn Würtz, Silkeborg.
5	Bykort.	
6	En hilsen fra Silkeborgs Postmester.	Postmester Per Holm, Silkeborg.
8	En hilsen fra Danmarks Filatelist Forbund.	Jørn Walther Pedersen, Silkeborg.
10	En hilsen fra Danmarks Frimærke Ungdom.	Martin Kienetz, Haslev.
12	Silkeborg Filatelistklub byder velkommen.	Jørn Jensen, Silkeborg.
14	Ærespræsidiat - Udstillingsudvalget.	
15	Jury - Sponsorere - Ærespræmier.	
16	Handlerstande.	
17	Kort over handlerstande, mødelokaler m.v.	
18	Udstillerfortegnelse.	
23	Kort over rammeplaceringer.	
PAPIRET:		
24	Silkeborg Papirfabriks historie.	Kjeld Andersen, Silkeborg.
28	Papirproduktion. Fra træ til papir.	J. Rahbek, Silkeborg.
VANDMÆRKET:		
32	Fremstilling af vandmærker.	J. Rahbek, Silkeborg.
36	DVI 4 Cent tofarvet uden vandmærke pos. 97.	Carsten Jensen, Aalborg.
42	Danmark våbentype, randvandmærker.	Henning Nielsen, Aalborg.
STEMPLER:		
44	Tilintetgørelse af frimærker.	Axel Martinussen, Mørke.
48	Virklands Poststempler.	Peter Jørgensen, Virklund.
FILATELI:		
52	Fra nybegynder til Danmarks mester.	Ella Pedersen, Silkeborg.
54	Juniorerne og Moderne Filateli.	Anneliese Møller, Køge.
62	Hvad er posthistorie?	Otto Kjærgaard, Grindsted.
68	Dansk Rekommandation - NB-påtegninger	Uffe Munch Andersen, Risskov.
98	Om at starte en motivsamling.	Frøde Vesterby Knudsen, Hobro.
104	Så er der jul igen i Lions Club, Bjerringbro.	Kirsten Bøggild, Bjerringbro.
UDSTILLINGER:		
106	Verdensudstilling.	Knud Mohr, København.
UDMÆRKELSER:		
112	The Roll of Distinguished Philatelists.	Ferenc Orbán, Silkeborg.

ISBN: 87-88688-49-6 - Reg. af Danmarks Filatelist Forbund.
 IDE - LAYOUT - SATS: Kurt Sørensen, Silkeborg Filatelistklub.
 VANDMÆRKEPAPIR: Drewsen Silkeborg Papirfabrik.
 TRYK: Bogtrykkergården A/S. Fabriksvej 42. 7600 Struer.
 Gengivelse af Silfi '94 katalogets artikler m.v. må kun ske med forfatternes tilladelse.

Velkommen til Silkeborg

Af Borgmester Jørn Würtz, Silkeborg.

Jeg er glad for med denne lille hilsen at byde alle hjerteligt velkommen til Silkeborg og til SILFI '94 - Landsjuniorudstillingen og Frimærkets Dag 1994.

At Silkeborg Filatelistklub er en af Silkeborgs levende og handlekraftige foreninger er SILFI '94 et godt udtryk for. Der ligger et meget stort arbejde bag dette omfattende arrangement - og opbakningen af frivillige har været lige så stor. Det er et godt tegn.

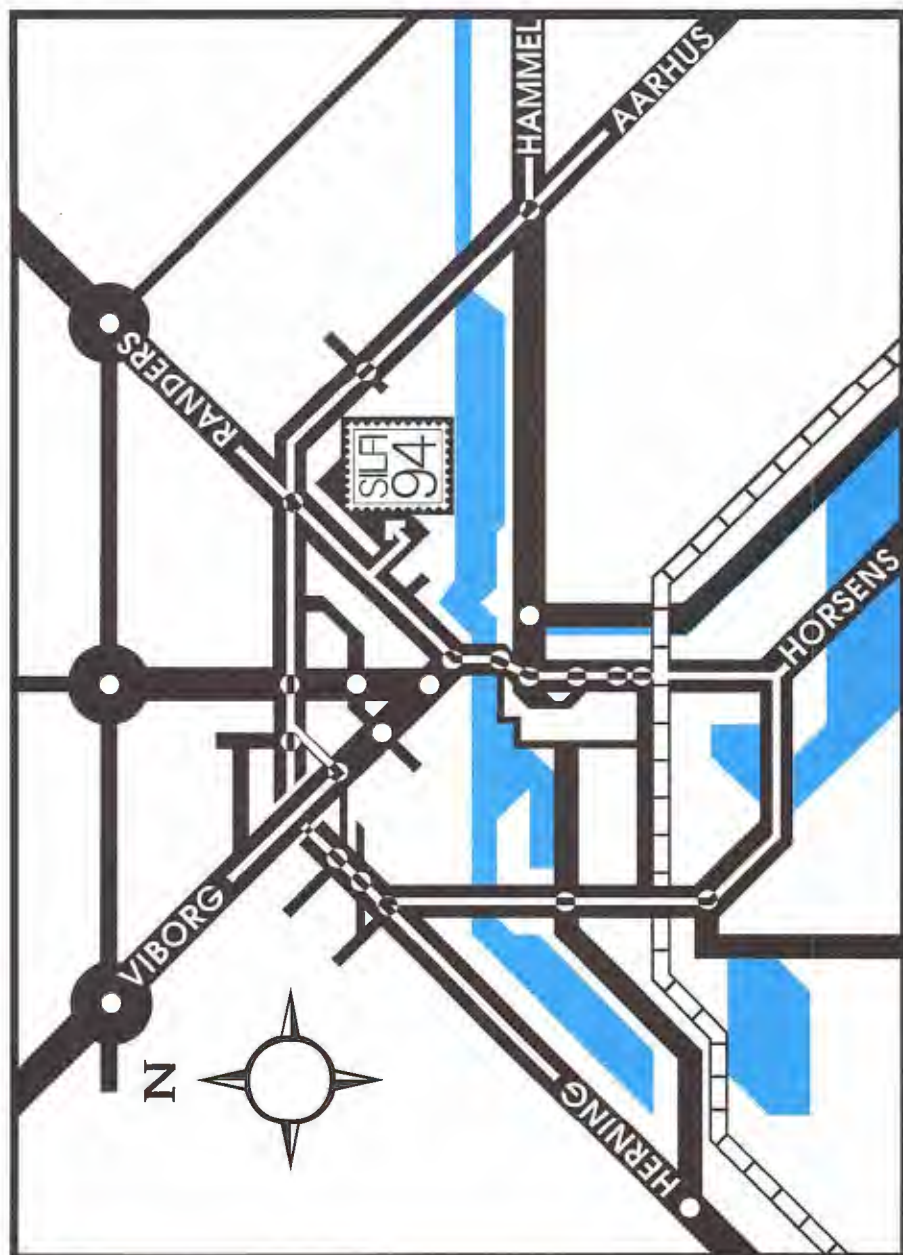
Jeg er sikker på, at indsatsen bærer frugt i form af en spændende udstilling. Set med lokale øjne er det særligt spændende, fordi udstillingen er bygget op om Silkeborgs ældste fabrik - Silkeborg Papirfabrik - i anledning af virksomhedens 150 års jubilæum. Fabrikken ligger der endnu og producerer papir af høj kvalitet.

Da fabrikant Michael Drewsen i forrige århundrede etablerede papirfabrikken i det dengang uvejsomme og "mørke" midtjylland, skabte han samtidig grundlaget for

Silkeborg - byen, der ligger i noget af Danmarks smukkeste natur.

Jeg håber, at arrangører og publikum får nogle rigtige gode oplevelser i Silkeborg under SILFI '94.

Endnu en gang - hjerteligt velkommen til Silkeborg!

En hilsen fra Silkeborgs Postmester

Af Postmester Per Holm, Silkeborg.

Silkeborg Filatelistklub og postkontoret er i færd med stille og roligt at udbygge et samarbejde, der er til glæde for begge parter.

Det er derfor med stor glæde og forventning, at vi kan se hen til, at der afholdes Frimærkets Dag og Landsjuniorudstilling i Silkeborg. Det er et stort arrangement, som arrangørerne lægger mange kræfter og megen entusiasme i.

Der er - som på så mange andre områder - en god ting at satse på ungdommen. Det er her fundamentet til fremtiden skal lægges, og det er vel også igennem ungdomsarbejdet vi kan få inspiration til fornyelse. Men der er i dag mange fritidstilbud til børn og unge, og der er derfor behov for at gøre opmærksom på en god hobby, der kan udvikle børn og unge på en måde, så de oplever glæden ved fordybelse og koncentration - eller bare glæden ved at beskæftige sig med smukke ting.

gode kunder. Kunder, der kræver det bedste, og som ikke er bange for at stille krav til os. Det er vi glade for, vi har brug for hinanden, og på posthusene i området vil vi gøre vores yderste for at leve op til de forventninger, filatelisterne har til os.

Jeg er også helt sikker på, at det samarbejde, vi har påbegyndt, vil betyde en større forståelse indbyrdes, og det vil også medvirke til en bedre betjening af filatelisterne.

Samtidig med Landsjuniorudstillingen vil postkontoret gøre sit bedste for, at Frimærkets Dag arrangementet kan medvirke til at give udstillingen en ekstra dimension.

Silkeborg postkontor ønsker held og lykke med det store arrangement.

Et besøg på posthuset kan blive starten på ikke så lidt...

- men der sker også noget andre steder!

Postens Frimærkecenter har bl.a. valgt Silkeborg som en af byerne til markering af Frimærkets Dag 1994.

Gi' dig selv en rigtig god oplevelse på SILFI '94-udstillingen og besøg Frimærkecentrets stand.

*PS!
Vi glæder os til at se dig.*

Her er der mulighed for at se Frimærkecentrets store udvalg i frimærker, de nye og meget flotte mærker med danske slotte, samt afstempeling af frimærker med Frimærkets Dags stempel.

Post

Silkeborg Postkontor

En hilsen fra Danmarks Filatelist Forbund

Af Jørn Walther Pedersen. Formand, DFF.

I år er det 12 år siden, at Silkeborg Filatelistklub sidst har afholdt en større udstilling og for første gang afholdes samtidig en landsjuniorudstilling. Klubben har tidligere afholdt juniorudstillinger, og på klubbens udstillinger har juniorerne altid haft en fremtrædende plads.

Med den store og dygtigt ledede juniorafdeling kan Silkeborg Filatelistklub med god samvittighed se fremtiden i møde. Det er samtidig forbundets forventning, at klubben fortsat såvel indenfor juniorerne som seniorerne vil markere sig som en levende og inspirerende klub både for sine egne medlemmer, men også som et godt eksempel for andre klubber.

Sammen med landsjuniorudstillingen afholdes DM i frimærkeviden for juniorer. DFF ønsker alle ledere og deltagere held og lykke. Et mesterskab som følges med stor interesse og opbakning af Postens Frimærkecenter, Handlerforeningen og DFF, førstnævnte er sponsor for mesterskabet. Vi håber, at rigtig mange klubber deltager, det er ikke blot belærende, men

det sociale samvær er også en vigtig bestanddel i det at samle på Frimærker.

Et jubilæum vil såvel DFF som Silkeborg Filatelistklub gerne gøre opmærksom på, og det er det danske julemærkes 90 års fødselsdag, idet det første julemærke udkom i 1904. En begivenhed, der har haft så stor betydning for mange børn, kan vi ikke bare glemme, når årets landsjuniorudstilling afholdes.

Vi må heller ikke glemme, at Frimærkets Dag fejres søndag d. 20 marts på udstillingen. I dag afholdes Frimærkets Dag i et samarbejde mellem Postens Frimærkecenter og DFF, og for første gang efter dette samarbejde om Frimærkets Dag er indledt, afholdes Frimærkets Dag i Silkeborg, hvor det lokale arrangement løber af stablen i et tæt samarbejde imellem Silkeborg Postkontor og Silkeborg Filatelistklub.

Det er derfor med glæde, at DFF ønsker Silkeborg Filatelistklub held og lykke med udstillingen.

Danmarks Filatelist Forbund

Kontor: Vester Voldgade 123 . 1552 København V
Telefon 33 15 17 75 . Giro 9 34 01 06

Når du skal udstille:

DFF's PLANCHER ER EN MULIGHED!

- I Format: 265 × 280 mm, uden fals, pr. 50. stk. Kr. 54,-
- II Format: 265 × 280 mm, med fals, pr. 50 stk. Kr. 66,-
- III Format: 277 × 292 mm, FLEX, pr. 50 stk. Kr. 69,-

(FLEX er ensbetydende med genbrug, idet der er nettryk
på begge sider – velegnet til breve og posthistoriske samlinger).

Forhandles nu af følgende firmaer:

SYDVESTJYSK FRIMÆRKECENTER . NØRREGADE 28 . 6700 ESBJERG

FRIMÆRKEHUSET HERMES . KØBMAGERGADE 61 . 1150 KØBENHAVN K

ILETA FRIMÆRKEHANDEL . FJOLSTRÆDE 20 - 1171 KØBENHAVN K

ROBERT BECHSGAARD A/S . JUL. THOMSENSGADE 7 . 1974 FREDERIKSBERG C

RINFRIM . NØRREGADE 53 . 5000 ODENSE C

ROSKILDE FRIMÆRKE- OG MØNTHANDEL . ALGADE 28 . 4000 ROSKILDE

FRIMÆRKESTUEN . RUGHAVEN 8 . 4000 ROSKILDE

LENI FRIMÆRKER . SØNDERBROGADE 42 . 7100 VEJLE

JES PORS FRIMÆRKEHANDEL . GODTHÅBSVEJ 207 . 2720 VANLØSE

THOMAS HØILAND A/S . GL. KONGEVEJ 80 . 1850 FREDERIKSBERG C

Til plancherne kan forbundet endvidere levere plastlommer i to størrelser: Type I og II passer til standardbladene med eller uden fals.
Type III passer til FLEX-genbrugsbladene.

Husk at opgive type. Pris pr. 10 stk. Kr. 48,-

Ved bestilling på mindst 150 kr. leveres materialet fragtfrit.

Alle priser er incl. moms.

Ved køb på udstillingernes forbundsstand spares porto.

En hilsen fra Danmarks Frimærke Ungdom

Af Martin Kienitz. Formand, DFU.

Årets store begivenhed for unge frimærkesamlere er overdraget klubben i Silkeborg i samarbejde med DFU, DFF og PFC.

Med et vellykket 50 års jubilæum bag os ved afvikling af det største ungdomsarangement nogensinde i Danmark er det rart igen at få begge ben på jorden.

I disse tider stilles der store krav til ungdomsarbejdet. De mange tilbud fra alle de øvrige ungdomsorganisationer er i skarp konkurrence med os, idet vi henvender os til den samme skare af børn og unge.

DFU's bestyrelse er glade for, at det netop blev en af de store aktive klubber med forståelse for nødvendigheden af ungdomsarbejdet, der står for landsjuniorudstillingen SILFI '94.

Klubben i Silkeborg udmærker sig ved næsten at have monopol på at vinde DM i frimærkeviden og således kvalificere sig til NM m.v.. Endvidere er de også med til at præge arbejdet på landsplan, idet Ella Pedersen yder en stor indsats i DFU som

kasserer og ambassadør i det midtjyske.

På DFU's vegne vil jeg gerne takke Silkeborgklubben med Ella Pedersen i spidsen for den store indsats, der ydes for styrkelsen af vores hobby og samtidig ønske klubben held og lykke med SILFI '94.

DANSKE FILATELISTERS FÆLLESFOND

Ønsker hjertelig tillykke

Fondens formålsparagraf er:

- 1) at støtte, fremme og udbrede kendskabet til filateli i Danmark
- 2) at støtte afholdelse af frimærkeudstillinger
- 3) at støtte udgivelsen af filatelistisk litteratur
- 4) at støtte andre filatelistiske arrangementer
- 5) at støtte og fremme interesse for danske frimærker i udlandet

Kontaktperson:

Gerda Bechsgaard, På Højden 20, 2900 Hellerup

Silkeborg Filatelistklub byder velkommen

Af Jørn Jensen, Formand, Silkeborg Filatelistklub.

Silkeborg Filatelistklub har påtaget sig arrangementet af dette års Frimærkets Dag og Landsjuniorudstilling samtidig med, at vi afholder klubudstillingen "SILFI '94" i Silkeborghallerne, her skabes en meget smuk og seværdig udstilling, hvor såvel juniorer som seniorer har muligheder for at vise deres samlinger.

Baggrunden for at man i Silkeborg fandt det rigtigt med dette arrangement, er den, at Silkeborg Papirfabrik - nu Drewsen Papir - kan fejre 150 års jubilæum. Vi henvendte os til papirfabrikken og forhørte os om mulighederne for fremstilling af specialpapir med kopier af Danmarks to første frimærkevandmærker type I og II, der tidligere var lavet på Silkeborg Papirfabrik. Det er aldrig set før, at et katalog er trykt på papir med frimærkevandmærker. Vi vil her udtrykke vor store tak for dette store arbejde og forenemme sponserat.

Ideen med at lave en udstilling i Silkeborg er at fremme aktiviteterne i klubberne både på junior- og seniorplan, således at der kan komme nye medlemmer til vore klub-

ber, der tænkes her på et kommende "generationsskift", der kan tage over i de kommende udstillinger og daglige arbejde.

Endnu før vi i skrivende stund kender resultatet af dette arrangement, vil vi give en stor TAK til alle udstillere, handlere, annoncører og ikke mindst sponsorer samt udstillingens dommere og katalogets forfattere. Tak også til alle, der har skænket ærespræmier, tak til Silkeborg Kommune og Silkeborg Postkontor. TAK til udstillingens ærespræsidium til Danmarks Filatelist Forbund og Danmarks Frimærke Ungdom.

For at få en udstilling til at fungere, skal der bruges en stor arbejdsstyrke, vi har fået en meget stor opbakning fra vore egne medlemmer og medlemmer i nabo-klubberne, her vil vi gerne sige TAK, både for den lille, som for den store hjælpende hånd. En særlig tak til udstillingsudvalget for den store entusiasme de har lagt i at få dette kæmpearrangement op at stå.

Tak til alle og god fornøjelse.

Bliv medlem af Silkeborg Filatelistklub

Har du lyst til at prøve, er du hjertelig velkommen, til helt uforpligtende, at besøge Silkeborg Filatelistklub på en klubaften.

SENIORKLUBBEN JUNIORKLUBBEN

- Kr. 230,00 i årlig kontingent.
- Foredrag.
- Dubletordning.
- Anvisningssalg.
- Dansk Filatelistisk Tidsskrift 9 gange årligt.
- Internt klubblad.
- Byttedage med samlere fra hele Jylland.
- Filatelistisk klubbibliotek.

Tilmelding til
Jørn Jensen
Nørreskov Bakke 95
8600 Silkeborg
Tlf. 86 80 47 04

- Kr. 75,00 i årlig kontingent.
- Mødepræmier.
- Dubletordning.
- Anvisningssalg.
- Dansk Filatelistisk Tidsskrift 9 gange årligt.
- Internt klubblad.
- Byttedage med samlere fra hele Jylland.
- Adgang til filatelistbibliotek.

Tilmelding til
Ella Pedersen
Asger Jorns Vej 28
8600 Silkeborg
Tlf. 86 81 06 81

Silkeborg Filatelistklub, der er medlem af Danmarks Filatelist Forbund, blev stiftet den 18. 11. 1937. Klubben har ca. 150 seniormedlemmer og holder møde hver anden mandag - i lige uger - i vinterhalvåret i Lunden. Juniorklubben der holder møde en gang om ugen på Balleskolen har ca. 40 medlemmer i alderen 8 - 18 år. 5 år i træk - sidst i 1993 - har juniorerne vundet det danske holdmesterskab i frimærkeviden, og deltaget i de Nordiske mesterskaber.

Landsjuniorudstilling Frimærkets Dag

Hovedsponsorer

Drewsen
Silkeborg
Papirfabrik A/S

DEN DANSKE BANK

Den Danske
Bank
Silkeborg

Øvrige sponsorer i alfabetisk orden:

Grøn Fritid
Silkeborg

Jensen & Henton A/S
Silkeborg

Lindner
Hammel

Silkeborg
Postkontor

Ærespræmier modtaget ved redaktionen slutning:

Danmarks
Filatelist
Forbund

Danmarks
Frimærke
Ungdom

Æresmedlem
Ferenc Orbán
Silkeborg

Silkeborg
Kommune

Silkeborg
Postkontor

Juryen

Karsten
Jensen
Juryformand

Peder
Bloch-
Poulsen

Per
Friis
Mortensen

Frode
Vesterby
Knudsen

Ebbe
Eldrup

Anneliese
Møller

Ærespræsident

Borgmester
Jørn
Würtz

Postmester
Per
Holm

Direktør
Keld
Andersen

Formand DFF
Jørn Walther
Pedersen

Formand DFU
Martin
Kienitz

Udstillingsudvalget

Formand
Jørn
Jensen

Næstformand
Jørn Walther
Pedersen

Juniorleder
Ella
Pedersen

Kasserer
Peter
Jørgensen

Sekretær
Birgit
Pedersen

Teknik
Svend
Kristensen

Koordinator
John
Overgaard

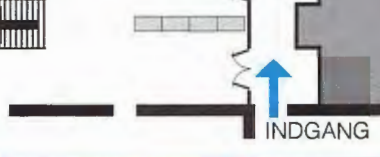
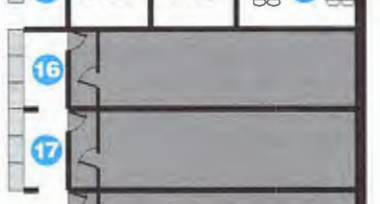
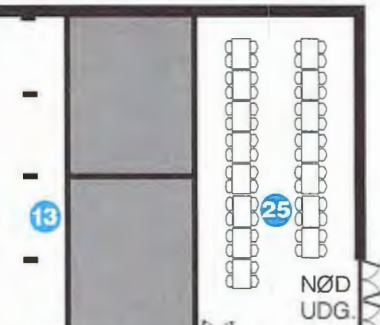
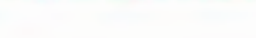
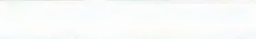
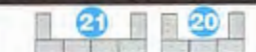
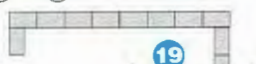
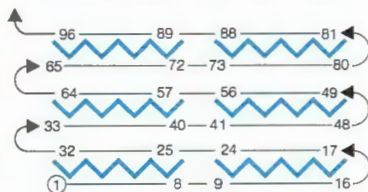
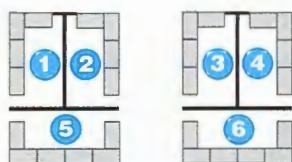
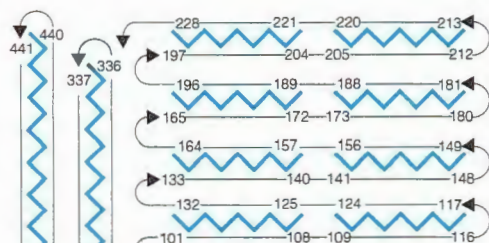
Katalog
Kurt
Sørensen

Oversigt over handlerstande, mødelokaler m.v.

- 1 Grønlands Postvæsen - Filatelia. - DK-3913 Ammassalik - Grønland.
- 2 Postens Frimærkecenter - Vesterbrogade 67 - 1782 København V.
- 3 Postverk Føroya - Frimerkjadeildin. - FR.-159 Tórshavn - Føroyar.
- 4 Skala Frimærker - Viborgvej 241 - 7500 Holstebro - Tlf. 97 46 82 35.
- 5 Danmarks Julemærkesamler Forening - Marielystvej 52 - 2000 Frederiksberg.
- 6 Ege Bjerregaard Frimærkehandel - Tavlekærsvej 81 - 2650 Hvidovre - Tlf. 36 77 72 72.
- 7 Nira Frimærker - St. Marligt 48 - N-1700 Sarpsborg - Norge.
- 8 Ileta Frimærker - Fiolstræde 20 - 1171 København K. - Tlf. 33 12 91 23.
- 9 Leni Frimærker - Sønderbrogade 40 - 7100 Vejle - Tlf. 75 83 27 38.
- 10 Vestjysk Frimærkehandel - Lyngkrogen 24 - 7500 Holstebro - Tlf. 97 42 74 70.
- 11 Trekantens Frimærkehandel - Overgade 3 - Box 27 - 7080 Børkop - Tlf. 75 86 65 55.
- 12 OH Frimærker - Emmabodavej 10 - 4450 Jyderup - Tlf. 53 47 74 77.
- 13 Ta' selv bord.
- 14 Silkeborg Filateli - Munkehatten 34 - 5250 Odense SØ - Tlf. 65 93 19 33.
- 15 Fyns Frimærke Service - Nørregade 37, 1. sal - 5100 Odense C. - Tlf. 66 11 63 89.
- 16 Danmarks Filatelist Forbund - Vestervoldg. 123 St. - 1552 Københ. V. - Tlf. 33 15 17 75.
- 17 Silkeborg Filatelistklubs Info-stand - Nørreskov Bakke - 8600 Silkeborg - Tlf. 86 80 47 04.
- 18 Tombola.
- 19 DFU - Danmarks Frimærke Ungdom - Enebærvej 15 - 4690 Haslev - Tlf. 56 31 35 90.
- 20 Silkeborg Møntsamlereforening - Løgagervej 17 - 8600 Silkeborg - Tlf. 86 85 11 04.
- 21 Dansk Perfin Samlerklub - Kaløgade 12, 2. sal. 8000 Aarhus C. - Tlf. 86 19 23 08.
- 22 Lindner Falzlos - Randersvej 28 - 8450 Hammel - Tlf. 86 96 36 99.
- 23 Kim Taylor - Park Alle 92 - 2650 Hvidovre - Tlf. 43 42 46 46.
- 24 Garderobe med opsyn.
- 25 Mødelokale 1.
- 26 Mødelokale 2.
- 27 Mødelokale 3. + Dommerlokale og Sekretariat.

NØDUDGANG

DIVERSE
AKTIVITETER

TOILET TOILET

TOILET TOILET

INDGANG

 DEN DANSKE BANK

Udstillerfortegnelse opstillet efter rammenumre

På de fem følgende sider ses en oversigt over de udstillere, hvis samlinger, der ved redaktionens slutning, var udvalgt til at blive udstillet på SILFI '94. Det er glædeligt at kunne iagttage en så stor spredning i udstillernes samleområder, og især blandt juniorenes samlinger, kan man se at em-

nerne er spredte, og på forhånd virker de både interessante og spændende. Vi håber, at listen og de udstillede samlinger vil bidrage til at give inspiration til både nye og gamle frimærkesamlere rundt omkring i klubberne. God fornøjelse.

Udstillingsudvalget.

FORKORTELSER TIL UDS STILLERFORTEG N E L S E N

FORAN TITEL:

- I** = Indbudte samlinger - bedømmes ikke.
K = Konkurrenceklassen.
N = Nåleklassen
U = Uden for konkurrence - bedømmes ikke.
Å = Åben klasse - bedømmes af publikum.

FORAN NAVN OG KLUB:

- J** = Junior
S = Senior

EFTER TITEL:

- (GS) = Gruppesamling.
(LT) = Litteratur.
(MF) = Moderne Filateli.
(PH) = Posthistorie
(TE) = Tema
(TR) = Traditionel

RM NR	*)	Titel Navn - Klub	Dommernes bedømmelse
1	K	Danmark 1978-85 med forsendelser. (TR)	
3	J	Kennet Schøidte. Ringe Frimærkeklub.	
4	K	Fodbold på frimærker. (TE)	
8	S	Finn Jensen. Esbjerg Filatelistklub.	
9	K	Danmark stålстик 1933-52 med forsendelser. (TR)	
11	J	Martin Ullerup. Ringe Frimærkeklub.	
12	K	Finland 1975-1982. (TR)	
16	S	Lars Bilstoft. Esbjerg Filatelistklub.	
17	U	Våbenskjolde.	
	J	Frederik Brintow. Marienberg Skoles Frimærkeklub.	
18	K	Tysk brevcensur fra Oslo af norsk post til DK 1940-45. (PH)	
21	S	Frede Petersen Silkeborg Filatelistklub.	
22	K	Danmark stålстик 1933-50 med forsendelser. (TR)	
24	J	Brian Jensen. Ringe Frimærkeklub.	
25	U	Engelske billedmærker.	
	J	Christina Christensen. Marienberg Skoles Frimærkeklub.	
26	K	Østrig 1850-1918. (TR)	
29	S	Poul Andersen. Vejle Frimærkeklub.	
30	K	USA 1938-1956 i uddrag. (TR)	
32	J	Peter Frost-Møller. Ry og Omegns Frimærkeklub.	
33	K	New Zealand. Uddrag af specialsamling. (TR)	
40	S	Willy Ottesen. Ringe Frimærkeklub.	
41	K	De Olympiske Lege gennem tiderne. (TE)	
42	J	Kasper Nielsen. Næstved Filatelistklub	
43	K	Belgisk Congo 1886-1960. (TR)	
46	S	Karl Chr. Sørensen. Vejle Frimærkeklub.	
47	K	Danmark 1977-82 med forsendelser. (MF)	
48	J	Thomas Jensen. Haderslev Filatelistklub.	
49	K	Danmarks postfrimærker 1933-60 og deres anvendelse (TR)	
54	S	Hans O. Alexandersen. Aarhus Philatelist Klub.	
55	K	Danmark, 1979-86 med forsendelser. (MF)	
56	J	Brian Hansen. Haderslev Filatelistklub.	
57	K	Postforsendelsernes behandling i Horsens 1845-1992. (PH)	
62	S	Finn Skriver Laursen. Horsens Filatelistklub.	
63	K	Danmark 1977-82 med forsendelser. (MF)	
64	J	Henning Lund. Haderslev Filatelistklub.	
65	K	Grønland specialsamling fra 1905. (PH)	
68	S	Svend-Ove Sørensen. Nykøbing F. Frimærkeklub.	
69	K	England 2 Queens. (TR)	
72	J	Charlotte T. Aa. Nielsen. Virum Frimærkeklub.	
73	I	Danmark excl. København samt hertugdømmerne til 1884.	
80	S	Knud Mohr. Københavns Philatelist Klub.	
81	U	Dyr	
	J	Charlotte Hansen. Marienberg Skoles Frimærkeklub.	
82	K	I. Therselsens bogtrykte bølger. (PH)	
85	S	Flemming Hansen. Dansk Posthistorisk Selskab.	

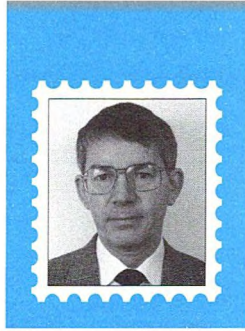
RM NR	*)	Titel Navn - Klub	Dommernes bedømmelse
86	K	Europa-mærker. (TE)	
88	J	Kasper Cederholm. Amager Junior Frimærkeklub.	
89	U	Færøerne.	
	J	Marlene Laursen. Marienberg Skoles Frimærkeklub.	
90	K	Fiskeri. (TE)	
93	S	Solvejg Agerbo. Esbjerg Filatelistklub.	
94	K	Danmark 1976-1990. (TR)	
96	J	Claus Cederholm. Amager Junior Frimærkeklub.	
101	I	England. Dr. Victoria 1840-1900.	
105	S	Jesper Haff. Hvidovre Frimærke Klub.	
106	K	Augustenborg's posthistorie. (PH)	
108	S	Poul Krog. Sønderborg Frimærkeklub.	
109	K	Danmark 1942-56, med forsendelser i uddrag. (TR)	
110	J	Henrik S. Hansen. Haderslev Filatelistklub.	
111	K	Hjemstavn Nørrebro. (PH)	
116	S	Flemming Hansen. Dansk Posthistorisk Selskab.	
117	K	Flag. (TE)	
118	J	Janus Clausen. Fløng-Hedehusene Frimærkeklub.	
119	K	Den tyske feltpost 1937-45. (PH)	
124	S	Rudolf P. Krings. Ebeltøft og Omegns Frimærkeklub.	
125	K	Chr. X. 1913-1928. (TR)	
128	S	Hans Pedersen. Silkeborg Filatelistklub.	
129	N	Vesttyskland (Bundesrepublik) 1949-1968. (TR)	
132	S	Villy Nielsen. Viborg Filatelistklub.	
133	K	Atletik. (TE)	
135	J	Sanne Gørtz. Forskellig Filateli.	
136	K	Island Christian X. specialsamling. (TR)	
140	S	Torben Jensen. Islandsklubben i Danmark.	
141	I	DDR 1948-1953.	
143	S	Jørn Walther Pedersen. Silkeborg Filatelistklub.	
144	K	Hunden - menneskets bedste ven. (TE)	
148	S	Jørn Jensen. Silkeborg Filatelistklub.	
149	K	Danske Frimærker. (TR)+(GS)	
150	J	Anders Nielsen og Thomas Breiner. Marienb. Skoles F.klub.	
151	K	The Vikings. (TE)	
156	S	Karl Würtzen. Løgstør og Omegns Frimærkeklub.	
157	U	Flotte Frimærker. (GR).	
	J	Maibritt og Johnni Pedersen. Marienb. Skoles Frimærkeklub.	
158	K	Slovakiet 1939-45. (TR)	
163	S	Jørn Larsen. Frimærkeklubben Sydvest.	
164	U	Julemærker.	
	J	Tina Nielsen. Marienberg Skoles Frimærkeklub.	
165	Å	Dansk rekommandation NB påtegninger.	
	S	Uffe Munch-Andersen. Aarhus Philatelist Klub.	
166	K	Vintersport - Olympiader. (TE)	
167	J	Charlotte Gotfredsen. Marienberg Skoles Frimærkeklub.	

RM NR	*)	Titel Navn - Klub	Dommernes bedømmelse
168	K	Island - historie, land og samfund. (TE)	
172	S	Inger Mortensen. Viborg Filatelistklub.	
173	Å	Motivsamling malerier.	
	S	Knud Erik Jensen. Ry og Omegns Frimærkeklub.	
174	K	De grønlandske frimærker efter 1945. (TR)	
175	J	Rasmus Hurup Nielsen. Amager Junior Frimærke Klub.	
176	K	Flyvningens historie og udvikling. (TE)	
180	S	Johan Mortensen. Viborg Filatelistklub.	
181	K	Danmark 1975-1981. (MF)	
183	J	Morten Fals. Forskellig Filateli.	
184	U	Uddrag af Silkeborgsamlingen. (PH)	
186		Silkeborg Filatelistklub.	
187	K	Engelske Julefrimærker 1966-1993. (TR)	
188	J	Elias la Cour. Forskellig Filateli.	
189	K	Norge 1960-1976. (TR)	
191	J	Betina Fals. Forskellig Filateli.	
192	N	GB: with. Colo. & Domin.: Overseas ship mail 1894-1940 (PH)	
194	S	Bo Barsøe-Andersson. Odense Frimærke Klub.	
195	K	Boldspil med stor bold af læder, kunststof og lign. (TE)	
196	J	Søren Beir. Virum Frimærkeklub.	
197	K	Danmark 1882-1930 i uddrag. (TR)	
200	S	Tage Bøcher Knudsen. Herlev Frimærkeklub.	
201	K	Germania med kejserkronen. (TR)	
204	S	Claus Asmussen. Fløng-Hedehusene Frimærkeklub.	
205	K	Belgien 1849-1920 i uddrag. (TR)	
208	S	Jørn Larsen. Frimærkeklubben Sydvest.	
209	Å	Pramdragerfarten på Gudenåen mellem Silkeb. og Randers.	
212	S	Thorvald Halkjær. Skanderborg Filatelist Forening.	
213	Å	Hvad papirkurven indeholdt.	
214	S	Jørn Walther Pedersen. Silkeborg Filatelistklub.	
215	K	Sport i og på vand. (TE)	
216	J	Peter Beier. Virum Frimærkeklub.	
217	Å	Patcairn island.	
220	S	Arne Henrik Bjerg. Skanderborg Filatelist Forening.	
221	Å	Ry's posthistorie i uddrag.	
222	S	Ib Jensen Skytte. Ry og Omegns Frimærkeklub.	
223	K	Island i uddrag. (TR)	
224	J	Frank Jørgensen. Silkeborg Filatelistklub.	
225	K	Tysk besættelse 1. verdenskrig. (TR)	
228	S	Johnny Speich. Frederiksberg Frimærke Forening.	
301	K	Færøerne, fra 1940 til idag (TR)	
306	S	Einar Måseidvåg. Ålesund Filatelistklubb.	
307	U	Ungarn.	
	J	Martin Pedersen. Marienberg Skoles Frimærkeklub.	
308	Å	Varianter på DK's bogtrykte bølgeliniemærker i uddrag.	
309	S	Poul Erik Grønborg. Ry og omegns Frimærkeklub.	

RM NR	*)	Titel Navn - Klub	Dommernes bedømmelse
310	K	Med vinden som drivkraft. (TE)	
314	S	J. Juul Rasmussen. Ebeltoft og Omegns Frimærkeklub.	
315	U	England Elisabeth II. (TE)	
	J	Lars Nørgård. Marienberg Skoles Frimærkeklub.	
316	N	Grønland gennem 50 år.. (TR)	
318	S	Niels Peter Jensen. Silkeborg Filatelistklub.	
319	K	Udslebne stjernestempler i uddrag. (PH)	
324	S	Uffe Bølling. Esbjerg Filatelistklub.	
325	K	GB postage due. (TR)	
329	S	Palner Rundstrøm. Taastrup og Omegns Frimærkeklub.	
330	K	Norge fra 1945 i uddrag. (TR)	
331	J	Søren Skriver Hansen. Silkeborg Filatelistklub.	
332	K	The heat of the inner world (TE)	
336	S	Finn Parbst. Birkerød Frimærkeklub.	
337	K	Irland 1968-1991. (TR)	
338	J	Søren Holbech Nielsen. Silkeborg Filatelistklub.	
339	K	Fra hjulspor til moderne motorveje. (TE)	
343	S	Henning G. Jensen. Hornslet Frimærkeklub.	
344	K	Sudetenland 1938-45. (PH)	
347	S	K. E. Andersen. Rougsø Filatelistklub.	
348	K	Finland fra 1917 i uddrag.	
349	J	Jens Kristoffersen. Silkeborg Filatelistklub.	
350	Å	Motivsamling lokomotiver.	
351	S	Lillian Boye Hansen. Ry og Omegns Frimærkeklub.	
352	K	Skiløb, skøjteløb og anden sport på is og sne. (TE)	
354	J	Anders Beier. Virum Frimærkeklub.	
355	K	Danmarks tofarvede øremærker i uddrag. (TR)	
359	S	Jan Kjeld. Aalborg-Nørresundby Frimærkeklub.	
360	U	Vinter OL.	
	J	Morten Fals. Forskellig Filateli.	
361	Å	Danske aerogrammer i uddrag 1949 - ca. 1978.	
362	S	Ib Agerskov. Silkeborg Filatelistklub.	
363	U	Gruppesamling	
364	J	Midtjylland Frimærkeklub.	
365	K	200 Jahre Brandenburger Tor. (TE)	
368	S	Günter Grunewald. Ringe Frimærkeklub.	
369	K	Håndvåben og deres anvendelse. (TM)	
372	S	Flemming Roesen. Ebeltoft og Omegns Frimærkeklub.	
401	K	Great Britain 1840-1900. (TR)	
406	S	Henning Rasmussen. Aarhus Philatelist Klub.	
407	K	Danmark med variation. (TR)	
408	J	Anders Ærbo Rasmussen. Midtjyllands Frimærkeklub.	
409	K	Holland 1852-1923 i uddrag.	
412	S	Erik Vermeij. Frederiksberg Frimærke Forening.	
413	K	England. (MF)	
415	J	Lars Nørgaard. Silkeborg Filatelistklub.	

RM NR *)	Titel Navn - Klub	Dommernes bedømmelse
416 K	USA - forsendelser 1939-1946. (PH)	
420 S	Flemming Clausen. Fløng-Hedehusene Frimærkeklub.	
421 K	Danske Konger m./ varianter i uddrag og forsendelser. (TR)	
423 J	Thomas Nyhus. Silkeborg Filatelistklub.	
424 K	Danmarks tjenestefrimærker 1871-1924. (TR)	
428 S	Johnny Speich. Frederiksberg Frimærke Forening.	
429 K	Transport og Kommunikation. (TE)	
430 J	Martin Nielsen. Midtllands Frimærkeklub.	
431 K	Die ersten Jahre der Landespostdirektion Berlin. (TR)	
435 S	Günter Grunewald. Ringe Frimærkeklub.	
436 K	Danmark 1985-1993. (MF)	
437 J	Søren Steen Larsen. Midtllands Frimærkeklub.	
438 Å	Danske Helsager i uddrag.	
440 S	Ib Agerskov. Silkeborg Filatelistklub.	
441 K	De vestpalæarktiske rovfugle. (TE)	
445 S	William Krigbaum. Hornslet Frimærkeklub.	
446 Å	England i uddrag.	
	S Fin Bøgedahl. Ry og Omegns Frimærkeklub.	
447 Å	Himmelbjerget (Postkort)	
450 S	Ib Jensen Skytte. Ry og Omegns Frimærkeklub.	
451 K	Danmarks tofarvede øremærker. 1875-1905 i uddrag. (TR)	
455 S	Ernst Sass Matthiassen. Hornslet Frimærkeklub.	
456 K	USA - forsendelser fra militært personel. 1942-1946. (PH)	
458 S	Flemming Clausen. Fløng-Hedehusene Frimærkeklub.	
459 K	En Verden på skinner. (TE)	
460 J	Peter Nielsen. Næstved Filatelistklub.	
461 K	Finland, ca.1889-1918, de russiske udg. og påvirkning. (TR)	
465 S	Jon Iversen. Holstebro Filatelistklub.	
466 U	Københavns Zoologiske Have.	
	J Betina Fals. Forskellig Filateli.	
467 K	Danske Stålstikvar. 1933-47 i uddrag og forsendelser. (TR)	
470 S	Jørn Jensen. Silkeborg Filatelistklub.	
471 N	Irland fra 1940 i uddrag. (TR)	
473 S	Kurt Rasmussen. Silkeborg Filatelistklub.	
474 U	Danmark	
	J Rune Clausen Thorsen. Silkeborg Filatelistklub.	
475 K	Skoven. (TE)	
477 S	Ella Pedersen. Silkeborg Filatelistklub.	
478 K	Portugal 1842-1930 i uddrag. (TR)	
480 J	Lars F. Hansen. Fløng-Hedehusene Frimærkeklub.	
	K SILFI '94 udstillingskatalog. (LT)	
	S Kurt Sørensen. Silkeborg Filatelistklub.	

Silkeborg Papirfabriks historie

Af Dir. Kjeld Andersen, Drewsen Silkeborg Papirfabrik A/S.

Det var i 1660 Johann Drewsen, købmand i Buxtehude, Tyskland, blev gift. To af hans sønner Johann (den ældre) og Marcus blev uddannet som papirmagere, og i 1693 blev Johann ansat af dronning Charlotte Amalie af Danmark som Strandmøllens papirmager (møllen ved Mølleåen nord for København). Senere købte han Strandmøllen. Hans Broder Marcus blev forpagter på en papirfabrik i Lachendorf ved Celle. Efter Johann den ældres død overtog Marcus' ældste søn, som også hed Johann (den yngre) Strandmøllen. I Tyskland fører Drewsen-slægten papirfabrikken i Lachendorf videre indtil år 1900, hvor slægten køber den.

I Danmark blev det Johann Drewsen den yngres barnebarn, Kammerråd Johan Christian Drewsen - Strandmøllens mangeårige indehaver, - som lagde den varige grund til den danske papirindustri. Han levede i tidsrummet 1777 til 1851. I 1829 indførte han den første papirmaskine til Danmark, og hermed var vejen banet for en rivende udvikling indenfor papirpro-

duktionen. Hidtil var alt papir blevet fremstillet som "håndgjort", men nu gik udviklingen hurtigt både med hensyn til mængde og forskellige kvaliteter.

Johan Christian Drewsens søn Michael Drewsen blev grundlæggeren af Silkeborg Papirfabrik, og det berettes i De forenede Papirfabrikker A/S's jubilæumsbog:

"En dag i April 1844 ankom Michael Drewsen efter en besværlig Rejse ad ofte ufremkommelige Veje til Silkeborg, et "far west" i den Tids Danmark, og var det et Pionerarbejde, der forestod, var han som skabt til Pioner. Man behøvede blot at betragte ham, en Kæmpe af Ydre, med tætklippet Haar og blond Skæg om Dobbelthagen, med et Par skarpt gennemtrængende blaagraa Øjne, der kunde blive mærkelig milde, og hvis Blik stod godt til Kindens Smilehuller. Tilsyneladende en flegmatisk, i Grunden en impulsiv Natur, der ikke tyggede Drøv eller indgik Kompromis'er, men med sikkert Instinkt og varm veltalenhed førte et paabegyndt Værk i Havn. Tryghed og Selvtillid prægede hele hans Holdning.

Man forstaa, at der var god Brug for netop de Egenskaber. Grunden til Fabrikken skulde lægges i en næsten bundløs Mose; flere Steder maatte der rammes to Tolvalens Pæle ned ovenpaa hinanden, inden man naaede Bund. Vejene var så slette, at en Arbejder, der den foregående Aften havde været beskænket, om Morgen fandtes druknet i et Hul i Vejen. Alt var knebent og svært; det opfattedes som en Festdag, da Marketenderen havde slagtet en Okse og for en Gangs Skyld saa sig i Stand til at præstere varm Mad. Et par af Drewsens Venner, som besøgte ham for at se, hvorledes det gik, laa om Natten til Sengs med Paraply over Hovedet, fordi de gerne vilde "ligge tørt". Det gik trægt, men det gik, og Nytaarsdag sattes det store Vandhjul paa 60 Hestes Kraft i gang.

Det Skridt, der koster, var gjort. Nye Genvordigheder indfandt sig; hverken Arbejdere eller Autoriteter vilde altid makke ret. Men Michael Drewsen kæmpede ufortrødent, og næste Aar kom selve Christian den Ottende til Silkeborg for at se, hvad der var udrettet. Ved sin Hjemkomst skænkede han Drewsen Fortjenstmedaillen.

Fabrikken udvidedes med en ny Bygning og en ny Maskine. Michael Drewsen

indrettede sig samtidig i den gamle Klosterhave et smukt, af engelsk Komfort præget Hjem, hvis Haveanlæg strakte sig helt ned til Søen. I lighed med Strandmøllekredsen i sin Tid kunde man nu, navnlig saa længe Fru Johanne Drewsen levede, tale om en Silkeborgkreds. Den stoute Fabrikant var gavmild og selskabelig; Statsmænd og Forskere, Kunstnere og Skribenter hørte til hans Omgang. Han residere "som en Konge" derovre og fik efter Christian den Ottendes Død gentagne Gange Besøg af Landets nye Konge, der var ham ikke mindre venlig stemt og befandt sig som hjemme, naar han sejlede og fiskede på Søerne eller besteg de skønne Højder i Nærheden. Der var tydelige Lighedspunkter imellem de to, og Drewsen kom aldrig til Hovedstaden uden at aflægge Frederik den Syvende Genvisit. Den ene var en "Folkets Mand" som den anden. Johan Chr. Drewsens Søn traadte som Politiker i Faderens Fodspor, men naaede ikke hans Indflydelse.

En af de ejendommeligste Gæster i det Drewsenske Hjem var H. C. Andersen. De var forskellige, den selvbevidste Fabrikant og en Poet, hvem det, naar han fiskede, voldte sjælelige Kvaler at sætte Ormen på Krog og fjerne Fisken fra den. Det hindrede ikke, at Andersen virkelig holdt af den aabne og ærlige Drewsen, og at han med

levende Opmærksomhed gik op i Papirfabrikationen. Han skriver i et brev til sin Veninde, Henriette Wulff:

"Der er Liv og Røre i Fabrikken Nat og Dag, som var det et stort levende Vækstshus, og der vadskes, renses og kartes Klude, og saa kommer de frem som Grød, og i Løbet, man kan gaa ved Siden og see til, bliver Grøden til alenbrede, uendelige Oblater, der før de faar Hvile blive deiligt hvidt Papir. Selv af Straaet, af den gule Sengehalm, har Manden vidst at drage Papirstoffet, saa at ogsaa her Forvandlingen skeer. Det er artig at see, og De veed min uhyre Interesse for Maskinerne, de store Aandens Bærere i vor Tid".

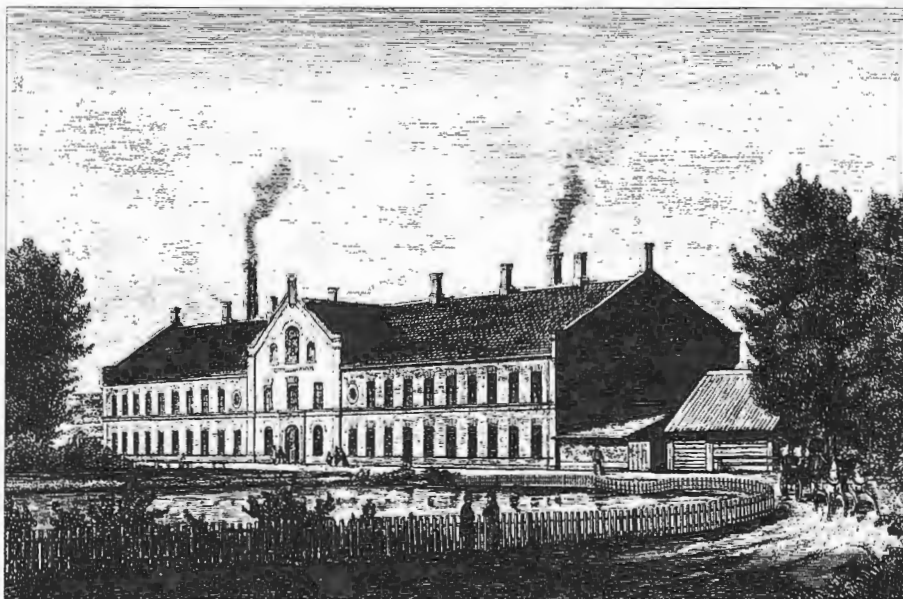
Som altid, hvor Andersen færdedes, blev Virkeligheden til Eventyr. Af Kludedynge foran Silkeborg Papirfabrik udsprang hans muntre Historie om "Laserne".

Det er overflødigt at minde om, at der i Ly af Papirfabrikken paa amerikansk Vis voksede en anselig By frem. Den fik

Gasbelysning "før det store København, der i sligt kryber saa langsomt", den fik en Dampbaad (Hjejlen), der løb ad Aaen til Randers "som en Kulturraket igennem det urgamle Landskab", og den fik til sidst en jernbane. Hvis Anlæg Drewsen over for Regering og Rigsdag tilbød at ville forrente. Saadan var han, og det er kun rimeligt, at Silkeborg har rejst sin Grundlægger en Mindestøtte paa Byens Torv.

Efter at Fabrikken i Krigsaaret 1864 var nedbrændt og i Færd med at blive genopført, udtraadte Michael Drewsen af Firmaet Drewsen & Sønner og førte under Firmaet M. Drewsen & Søn i nogle Aar Silkeborg-Fabrikken videre. Før sin Død i 1874 havde han solgt Virksomheden til farmaceutisk Kandidat N. K. Strøberg og Papirhandler Julius Hoffensberg. Strøberg blev snart Enejer.

De "gode gamle dage" var til Ende, og dansk Papirfabrikation stod over for gennemgribende Ændringer. Nye problemer krævede en ny Løsning."

I 1889 stiftedes et nyt aktieselskab under navnet De forenede Papirfabrikker A/S. Selskabets opgave blev at beskære og specialisere driften på de mange fabrikker, således at de kunne komme til at virke som en stærk enhed. For Silkeborg Papirfabrik, som på daværende tidspunkt havde 2 papirmaskiner, betød det en midlertidig lukning i 5 år. I 1894 opstilledes en ny papirmaskine med det formål at producere "finpapir".

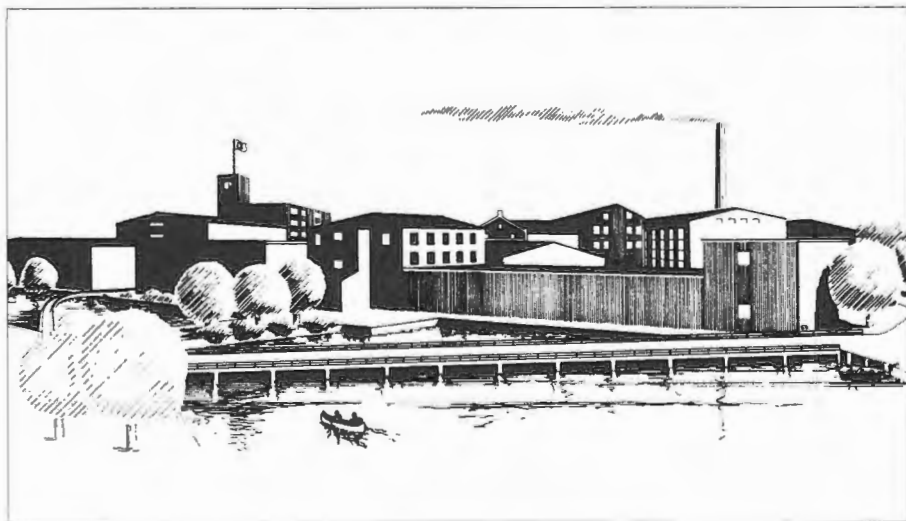
I dag - næsten 100 år senere - bliver der stadigvæk fremstillet "finpapir" på virksomheden, dvs. sikkerhedspapir af enhver art og specielle kvaliteter i mindre mængder til specielle formål. I næsten 100 år forblev ejerstrukturen uændret dvs. Silkeborg Papirfabrik var en del af et 100 % dansk ejet aktieselskab, men i de senere år er der - som det også sker i så mange andre industrier - sket en mængde omvæltninger.

I 1979 kunne De forenede Papirfabrikkers

ledelse meddele, at De Danske Sukkerfabrikker havde overtaget 78 % af aktierne, og i 1983 erhvervede de resten. I 1987 meddeltes det, at 25 % af aktierne var blevet solgt til det svenske aktieselskab Stora, og i 1990 købte de resten af aktierne. Dette blev slutningen på en lang og traditionsrig epoke inden for dansk papirindustri.

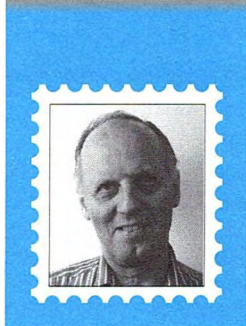
Samtidig blev det starten på nogle år med meget store og drastiske personale-reduktioner til følge. For Silkeborg Papirfabrik medførte de nye tider en del usikkerhed, som kulminerede i et frasalgs af aktiemajoriteten i 1993 til - ja hvem ellers - "Drewsen Spezialpapiere" i Lachendorf.

Og hermed blev de 2 virksomheder - som oprindeligt var ejet af den samme Drewsen-slægt, men som i alle de mange år fungerede selvstændigt og også i konkurrence med hinanden - forenet under den samme ejer, som er en direkte efterkommer af Drewsen-slægten.

Drewsen Silkeborg Papirfabrik i dag

Papirproduktion Fra træ til papir

Af J. Rahbek, Drewsen Silkeborg Papirfabrik A/S

Hvis man overriver et stykke papir, kan man i rivekanten se, at dette består af sammenfiltrede fibre, som kan komme fra mange forskellige planteformer. De mest almindeligt anvendte fibre er langfibret gran og fyr samt kortfibret birk og eukalyptus.

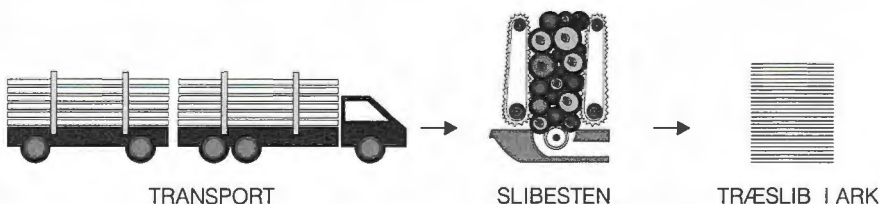
Ser man på et tværsnit af et stykke træ, kan man ved forstørrelse se, at de enkelte fibre, som ligger placeret på langs i træet, er bundet sammen med en slags binde middel, der kaldes lignin.

Skal man derfor anvende træet til papir-

produktion, vil det være nødvendigt at adskille træet i enkelt-fibre, hvilket kan ske ad mekanisk eller kemisk vej. Mekanisk adskillelse foregår i en slibestol, hvor man ved at trykke afbarket træ imod en slibesten får revet fibrene fra hinanden, og man får et produkt, der kaldes træslib.

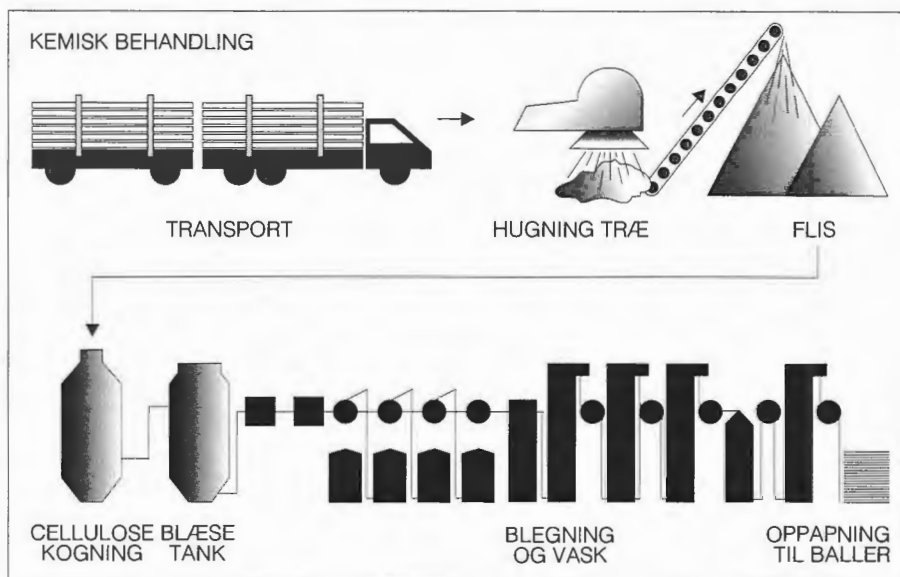
Træslib anvendes normalt kun til papirkvaliteter med kort levetid, idet papiret har en tendens til gulning. *Papir med tilsætning af træslib benævnes træholdigt papir.* Træholdigt papir kan let efterspores, idet man ved pådrykning af phloroglucinsaltsyre får en rød farvereaktion.

MEKANISK ADSKILLELSE

Ved kemisk behandling hugges det afbarkede træ i små stykker (flis), som kan koges i en sur eller alkalisk kogevæske, hvorefter træet bleges til en høj hvidhed, og man får et produkt der kaldes cellulose. Igennem fibervalg (træsart), kogemetode, kogetid og efterfølgende blegning får man en hel række celluloser eller halvfabrikata med forskellige egenska-

ber, som det er papirmagerens opgave at udnytte til at fremstille papirkvaliteter, som efterkommer de krav, som papirbrugerne stiller. Cellulose udtørres og oppappes i baller á ca. 250 kg og leveres som sådan til papirfabrikanterne, hvor der vil kræves en videre forarbejdning inden fibre er anvendelige til papirproduktion.

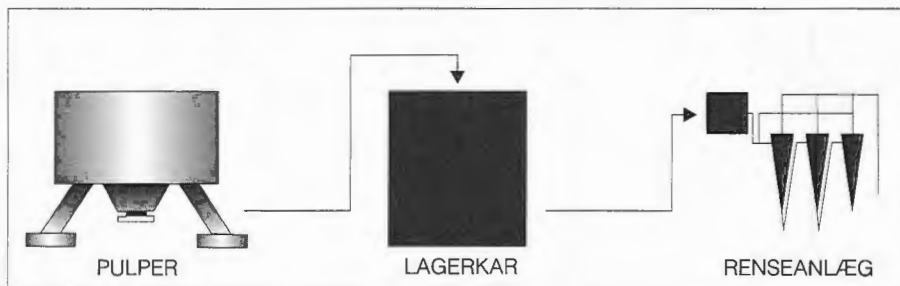

Papirfremstilling

En papirfabrik er normalt sammensat af et: Hollænderi, papirmaskine samt en efterbearbejdning.

Hollænderi

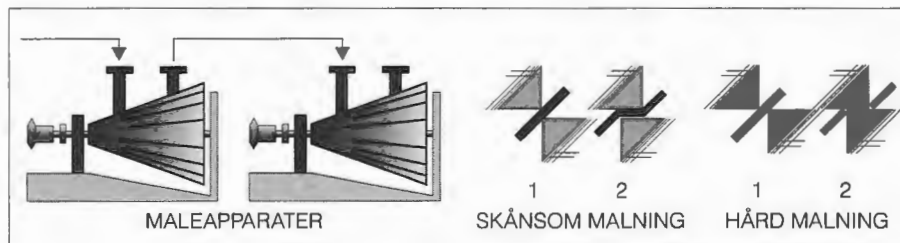
Når produktionen startes sammenblandes celluloserne efter en recept i en pulper, hvor man opløser cellulosearkene i vand

under kraftig omrøring - omrøringstid ca. 30 min. Herefter pumpes cellulosemassen til et lagerkar. Efter kontinuerlig rensning pumpes fibrene igennem flere maleapparater, der kaldes refinere, hvor fibrene kan afkortes eller fibrilleres, hvorved man får mere eller mindre stærkt papir.

Refineren består af et konisk hus, hvis

indvendige sider er beklædt med knive - metalskinner ca. 4-10 mm brede. I huset sidder en roterende kegle med tilsvarende knive. Keglen kan bevæges ud og ind, hvorved afstanden imellem knivene kan gøres større eller mindre. Lille afstand -> overskæring af fibrene -> svagt papir. Omvendt vil stor afstand fibrillere fibre, og man får stærkt papir.

Efter fiberbehandlingen, som sker ved ca. 4 % tørstof, tilsættes kontinuerligt forskellige hjælpestoffer:

Limstoffer:

Gør papiret skriveskæft.

Fyldstoffer:

Forbedrer trykbarheden, reducerer styrken i takt med tilsat mængde. Som fyldstoffer anvendes primært kaolin og kridt. Kridt er alkalisk og modvirker syreangreb - er derfor særlig velegnet til arkivbrug.

Farve:

Regulære farver samt optiske blegemidler, som giver høj hvidhed.

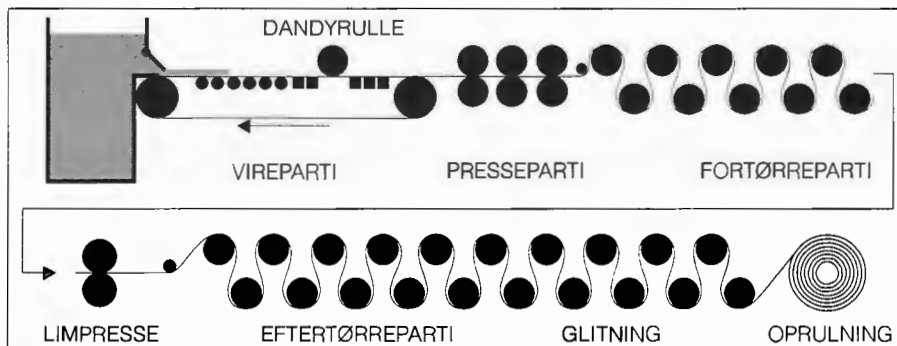
Hjælpstofferne kan tilsættes kontinuerligt eller chargevis i pulperen.

Papirmaskine:

Inden papirfremstillingen påbegyndes fortyndes papirmassen til 1 % og renses endnu en gang. Papirmaskinen består af fig. enheder: vire-, presse-, for- og eftertørreparti.

Virepartiet:

I virepartiet dannes papirbanen ved at lede fiberblandingen igennem en udløbskasse ud på viren, hvor fibrene filteres sammen ved at ryste viren sideværts, afvandes og eventuelt fremstilles der vandmærker ved hjælp af en dandyrolle.

Ved omgang med papir taler man ofte om gramvægt, som angiver vægten af 1 m² papir. Gramvægten er afhængig af den mængde, der udledes på viren og reguleres ved at åbne mere eller mindre for spaltåbningen i udløbskassen.

Pressepartiet:

Når papirbanen er dannet transporteres den våde papirbane på en filt igennem en række presser, hvor man ad mekanisk vej presser vandet ud af papirbanen, således at tørstofindholdet øges fra 25-40 %. Processen er meget vigtig, idet der kan spares 4 % damp / 1 % vand ved efterfølgende tørring af papirbanen.

Tørrepartiet:

Tørrepartiet består af et for- og eftertørreparti. Begge tørrepartier består af 2-rækker dampopvarmede tørrecylindre, således at man skiftevis tørrer papirbanen på den ene og anden side, hvorved man kan undgå, at papiret runder. Papiret holdes fast med en tørrefilt så længe dette berører cylindrerne, og man kan hermed undgå buler.

Når papiret er udtørret til ca. 3 % passerer papirbanen en limpresse, hvor man påfører et lag forklistret stivelse på papirets 2 sider. Formålet er at forbedre trykbarheden ved nedsættelse af støvningstendensen.

Overfladelimningen tilfører papirbanen en mængde væde, som udtørres i eftertørrepartiet til en vandprocent svarende til 50% relativ luftfugtighed, som foreskrives i trykkerierne. Undervejs til oprulningen af papiret kan papiret glittes ved hjælp af et par blanke stålvalser.

Efterbearbejdningen:

Når papiret er færdigt i papirmaskinen kan glatheden øges yderligere, præges og derefter leveres i ruller eller ark.

I frimærkesammenhæng kan nævnes at danske frimærker indtil 1933 var trykt i bogtryk hos H. H. Thiele, hvor der af sikkerhedsmæssige grunde anvendtes frimærkepapir med vandmærke.

År 1933 startes Postens Trykkeri, og man forlader vandmærkepapiret og begynder i stedet at trykke i ståltryk. Senere har trykkeriet udskiftet den oprindelige maskine med kun et trykværk til maskiner med flere stålstikværker, offsettryk, nummerering og perforering, hvilket giver muligheder for de særdeles flotte frimærker, vi kender i dag.

Med stigende udfoldelsesmuligheder stilles der også større krav til frimærkepapiret, hvilket er årsag til anvendelse af bestrøget papir.

Ved bestrøget papir forstår man papir, der er pålagt 1 lag fyldstoffer på papirets 2 sider, hvorved man får en mere jævn og sugende overflade, hvilket giver mulighed for flottere billedgengivelser. Når der er tale om frimærkepapir bliver der kun bestrøget på 1 side, og bestrygningen kan foregå under papirproduktionen eller på en separat maskine.

Af hensyn til brevvedemaskinerne tilsættes der ofte fluorescerende eller fosforescerende kemikalier til papiret enten i vådenden, i limpressen eller i bestrygningsanlæggene.

Forskellen imellem de to kemikalier ligger i at når fluorescerende farver fjernes fra UV-lys slukkes den gule farve straks, hvorimod fosforescerende farver har en kort efterglødningsstid.

Silkeborg har i februar 1983 leveret bestrøget papir til Rasmus Nellesmanns mindesmærke om de første stålstik frimærker, som udkom i 1933.

Fremstilling af vandmærker

Af J. Rahbek, Drewsen Silkeborg Papirfabrik A/S.

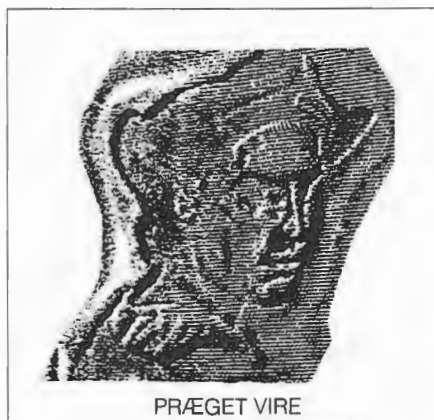
Når man taler om vandmærker, er der normalt tale om filigranvandmærker og reliefvandmærker, hvor førstnævnte optræder i ensartede lyse toner, og sidstnævnte i både lyse og mørke toner af varierende styrker.

For at kunne fremstille disse varierende toner er det nødvendigt, at vandmærkerne varierer i tykkelse, således at man får forskellig lysgennemgang i papiret, når dette holdes op imod lyset.

Filigranvandmærker har været kendt siden 1282, hvor man anvendte vandmærkerne som kvalitetsvandmærke imod imitationer, ejermærke eller blot som en slags reklame. Mærkerne blev dengang fremstillet ved at sy en bøjet metaltråd i et ønsket mønster fast på den håndgjorte form - når den færdige form blev pålagt et lag fibre, ville laget oven på figurerne blive tyndere, og man fik derved dannet et vandmærke.

Da tråden var af ensartet tykkelse, fik man samme tykkelse af fiberlaget og dermed også samme lysgennemgang.

Omkring år 1700 dukker en ny metode frem, idet man begynder at påsætte udklippede eller udsavede metalfigurer på formens metaldug - for at give en god afvanding i mærkerne, blev figurene udstyret med huller.

Udviklingen fortsatte, og man begyndte nu at fremstille de første reliefvandmærker, ved først at lave et træsnit og derefter lægge et stykke opvarmet vire ovenpå, som blev trykket ned i træsnittet, hvorved viren blev formet efter træsnittet. Viren blev herefter monteret på formen og var derefter klar til papirfremstilling.

Metodikken blev senere ændret til, at kunstnerne skiftede til en farvet voksplade, som blev placeret på et lysbord. Herefter blev det ønskede emne skåret i pladen, til man havde rette lysgennemstrømning. Nu blev der taget en gipsafstøbning af det skårne emne, som blev ophængt i et galvanisk bad, hvor man udfældede kobber over gipskopien. Gipsen blev fjernet og erstattet af bly, hvorved man fik en stiv plade. Denne plade blev igen kopieret, således at man fik lavet en matrix og patrix.

Viren, som skal anvendes, blev som tidligere opvarmet og derefter formet imellem ma- og patrixen og til slut monteret på formen. Med nogle små ændringer anvendes samme metode stadigvæk - vandmærker fremstillet efter denne metode kaldes reliefvandmærker og består af lyse og mørke områder.

Også for filigranvandmærkerne er der sket fremskridt, idet man i dag udfælder kobber i en graveret form i samme dybde. Når kobberlaget er tilstrækkeligt tykt, vil der være et mindre hulrum i figurene, som opfyldes med tin.

Når figurene eller typerne (electrotypes) påsættes formen, sker dette ved at vende figurene således, at tinnen vender nedad. Herefter opvarmes typerne, således at tinnen løber ud i viren, hvorved figurene hæftes.

Vandmærker kan fremstilles med følgende udstyr:

Håndgjort	-	Bøtteforme.
Rundvire	-	
Langvire	-	Dandyroller.

Ved vandmærkefremstilling vil man få det bedste resultat - de flotteste vandmærker, når disse fremstilles med en bøtteform, idet bøttemageren har mere tid til at arbejde med fibrene på formen i forhold til de to øvrige.

I dag er bøttepapir ved at uddø og holdes kun i live på nogle enkelte fabrikker samt hos kunstnere, som anvender det gamle håndværk til at fremstille diverse typer effektpapirer.

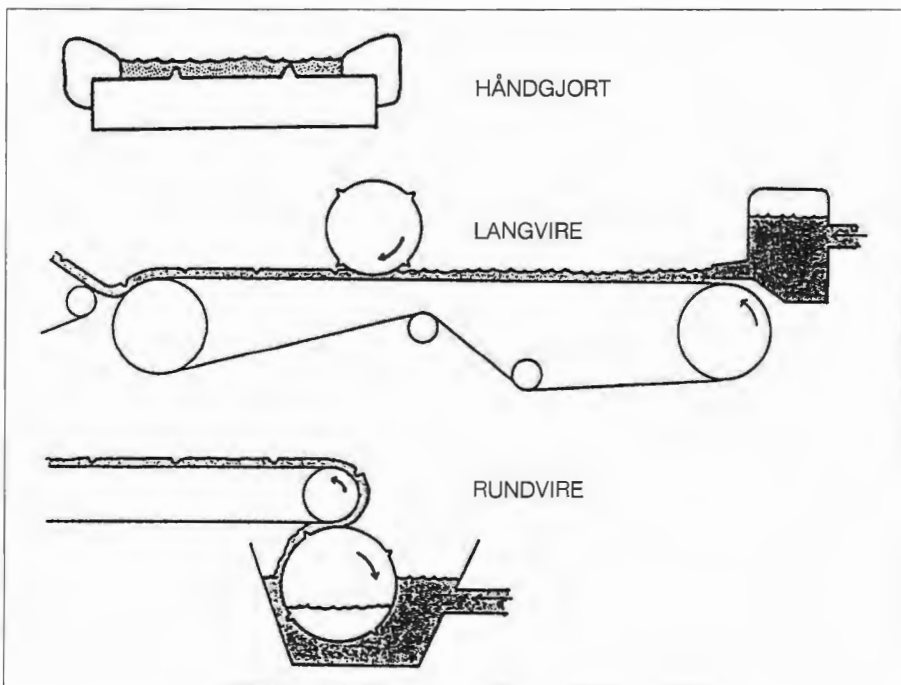
Ser man på de øvrige fremstillingsmetoder kan man omtrent nå samme resultat med hensyn til vandmærketydelighed, dog med en mindre fordel til rundvireprincippet.

Rundviren består af en cylinder beklædt med vire, som enten kan være præget eller påsat electrotypes, der kan være formet som tekst eller figurer.

Cylinderen neddyppes i en ønsket fiberblanding - når cylinderen drejer rundt, vil der afsættes et lag fibre, svarende til den ønskede gramvægt.

Papirbanen fjernes ved at trykke en filt imod cylinderen, hvorved den dannede papirbane hæfter sig til filten - papirbanen passerer herefter de sædvanlige presser, tørrecylindere m.v.

Fremstilling af vandmærker på langvire foregår oftest med en dandyrolle, hvor figurer hæftes til rullens virelag som tidligere omtalt. Vandmærkerne dannes ved, at rullens ophøjede figurer skubber fibre til side, når rullen kører rundt, og man får lavet en fordybning i overfladen svarende til det ønskede vandmærke.

Da begge typer vandmærker består af enten tykke eller tynde steder i arket, kan mærkerne ikke fjernes og benævnes derfor som ægte vandmærker.

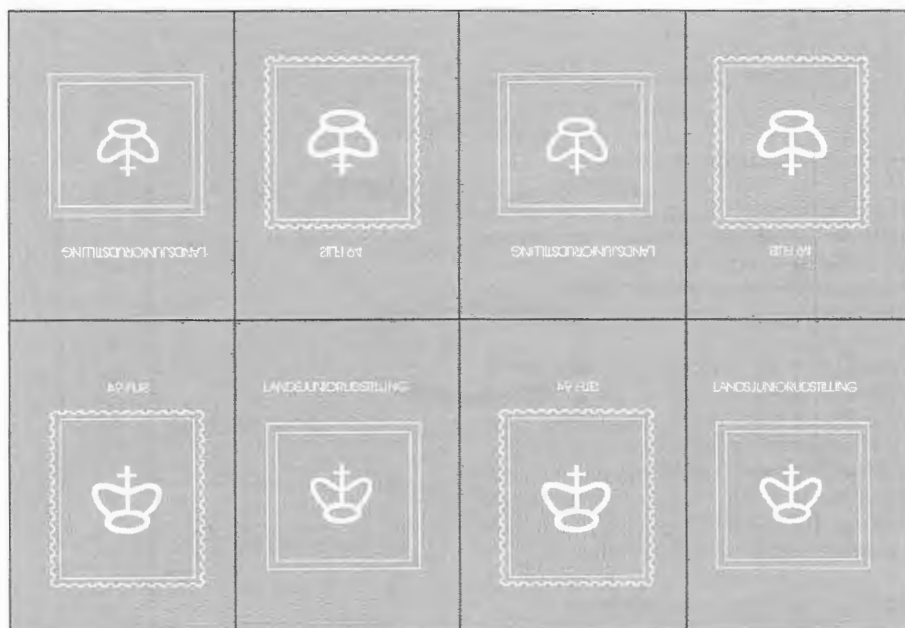
Der findes tre forskellige placeringer af vandmærker.

- Lokaliseret - Vandmærkerne sidder på samme sted i alle ark.
- Sidelokaliseret - Vandmærkerne sidder i samme afstand fra kan ten.
- Ulokaliseret - Vandmærkerne sidder spredt over hele arket.

Ved klipning af de to sidstnævnte kan man risikere at klippe igennem et vandmærke; men der vil altid være et eller flere mærker i arket.

I frimærkesammenhæng har man næsten altid anvendt ulokaliserede filigranvandmærker, men lokaliserede har dog været anvendt til f. eks. stempelfrimærker.

Vandmærkernes placering på helarket i SILFI '94 kataloget, inden trykning, falsning og renskæring. Af ovenstående helark bliver der 16 sider og placeringen giver retvendte vandmærker på alle højresider. Kronevandmærkerne er kopier af de originale vandmærker, der før århundredskiftet blev produceret på Silkeborg Papirfabrik og anvendt i de første danske frimærker.

Dansk Vestindien 4 cent tofarvet 1901 udgaven uden vandmærke

Af Karsten Jensen, Aalborg.

Hjørnemærker uden vandmærke

I den "tofarvede" periode - som denne artikel omhandler - er det ikke ualmindeligt at finde eksemplarer uden vandmærke hidrørende fra frimærkearkets hjørnepositioner nemlig: no. 1, 10, 91 og 100 i arket.

Årsagen til de manglende vandmærker kan bl. a. forklares ved en dårlig tilretning af papiret i trykpressen, der efterflg. giver et i forhold til vandmærket forskudt tryk. Som det vil fremgå af næste afsnit, var en forskydning af papirarket i trykpressen på blot ca. 5 mm nok til, at give manglende vandmærke på hjørnemærkerne.

Papirfabrikation og vandmærkenet

Til de "tofarvede" og iøvrigt andre samtidige danske og Dansk Vestindiske emissioner er der anvendt et vandmærket maskinpapir.

Ved fabrikationen blev vandmærkemøn-
stret presset ned i det våde papir ved
hjælp af en såkaldt Dandyvalse. På Dan-

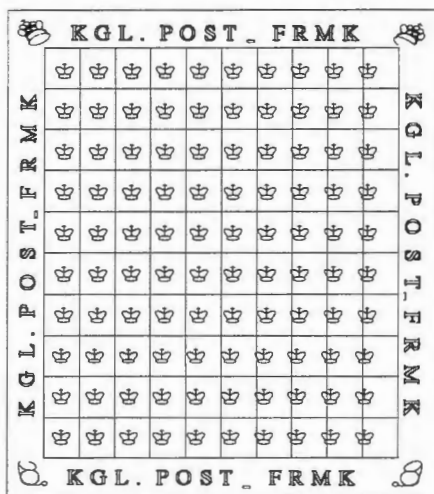

fig. 1

Tegning af vandmærkernes placering

dyvalse var der fastgjort et net, hvorpå
der var syet eller loddet de dele, som
skulle give det endelige vandmærke, - i

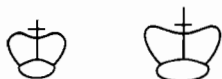
dette tilfælde Kroner og Bogstaver dannet ved hjælp af kobbertråde.

Ved fremstillingen af de såkaldte vandmærkenet havde man fra fabrikantens side (Edward Amiens & Son, Maidstone in Kent), fået udmålt den vandrette afstand mellem kronerne unøjagtigt, idet de i forhold til frimærkebilledet var anbragt med en for lille afstand (fig. 1), en unøjagtighed som bl. a. medførte, at hvis kronerne i venstre side af arket var nogenlunde pænt placerede - i forhold til de trykte mærkebilleder, så vil de i højre side af arket være placeret i venstre side, endda kun ca. halvt dækkende den sidste lodrette række. Dette faktum gør, at det ikke er ualmindeligt at finde mærker med dele af bogstavvandmærkerne som omkranser det enkelte ark.

For de filatelister, som beskæftiger sig med pladning af eksempelvis de Tofarvede og Våbentyeemissionerne, er mærker med vandmærke bogstaver et værdifuldt bidrag til, at løse de stadig mange uafklarede "settings" (læs: trykpladesammensætninger) disse udgaver rummer - ikke mindst Våbentyeemissionen.

Ødelagte og deforme kronevandmærker

Som nævnt ovenfor var de enkelte dele, som skulle give det endelige vandmærke tillavet ved hjælp af kobbertråd og der skal ikke megen fantasi til at forestille sig, at noget sådant ved længere tids anvendelse kunne blive slidt eller ligefrem gå i stykker, hvilket faktisk også er tilfældet.

Vandmærke Lille Krone & Stor Krone

fig. 2

Vandmærke Stor Krone defekt

I perioden frem til 1881 - Thiele's 26. fabrikation - er det ikke ualmindeligt at se ødelagte og deforme kroner, f. eks. manglende kors og kronebøjle (fig. 2) samt reparationer af samme, men mærker helt uden vandmærke kendes ikke - undtagen de i teksten ovenfor beskrevne mærker fra arkets hjørner.

Fra samme periode - frem til 26. fabr. - hvor vandmærket var af type 2 (stor krone), kendes også anvendt vandmærke 1 (lille krone) (fig. 3), omend disse er store sjældenheder.

Reparerede vandmærker og vm. lille krone er tidligere og mere udførligt beskrevet af Lasse Nielsen, se litteraturoversigten.

fig. 3

Vandmærke Lille Krone fra den "Tofarvede periode". Bemærk, at kronen er lidt mere flad end ved de kvadratiske udgaver 1851 - 58, hvilket skyldes, at der til de tofarvede udgaver er anvendt maskinpapir, som ved tørprocessen krympede mere på den ene led end på den anden.

Nye vandmærkenet

Fra Thiele's 27. fabrikation er der taget nye (reparerede) vandmærkenet i anvendelse, og fra Thiele's 216. fabrikation er der igen taget nye vandmærkenet i anvendelse, men nu er vandmærket blevet ændret til den noget større type 3 også kaldet Ny Krone.

Vandmærke
Ny Krone

Tryk og positionsbestemmelse

I (fig. 4) er der vist et parstk. af Dansk Vestindien 4 cent 1901 udgaven tk. 12 3/4 med omvendt ramme. Det eneste tryk hvori denne kombination kan forekomme er 4. tryk, som har rammestillingen; rette rammer excl. no. 51 og 91-100. En positionsbestemmelse lader sig også let gøre, idet mærket til højre har matricefejl fra den såkaldte hovedgruppe 5 nemlig type D, dette giver således positionerne 97-98 (se litteraturoversigten: A-gruppe 7-15 serien v/ Børge Schäffer).

fig. 4
4 cent 4. tryk pos 97-98

4 cent uden vandmærke

For de læsere, der endnu hænger på, er jeg nu kommet til det, som overskriften på artiklen antyder, - så kan man jo godt sige; så langt for ingenting for som det fremgår af det i (fig. 5) viste aftryk af vandmærket i ovennævnte parstk. af 4 cent, så er pos. 97 uden vandmærke.

Hvordan kan sådan noget opstå?

Da det ikke drejer som et hjørnestykke, som beskrevet ovenfor, kan det manglende vandmærke kun skyldes, at den pågældende krone simpelthen er knækket af det anvendte vandmærkenet.

Kan lign. findes på andre samtidige udg.

Nu er det således, at der i en fabrikation udmærket kan være fremstillet flere trykoplæg også af forskellige emissioner, idet en fabrikation var Thiele's trykkeri's betegnelse for en papirleverance, som sædvanligvis bestod af ca. 40.000 dobbeltark d.v.s. 80.000 frimærkeark á 100 mærker.

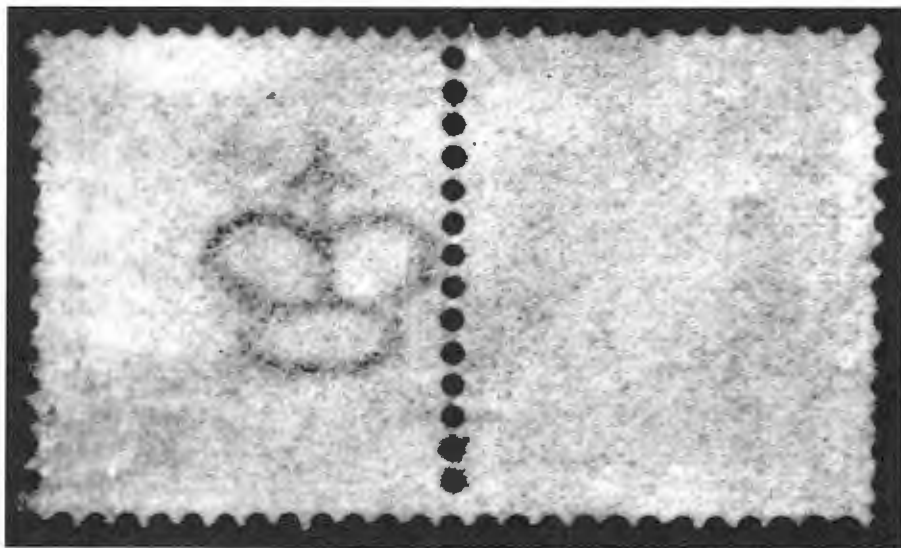

fig. 5
4 cent 4. tryk pos. 97-98, no 97 uden vm.

I Thiele's 214. fabrikation som 4 cent 4. tryk hidrører fra, er der da også fremstillet andre emissioner og trykoplæg (se G. A. Hagemann bd. 3. s. 31) nemlig:

4 øre tofarvet 123. tryk som har rammestillingen; alle retvendt ramme, afleveret fra trykkeriet 31. 5. 1902 og tidligst kendte anvendelsestidspunkt 21. 6. 1902.

DVI 1 cent våbentype 3. tryk afleveret fra trykkeriet 5. 6. 1902 og tidligst kendte anvendelsestidspunkt er oktober 1902.

Det kan selvfølgelig ikke udelukkes, at den manglende krone også kan findes på fabrikationen umiddelbart før og efter 214. fabrikation, men som nævnt ovenfor, bliver der fra 216. fabrikation taget nye vandmærkenet i anvendelse.

Endelig skal det dog også nævnes, at der under papirfremstillingen ikke kun blev anvendt ét vandmærkenet, men flere samt at papiret ved trykningen kunne spejlellers omvendes. Dette taget i betragtning giver således fire positioner, hvori det manglende vandmærke kan forekomme nemlig: Ret- eller spejlvendt pos 94 og 97, omv.- og spejlvendt omvendt pos. 4 og 7.

Når du alligevel ser efter manglende vm....!

Det har aldrig været "in" at samle på omvendte vandmærker, hvilket bl. a. kommer til udtryk i katalogpriserne! Her tænker jeg specielt på de grovtakkede udgaver efter 1895, AFA katalogets B & C numre.

Hvis man ser bort fra nogle ganske få tryk, hvori omvendt vandmærke er almindeligt forekommende - og her kan nævnes 4 øre tofarvede tryk 123 - ja så er der tale om betragtelige sjældenheder, hvilket bygger på det materiale, jeg igennem årene har gennemset af de pågældende udgaver - som er i titusindvis af mærker - ja så bliver det kun til godt en snes omvendte vandmærker, når jeg ser bort fra de få tryk, hvori det er almindeligt forekommende. I Lasse Nielsens Oversigt

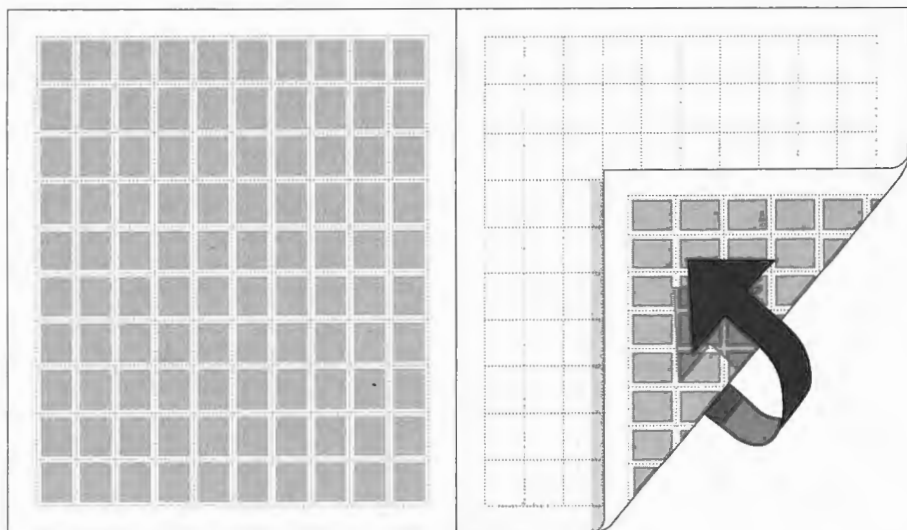
over de klassiske udgaver kan man da også få en fornemmelse af, hvor sjældne de omvendte vandmærker er i de grovtakkede udgaver, ikke kun for 4 og 8 øres vedkommende, men også i de øvrige samtidige udgaver.

Spejlvendte vandmærker kan normalt kun konstateres ved eksemplarer med marginalrand (vm. bogstaver), og som generel betragtning kan siges, at de ikke er sjældne.

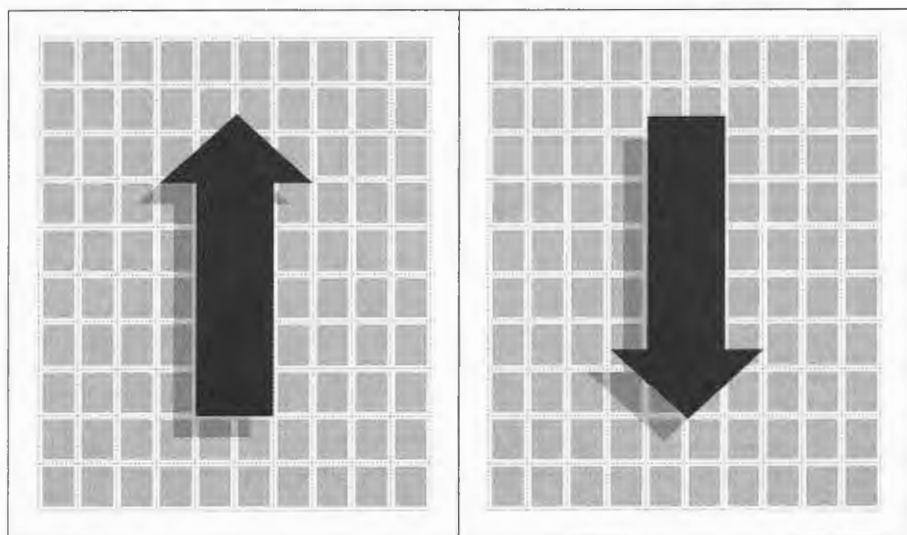
Nu skal man passe på ikke at generalisere, idet spejlvendt vm. kun er almindeligt forekommende ved de tryk, hvortil der kun blev anvendt én trykplade. Hvilken indflydelse skulle det have for vandmærkestillingen kan man med rette spørge, men her skal man huske på, at der ved trykningen blev anvendt papir med plads til 2x100 frimærker.

Fabrikationen foregik på flg. måde; efter man først havde trykt 1x100 mærker i den ene side af arket, blev det vendt, hvorefter trykningen fortsatte, men nu med tryk på bagsiden af papiret, idet trykpladerne ikke blev flyttet mellem de to trykkomgange. Denne fremgangsmåde giver naturligt nok en ligelig fordeling af rette og spejlvendte vm. Anderledes forholder det sig ved de tryk, hvortil er anvendt to trykplader også kaldet A&B (hvilket er gældende for samtlige 4 & 8 øres tryk). Her kan spejlvendt vm. kun forekomme hvis det enkelte papirark eller hele stakken er vendt forkert.

Som afslutning på dette afsnit vil jeg kort omtale Våbentypeemissionen 1882 med små hjørnetal, nemlig 5 & 20 øre, idet disse to udgaver kun er fremstillet med én trykplade for hver værdi. Her kunne man jo så forvente samme fabrikationsmetode jvf. den ovenfor skitserede, men dette er ikke tilfældet, idet man her har trykt først i den ene side af arket, hvorefter det vendes og trykningen fortsætter, men på samme side af arket, hvilket naturligt nok giver omvendte vandmærker på den ene arkdels 1x100 mærker.

Dobbeltark med frimærker trykt med én trykplade på henholdsvis for- og bagside, resultat; spejlvendte vandmærker i det ene ark. Almindeligt forekommende ved de to-farvede emissioner.

Dobbeltark med frimærker trykt med én trykplade på samme side af arket, resultat; omvendte vandmærker i det ene ark. Almindeligt forekommende ved våbentype 1882 emissionen.

Hvis man stiller sig tvivlende over for den skitserede fabrikationsmetode, behøver man blot at gennemgå nogle få auktionskataloger eller større samlinger for ved selvsyn at kunne konstatere, at ret eller omv. vm. på disse udgaver er ligelig fordelt.

Ja, artiklen blev lidt længere, end jeg fra starten havde tænkt mig, idet budskabet jo egentlig var den Vestindiske 4 cent uden vandmærke, som til dato kun kendes i dette parst. Tak til de læsere som fulgte med så langt.

Litteratur

Min frimærkesamling, afsnittet; Papiret s 8-17 / Flemming Rønne / I. Fr. Clausens Forlag, København 1934, genudgivet i 1938 i forøget udgave.

Under afsnittet papirfremstilling er der bl. a. illustration fra Strødmøllens papirfabrik samt fra papirfabrikken i Silkeborg. Iøvrigt en meget anbefalelsesværdig bog at læse, ikke kun for begyndere, men også for den mere erfarne filatelist!

Se iøvrigt også O. Kofoed's bog / Danske Postfrimærker 1851 - 1901 / Udgivet i København 1901 ved Alfred Jacobsen, idet der her på s. 141 er samme ovennævnte gengivelse af foto fra papirfabrikken i Silkeborg.

Vandmærke: Lille Krone - stor Krone / NFT 1945 no. 4 s. 61 / Roland King-Farlow. *Her omtales for første gang muligheden for at finde vandmærke lille krone på de tofarvede udgaver.*

Hvordan laves det - vandmærket? / Frimærkeårbogen 1969/70 s. 68-76. / Ib Eichner-Larsen / Berlingske forlag.

I artiklen er der bl. a. aftegninger af vandmærkenettene før og efter reparationerne omkring år 1881.

Uregelmæssige vandmærker fra 1870 til 1880. / Lasse Nielsen / NFT 1975 no. 4 s. 83-85

Danmarks og Dansk Vestindiens frimærker: A-gruppe 7-15 serien / Børge Schäffer / NFT 1977 no. 1. s. 4-10 + 15-16 samt NFT 1977 no. 2. s. 29-35.

Artiklen omhandler bl. a. den fabrikation og setting hvortil 4 cent 4. tryk hører, endvidere fabrikationerne før og efter.

Vandmærkerne i danske frimærker 1870 til 1880 / Lasse Nielsen / Udstillingskatalog Nordfrimex 80. s. 9-13.

Tofarvede mærker med vandmærke lille Krone / Lasse Nielsen / NFT 1980 no. 2. s. 43-46.

Oversigt over de klassiske frimærkeudgaver fra Danmark, Dansk Vestindien og Island / Lasse Nielsen / Kephila Filatelistisk Forlag 1986.

Et særdeles nyttigt stykke værktøj for de samlere der beskæftiger sig med nævnte udgaver.

Danmark Våbentype Randvandmærker

Af Henning Nielsen, Aalborg.

Der er i årenes løb skrevet meget om vandmærker, hertil selvfølgelig også om bogstaverne der omslutter kronevandmærkerne og det er netop bogstaverne KGL. POST - FRMK denne artikel skal belyse, - ikke i almindelighed, men helt specielt. Alle, der arbejder med pladninger, - for mit eget vedkommende er det Våbentype udgaven 1882-1902 og specielt værdierne 5, 10 og 20 øre, - kender til mærker med større eller mindre dele af vm. bogstaver og er meget glade for dem, for har mærket ingen særlige kendetegn, - det være sig matricetyper eller galvanofejl, ja så kan papiret og særligt eksemplarer med omtalte dele af vm. bogstaver være til stor hjælp og mærket kan relativ let placeres.

Kort fortalt kunne en dårlig tilretning af papiret i trykmaskinen komme til udtryk ved bl. a. at dele af vm. bogstaver blev synlige på mærker fra første eller sidste lodrette række i arket, det kunne selvfølgelig også være forskudt op eller ned.

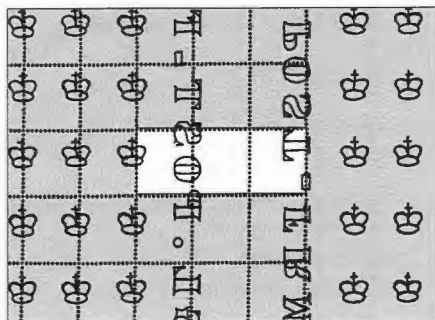

fig. 1

vandret trestribe, med to rækker bogstaver, som svarer til, under normal trykning at være nr. 58, 59 og 60 i A-arket! Ikke nok med at vandmærkerne er forskudt, de er også spejlvendt (se fig.1).

Hvordan kan det lade sig gøre?

Som illustrationen viser, findes en sådan trestribe, det er udgaven vm. 2, tk. 12 3/4 fra 1895.

Hvordan forskydningen er fremkommet, og hvordan arket er kommet ud til publikum, kan der skrives mange historier om. En ting er sikkert, et sådant papirark var et værdipapir og følgelig en bogført værdi. Mærkerne fejlede ikke noget, vandmærket var ganske vist lidt forskudt, men sikkert ikke begrundelse nok til at sende det til makulatur, og at vandmærket er spejlvendt, er i sig selv ej heller begrundelse for en makulering, idet sidstnævnte jo er

meget almindeligt forekommende - ihvertfald i den fintakkede periode. Om det er mere end det ene A-ark der er kommet ud i handelen, er nok tvivlsomt, der mangler jo en hele første række i B-arket.

En nærliggende årsag til forskydningen er, at papiret ved trykningen er lagt forkert i trykmaskinen, det blev måske bøjet bagom, så papirarket er blevet kortere, en arkrand og en række kroner (se skema).

KRONER - T204 - J2K										KRONER - T204 - J2K									
KRONER - T204 - J2K	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
KRONER - T204 - J2K										KRONER - T204 - J2K									

OBS

Efterlysning

Når man ser ovenstående ark, skal det lige erindres, at det skal være spejlvendt. Det er jo også sådan, at det helt sikkert er trykt forskudt, samt takket efter hvor trykningen passer til arket, så af denne årsag er det jo ikke makulatur.

Det kunne være meget interessant, om der blandt læserne er en samler, der har et af de to parstykker, nr. 9 og 10 eller 99 og 100, uden vandmærker, de er jo lige så interessante som det parstykke Karsten Jensen omtaler i sin artikel på side 36-41.

DEN DANSKE BANK

Tilintetgørelse af frimærker

Af Aksel Martinussen, Mørke.

I Cirkulaire af 8. april 1851 står der, at den afbenyttede sværte ikke er hensigtsmæssig til "tilintetgørelse" af frimærkerne, og at man skal gennemstryge dem med blæk. Og den 15. april 1851 bliver fremsendt en blikdåse med sværte og en vejledning til på hensigtsmæssig måde at "tilintetgøre" frimærkerne. Derfor må det være tilintetgjorte frimærker, vi stempelsamlere samler på, og det er nok mere spændende, end mange forestiller sig.

I det følgende vil jeg fortælle lidt om de enkelte stempeltyper, deres anvendelsessted og omtrentlige brugstid og ligeledes med nogle illustrationer vise nogle eksempler, så også den mindre erfarne kan forstå det, når vi slynger om os med betegnelser som Antikva, Lapidar, Brotype, Stjerne, Parantes og mange andre typer. Jeg vil også benytte de betegnelser og forkortelser, som benyttes stempelsamlere imellem.

Da jeg for godt 50 år siden begyndte at samle på frimærker, var det kun nummerstempler og Stjernestempler, der havde stempelsamlernes interesse. Nummer-

stempler samlede man i nummerorden og Stjernestempler i alfabetisk orden uden egentlig at interessere sig for, hvor i landet de kom fra. Det var afsluttede områder, og man kunne overse, hvormange man skulle have. Så kom Lapidarstemplerne til, der var jo flere, idet hvert posthus fra ca. 1860 og 30 år frem fik eet eller flere af disse stempler, og da Brotypen for lidt over 100 år siden kom til, ja så blev det helt uoverkommeligt at have en samling efter disse kriterier.

STUM

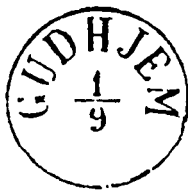
NUM

De første stempler til at tilintetgøre frimærkerne med var de stumme STUM stempler, som allerede fra oktober 1852 blev afløst af nummerstemplerne NUM, men selv om der kun findes 286 numre, så har flere posthuse haft mere end eet stempel med samme nummer, og de kun-

ne jo også gå i stykker, så man fik et nyt. Derfor findes der nok det dobbelte antal, hvis man også vil samle på forskellighederne. Disse 2 stempeltyper findes ved alle postkontorer og enkelte postekspeditioner og skulle kun bruges til at stemple frimærkerne med.

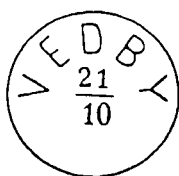
ANT II

ANT III

Men allerede i 1845 havde man fået stempler med bynavn og dato, dels for at kunne se, hvorlænge brevet var undervejs, dels for at vide, hvortil det skulle returneres hvis det var uanbringeligt. Disse stempler var i Antikva-typen ANT, men de mest kendte på breve med frimærker er ANT II, populært kaldet "halvandeningsstempler" på grund af strengen under bynavnet, og ANT III, som man begyndte at fremstille ca. 1850. En del ANT II fik ved reparation fjernet den halve ring, så de nu fremstod som ANT III. De fleste af disse har beholdt punkttumet efter bynavnet. ANT findes fortrinsvis ved postkontorer og skulle placeres på brevet ved siden af frimærket. De findes normalt ikke på løse frimærker.

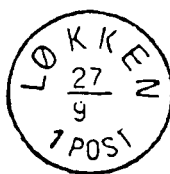
I begyndelsen af 1860-erne gik man over til en ny type, Lapidarstemplerne LAP, som var lidt mindre, men da skrifttypen ikke fyldte så meget, fik man alligevel plads til bynavn og dato. Her findes 10

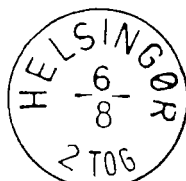
LAP I

LAP II

LAP VII

LAP VIII

forskellige typer, dels uden noget under datoen, dels med lige eller buet post eller tog, med årstal, klokkeslet eller stjerne. En del af dem har tal i Antikva. Kun enkelte typer er afbildet her. Da man i april 1884 tilbagekaldte NUM, skulle LAP anvendes til at tilintetgøre frimærkerne med, derfor findes de - ligesom senere stempler - på løse frimærker. LAP tildeltes både postkontorer og postekspeditioner.

BRO I

BRO II

BRO III

I 1891 begyndte man at fremstille Brotype-stemplerne BRO. De kaldtes i begyndelsen for Schweizer-stempler, fordi typen var i brug i Schweiz, men det var egentlig lidt forkert, for Ungarn var det første land, der anvendte denne type. BRO-typen har sit navn efter, at dato og tid er placeret som en bro tværs over stemplet. Der findes 10 forskellige hovedtyper betegnet med romertal, og de er igen inddelt i 8 under-

typer betegnet med små bogstaver. De refererer til indskriften i broen - dato, klokkeslet, tog o.lign. BRO I fremstilles 1891-1909, BRO II 1909-1915 og fra 1920, og BRO III fra 1915 til 1920. Men de er anvendt mange år efter at fremstillingen er ophørt. Det var hovedsagelig postkontorer og postekspeditioner, der fik disse stempler, men også en del brevsamlingssteder har fået dem.

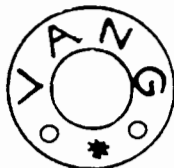
ESROM

STJ I

STJ II

UDS

Brevsamlingsstederne havde deres egne typer. I 1861 tildeltes de første stempler i Esrom-typen ESR, men allerede i 1867 gik man over til Taarbæktypen STJ I, som havde en 4-oddet - enkelte en 6-oddet - stjerne i midten. Man nåede at fremstille ca. 30 forskellige i denne type, inden man fra 1869 begyndte på en ny type - Faareveiletypen. STJ II. De har et stjernelignende ornament i midten. De kan variere i størrelsen, og nogle har skiftet stemplet ud på grund af slitage eller beskadigelse. Indtil 1929 kom der ca. 1100 af dem. Men de var tilbøjelige til at samle støv og sværte i ornamentet og var vanskelige at holde rene, så i 1929 sleb man ornamentet i midten ud, og man fik nu de Udslebne stempler UDS. Selv om stempler fremstillet efter 1929 aldrig har haft en stjerne, kaldes de også for udslebne. Der er kun godt 500 af dem. Disse skulle bruges til at tilintetgøre frimærkerne med, derfor ser man dem på

løse frimærker, mens det overordnede posthus skulle placere sit dagstempel ved siden af.

PR.

ULSTED

PARENTES

PHS

Men det var jo dobbelt arbejde, og for at forenkle fik brevsamlingsstederne og også mindre posthuse fra 1948 et datostempel i BRO-typen, de såkaldte PR.-stempler, hvor brevsamlingsstedets navn stod i øverste bue, mens det overordnede posthus stod i nederste med PR. foran. I en kort tid i slutningen 1968 undlod man PR., og man fik nu en type, som benævnes ULSTED-typen, men i 1969 afløstes de af Parantes-stemplerne PAR, som havde det overordnede posthus navn øverst og brevsamlingsstedets navn nederst.

For at sikre at breve nedlagt i postkasser på tog- bus- eller landpostruter langt fra posthuse blev ekspederet for lokalportotakst, indførte man fra 1924 brevkassetømningsstempler, som havde et posthorn i midten, og derfor blev kaldt Posthornstempler PHS. PHS skulle placeres ved siden af frimærket, mens posthusets eller postbureauets stempel skulle placeres på frimærket. Brugen af disse stempler ophørte stort set i 1960, men enkelte kendes dog brugt senere.

Til denne kategori hører også skibsstemplerne. Hvis man afleverede et brev i et skibs postkasse blev disse indleveret på anløbshavnens posthus, og der forsynet med et stempel, som angav, hvor det kom fra. FRA RØNNE, FRA ANHOLT, FRA SVERIGE, FRA TYSKLAND, PAQUET-BOOT eller andet. Disse stempler var normalt rektangulære enten med eller uden ramme. I 1968 ophævedes bestemmelsen om brug af disse stempler.

Enhver by med respekt for sig selv skulle have et Turiststempel TUR, og alle større arrangementer skulle have et Særstempel SÆR. Disse sidste anvendtes kun i den eller de få dage et arrangement varede, mens turiststemplerne blev anvendt i flere år. Her finder motivsamlerne mange brugbare motiver til sin samling, såsom skibe, bygninger, personer, byvåben og mange andre. Nogle stempler er dog i brug ved samme arrangement i flere år, som f.eks. DANISH FOOD FAIR og FRIMÆRKER I FORUM. Det første særstempel kom i 1901, og

i mange år var der langt imellem, at der kom nye, men nu kommer der mange om året.

Hadet af mange, det var maskinstemplerne. Og det var der vel ikke noget at sige til. Ikke alene sværtede de frimærkerne, så postvæsenets tilintetgørelse var opnået, men også skriften på postkortene kunne være svært læselig. Det sidste bedredes noget, da man fik Enkeltmaskinstempler EMS til afløsning af Båndsmaskinstemplerne BMS, som man tog i brug i 1906. Fra 1924 indsattes en Reklamekliche TMS i stedet for bølgelinierne, men først fra 1945, da man byttede datokliche og TMS om, så datoklicheen ramte frimærket, blev disse TMS et yndet samleområde med mange muligheder for motivsamlerne. Nu fik man pænere stemplede frimærker og en tydeligere TMS uden at den var ødelagt af frimærket. Datokliche og TMS hører sammen, og er værdiløse hver for sig.

Postvæsenet har anvendt flere andre typer stempler til forskellige formål, men de her nævnte er de mest kendte. Og de er udmærkede til at lave en samling fra et posthus op gennem årene fra oprettelsen til i dag, og hvis underlagte brevsamlingssteder medtages, kan man få en ret så spændende samling. SÆR og TMS kan måske endda med motiver fortælle lidt om egnens seværdigheder.

Det er ikke så tosset endda at samle på "tilintetgjorte" frimærker".

Litteratur:

Svend Arnholtz: Danske Poststempler.

Ehlern Jessen: Om at samle på danske poststempler.

Skilling: Brotypestempler ved de underordnede posthuse. - Posthornstemplerne.

E. Menne Larsen: Katalog over dagstempler i PR. ULSTED og PAR.

Nordfrimex 83: Skibspost - 85: Nummerstempler.

H. Truelsen: Danske Tekstmaskinstempler.

KE Specialkatalog: Brevsamlingsstempler.

Virklands Poststempler

Af Peter Jørgensen, Virklund.

Virklund ligger 5 km. syd for Silkeborg, i retning mod Horsens. I begyndelsen var der blot en postkasse midt i byen, og denne blev betjent af landposten, som gik ud fra Silkeborg. Efter at privatbanen Horsens - Bryrup blev forlænget til Silkeborg i 1929, blev der i 1933 bygget en station. Der blev ophængt en postkasse på stationen, og man kender afstempling af posten herfra i begyndelsen af 1936.

Det første stempel, som anvendes i Virklund, er et posthornstempel. Stemplet er type PHS IIb (1) med inskriptionen: Virk-

lund (Silkeborg). I 1991 kendes det anvendt fra 23. 2. 36 til 17. 5. 49.

På et tidspunkt bliver stemplet beskadiget. Der opstår en bule i posthornets uvendige cirkellinie NØ. Et brev fra den 16. 9. 40 er uden denne fejl, men Postmuseet er i besiddelse af et brevklip fra den 10. 2. 42, hvor fejlen ses tydeligt. Yderligere undersøgelser vil utvivlsomt kunne indsnævre perioden 16. 9. 40 - 10. 2. 42, ja måske kan beskadigelsen endda præcis dateres.

Nedenstående brevklip i Postmuseet

Fig. 1: Stempelafttryk

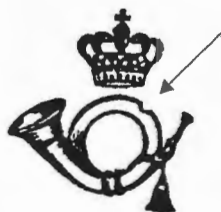

Fig. 2: Bule i posthorn

fremviser desuden et brud i posthornstemplets cirkellinie over k i Virklund. På de aftryk, jeg har set, dateret efter den 16. 9. 40, optræder der en farveklat på dette sted. Sandsynligheden for, at de to beskadigelser er overgået stemplet på samme tidspunkt, er dog meget stor.

Det viste brev er desværre forsynet med et meget svagt aftryk af posthornstemplet, men er alligevel ret interessant. Brevet, som er frankeret med stk. 20 øre rød, AFA 276 ny type Christian X, er afsendt den 9. 1. 1946

Som det ses af teksten under brevet, er dette underfrankeret. I perioden 1. 7. 40 til 31. 5. 50 udregnes efterporto (2) som;

det manglende beløb + 20 øre, dog højst det dobbelte af det manglende beløb.

På brevet bliver det manglende beløb 10 øre + 20 øre = 30 øre, men da det dobbelte af det manglende beløb bliver 20 øre, er det dette beløb, der skal opkræves som efterporto.

Afsenderen har skrevet "Anbefalet" på brevet, men alligevel nedlagt dette i postkassen på Virklund station. Påtegningen "Kassebrev" er foretaget enten på stationen, i toget eller i Horsens. I toget er frimærkerne annulleret med brotypestemplet BRO 11e (3) HORSSENS - SILKEBORG den 9. 1. 46. Ved portokontrollen i Horsens er efterporto "20" påført med blå-

TAKST:

Landsporto 0 - 50 gram

Anbefalingsgebyr

Forsendelse er frigjort med

For lidt porto

Efterporto = 2 x 10 øre

20 øre

30 øre

50 øre

40 øre

10 øre

20 øre

Fig. 4: Gravøraftryk

Fig. 5: Rentegnet

kridt, og der er pasat anbefalingsvignet.

Af brevets bagside fremgår, at dette er ankommet til København V den 10. januar. Brevet forsynes den 11. januar med det grønne maskinstempel PORTO AT BETALE 020, og disse 20 øre er så opkrævet ved udleveringen af brevet.

Efter at posthornstemplets æra er slut, begynder brotypestemplernes periode. Alle de til Virklund leverede stempler er af typen BRO II d. I bogen om brotypestemplerne (4) skelnes ikke mellem stemplerne, men angiver brugsperioden for typen som sådan fra "1949 til (1957)". Det første har gravørdato 4. 10. 49, men i mit spinkle materiale, ses det anvendt meget sent, nemlig fra den 1. 8. 60 til den 16. 3. 63.

Allerede i gravøraftrykket til det første stempel optræder der to fejl. Der er brud i den nedre cirkelbue umiddelbart øst for

den midterste stjerne. Ligeledes er der brud i cirkellinien mellem de to første stjerner. Et yderligere kendetegn er, at L i VIRKLUND (fig. 4.) hælder mod øst.

Muligvis er der leveret to stempler i 1949, eller der er leveret et yderligere stempel noget senere. Der eksisterer et stempel, hvortil der endnu ikke er fundet noget gravøraftryk. Stemplet, som er optegnet i fig. 5, er set anvendt den 16. 5. 55 og på tre løse mærker. Postmuseet er desuden i besiddelse af to brugsaftryk fra 1957. Dette stempel kendes på, at L i VIRKLUND vender ret nord, og afstanden mellem bogstaverne ikke er den samme i de to stempler (fig. 4 og 5). At det drejer sig om et selvstændigt stempel og ikke en reparation af det første, ses alene af, at det først omtalte stempel har gravørdato i 1949, men er anvendt senere end i 1957.

De to næste stempler der leveres, har

Fig. 6: Gravøraftryk

Fig. 7: Gravøraftryk

Fig. 8: Stempelafttryk

gravør dato den 21. 2. 62 og 14. 11. 63. Indtil videre forskning er foretaget, kan stemplerne kun adskilles ved hjælp af en transparent. Stemplet i fig. 6 er i hvert fald brugt fra den 7. 1. 64 til den 19. 3. 68, og det andet fra den ? . 2. 64 til 29. 11. 67.

Det sidste stempel, som er anvendt i Virklund, er et PR-stempel. Der er ikke fundet noget gravøraftryk, og det viste aftryk er taget ved indsendelsen af stemplet, efter dets inddragelse.

Stemplets brugsperiode burde være fra d. 1. 4. 68 (5), hvor postekspeditionen om-

dannedes til brevsamlingssted, og til kort tid inden stemplets indsendelse d. 5.1.72.

Jeg håber, denne lille artikel kan inspirere nogen til at studere sin bys stempler, hvor ikke mindst en by som Virklund med kun få stempler er interessant. Der findes ikke de store mængder af bevarede breve, men efterhånden som man støder på nogle, kan stemplernes brugsperioder afgrænses mere og mere præcist.

Tak til Erik Jensen, Postmuseet for hjælp og levering af gravøraftryk, og til Kurt Sørensen for optegning af stempel m.m.

Litteratur:

1. Posthornstemplerne, Rutebilbreve, Togpost og pr. Ladepost / Jerry Kern, 1991 / s. 74.
2. Danske Breve / J. Gotfredsen og J. Haff, 1979 / Bind 1. s. 66, 101 og 113.
3. Danmarks Poststempler / JKE-gruppen / DFT nr. 6-1981 s. 274.
4. Brotypestemplerne ved de underordnede posthuse uden selvstændig postadresse. / E. S. Andersen, J. Kern og J. Bendix / 1989 s. 81.
5. Officielle Meddelelser / Nr. 9-1968 s. 38.

Fra nybegynder til Danmarks-mester

Af Ella Pedersen, Silkeborg.

Et program hænger pludselig på skolen - en frimærkeklub starter - spændende.

Hjem og finde cigaræsken og den lille indstiksbog frem, papirkurven tømmes for frimærker, en runde til venner og familie nås også. Så er den nye frimærkesamler klar til første klubaften.

Det første, det gælder om, er at få flest frimærker, helst de største og mest farvestrålende. De gamle frimærker er kedelige, grimme og uden betydning hos de fleste nye samlere, og der byttes frimærker i stor stil i skolen og på klub-aftenen, uden hensyn til værdi, sjældenhed og kvalitet.

En ny frimærkesamler - en råvare - der senere skal prøve at kvalificere sig til at deltage i DM.

Hvordan puttes ny viden ind i junioren, uden at det minder om almindelig indlæring fra skoledagen ?

Juniorlederens første opgave er at lave et

spændende og afvekslende program, dernæst at gøre det attraktivt og nødvendigt at komme i klubben hver gang.

Allerede på en af de første klubaftener orienteres om DM og de gældende DFU-regler. Straks er der mange, der ønsker at deltage, men klubben må kun stille med 2 hold á 3 juniorer.

Forberedelserne begynder, og på hver klubaften har vi et fast punkt, nemlig afvikling af en løbende konkurrence i viden om frimærker. Konkurrencen er koncentreret om frimærker fra Norden og består af fem spørgsmål, alle med tre svarmuligheder. Spørgsmålene læses højt og svarene gives skriftligt. Efter at skemaerne er samlet sammen, gennemgås alle spørgsmål og de rigtige svar gives samtidig med evt. supplerende oplysninger om frimærket eller begivenheden.

Denne fremgangsmåde er valgt med den begrundelse, at alle kan deltage uden at føle sig "dumme", de mere erfarne bruger oftest udelukkelsesmetoden, de nye med-

lemmer har altid mulighed for at gætte. Da de rigtige svar gentages og uddybes, er jeg overbevist om, at flere ting efterhånden huskes.

Udvælgelsen er meget enkel, til vores traditionsrige og festlige juleafslutning, offentliggøres og hædres de 6 juniorer, der i årskonkurrencen sammenlagt har opnået flest point, og dermed adgangsbillet til det følgende års DM.

Hvert år fra først i januar og indtil DM, altså godt en måned, har vi øvet ekstra. Efter det almindelige klubmøde tager vi yderligere ½ - 1 time, hvor vi gennemgår de mærker fra et aftalt land i Norden, som vi mener hører under årets emner til DM. Hjemmefra har jeg forberedt ca. 50 spørgsmål, som besvares uden svarmuligheder. Ved at aftale hvilket område/land vi skal snakke om, gør jeg det

samtidig klart, at jeg forventer, at alle har læst lidt på teksten.

Til en af de sidste dage før DM forbereder jeg ca. 200 spørgsmål fra hele Norden, alle med tre svarmuligheder. Spørgsmålene besvares skriftligt, og en sidste afpudsning af svage steder finder sted.

Muligvis lyder forberedelserne tørre og kedelige, men jeg vil samtidig sige, at vi også hygger os og griner meget. Mange vitser både pæne og sorte ryger over bordet. Vejledning i matematikopgaver og brug af computer nås også.

Opskriften har givet Silkeborg titlen som danmarksmester fem år i træk. Den er hermed givet videre, og vi håber at se mange nye hold i de kommende år til en spændende DM dyst.

DM-holdet fra Silkeborg, bestående af Søren Nielsen, Jens Kristoffersen og Rasmus Olesen flankeret af juniorleder Ella Pedersen samt DFF's daværende formand Knud Mohr under præmieoverrækkelsen.

Juniorerne og Moderne Filateli

Af Anneliese Møller, Køge.

Moderne filateli er et nyt begreb i filateliens verden, og det vinder mere og mere indpas på de mange frimærkeudstillinger verden rundt.

På HAFNIA 94, der afholdtes i Bella-Centret i januar måned, var der tilmeldt mange samlinger netop i denne klasse.

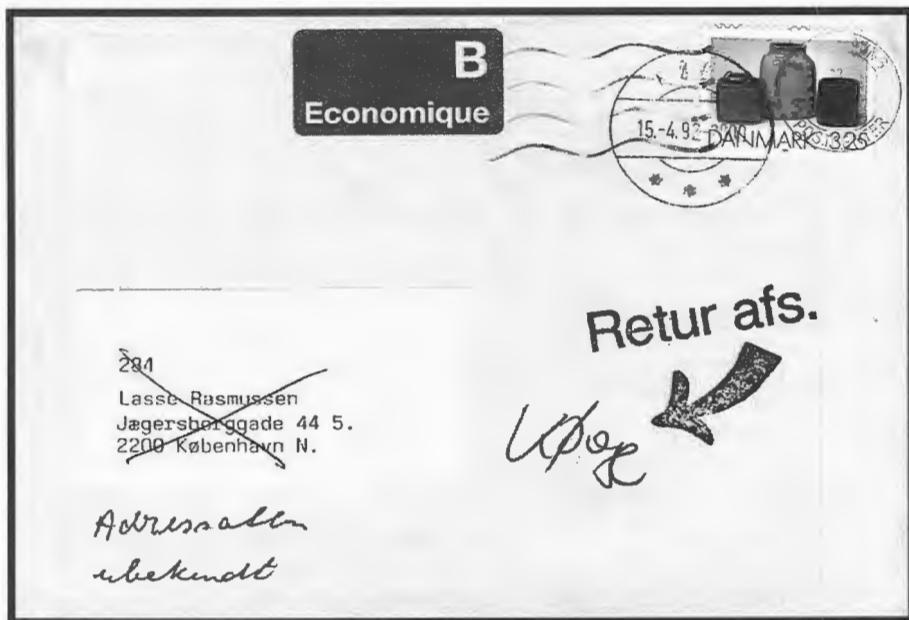
Moderne filateli er frimærker, der er udgivet i de sidste 10-12 år, og det er altså helt moderne mærker, der skal udstilles, hvis man vil deltage på en udstilling med sin samling. Hvad skal der så med i sådan en samling. Det er, som de kloge siger, et godt spørgsmål. Selvfølgelig skal man vise frimærkerne, men man skal også vise de forskellige anvendelsesmuligheder, der er for dem.

Det gøres ved at vise så mange forskellige former for forsendelser, som det er muligt. Hvad vil det så sige, jo man kan vise breve/kort, der er sendt ganske almindeligt her i landet, portoen for et brev/kort er i dag 3,75. Denne porto dækker også de fleste lande i Europa, et brev,

der er gået til f. eks Tyskland eller et andet land i Europa, skal desuden være forsynet med en blå etiket "A PRIORITAIRE", ellers kan man risikere, at brevet ikke bliver viderebefordret. De såkaldte ØKONOMI-breve koster lidt mindre i porto, men her kan postvæsenet godt lade brevet/kortet ligge i nogle dage, før de ekspederer det videre til modtageren. Også til udlandet kan man sende disse breve, de skal i så fald være forsynet med en grøn etiket "B-ECONOMIQUE". Mange firmaer bruger frankeringsmaskiner, og for at spare på portoen sender de deres breve som såkaldt B-POST. Når man ved, hvor få breve, der i dag sendes med frimærker på, er det ikke altid let at finde breve med frimærker, der er sendt. Det er jo kedeligt for frimærkesamlerne.

Mange af de unge samlere samler jo på Danmark, og denne lille artikel handler kun om moderne filateli i Danmark.

Hvad skal der endvidere i en samling moderne filateli? Der skal faktisk meget, men jeg vil godt fortælle, at det er umuligt

(Fig. 1)

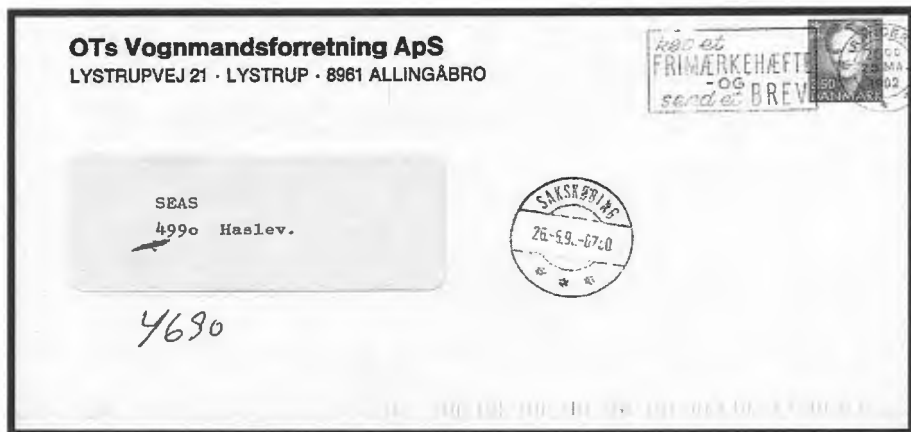
(Fig. 2)

at finde danske adressekort efter 1981, da postvæsenet ikke tillod adressekortene at komme ud til publikum. Det er forbudt, og de kan derfor konfiskeres, hvis de er i en samling.

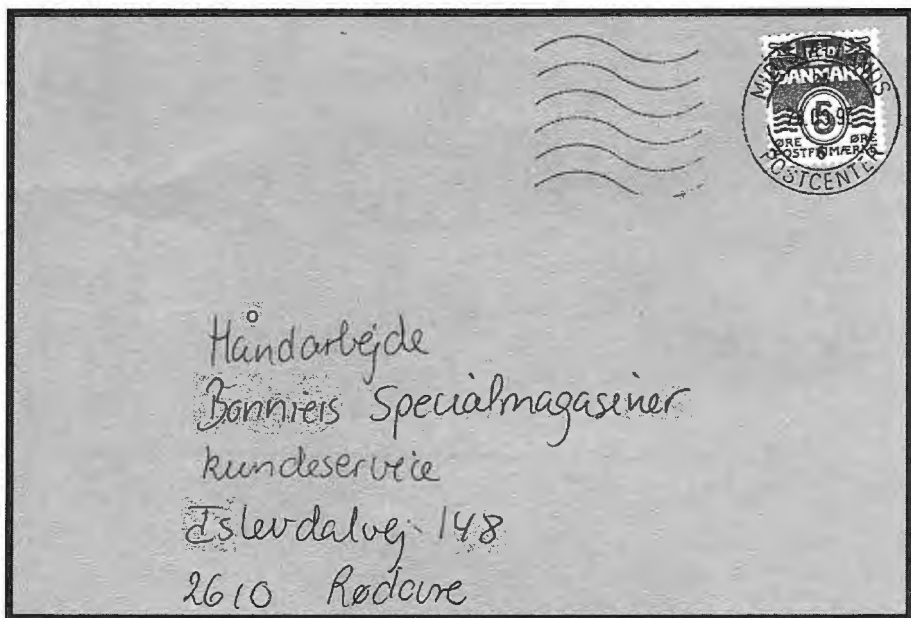
Det viste B-brev (fig 1) er sendt fra Køge

til København, men da modtageren er ubekendt, er brevet returneret til afsenderen.

Anbefalede breve, de såkaldte rekommanderede breve bør også være med i moderne filатели, det koster jo noget mere

(Fig. 3)

(Fig. 4)

at sende et R-brev, (fig. 2) men når man betaler den højere porto, er man også sikker på, at modtageren skal kvittere for forsendelsen, og afsenderen selv har garanti for, hvis brevet skulle blive væk, at kunne få erstatning for sit brev.

I dag er det nødvendigt at skrive postnummer på sin post, men det viste brev (fig. 3) viser, at afsenderen ikke har været helt stiv i postnummeret, idet det har været en tur i Saksøbing, og posthuset der har stemplet brevet og videresendt det til Haslev, og så med kuglepen skrevet det rette postnummer.

Selvom portoen for et brev i dag er 3,75 kr. hænder det, at breve med for lidt porto (fig. 4) går uantastet igennem postkontrollen og bliver videresendt uden påtegning om manglende porto.

Brevet der er påklæbet den rigtige porto fra en frankeringsmaskine, (fig. 5) er sat i efterporto, det har været vejet og vejer

kun 5 gr. Men datoen for afsendelsen mangler, derfor denne påtegning på brevet.

Giro-indbetalingskort, (fig. 6) der bliver sendt, hører også med i moderne filateli. Her er der anvendt et ældre frimærke, udgivet i 1972, men stadig gyldig sammen med et moderne mærke fra 1986. Kortet er afsendt som B-post, "B" er skrevet med kuglepen.

Overalt i landet er postdistrikterne delt op i store postcentre, hvorfra den indgående post afstemples, og derefter sendes retur til afsenderpostkontoret, hvis sendingerne skal omdeles i det pågældende område. Det er ikke let i dag af finde afstemplinger med bynavne, da posten ikke afstemples på posthuset, men sendes til postcentrene. Man kan lave sig en fin samling over alle postcentre, der findes i Danmark, da de hele tiden skifter stempler, idet stemplerne bliver hurtigt slidte. Og det er jo også moderne filateli.

(Fig. 5)

★
FRIMÆRKESAMLEREN
ABONNEMENT 1993

GRATIS PETITANNONCE MAX. 20 ORD KAN
ANFØRES PÅ BAGSIDEN AF GIROTALONEN

B

BETALINGSDEKKELT 12.92

Kundenummer	Kundebladets navn og adresse	
Kundenummer	AKSEL MØLLER	
Kundebladets navn og adresse	ÅGADE 7 4600 KØGE	
Gironummer	4600 KØGE POSTKONTOR 007 0676 IC 1667 30/10/92 ***** 140,00	

*
FRIMÆRKESAMLEREN
BIRSEMØSEVEJ 4
2750 BALLERUP

Gironummeret er et elektronisk betalingsbevis, der kan bruges til at betale for varer og tjenester. Det er et elektronisk betalingsbevis, der kan bruges til at betale for varer og tjenester. Det er et elektronisk betalingsbevis, der kan bruges til at betale for varer og tjenester.

(Fig. 6)

KULTUR
ENERGI
MUSIK
TEATERT I RANDERS

DE
3.50
DANMARK

Månedsmagasinet BILEN
Strandboulevarden 130
Postboks 865
2100 København Ø

Kursusabonnement

(Fig. 7)

Hvis man har mulighed evt. sammen med sin klub at besøge et postcenter er det en stor oplevelse at overvære, hvordan post-sækkene fra de forskellige posthuse i området bliver tømt, og posten derefter bliver anbragt i maskinen, der lynhurtigt afstempler brevene og derefter selv sorterer dem i postnumre, så de kan viderebefordres. Det går så stærkt, at øjet knap nok kan følge med.

De enkelte posthuse har ofte et tekstmaskinstempel ved siden af bynavnet, her er det Randers, (fig 7.) der reklamere for kultur Energi i Randers.

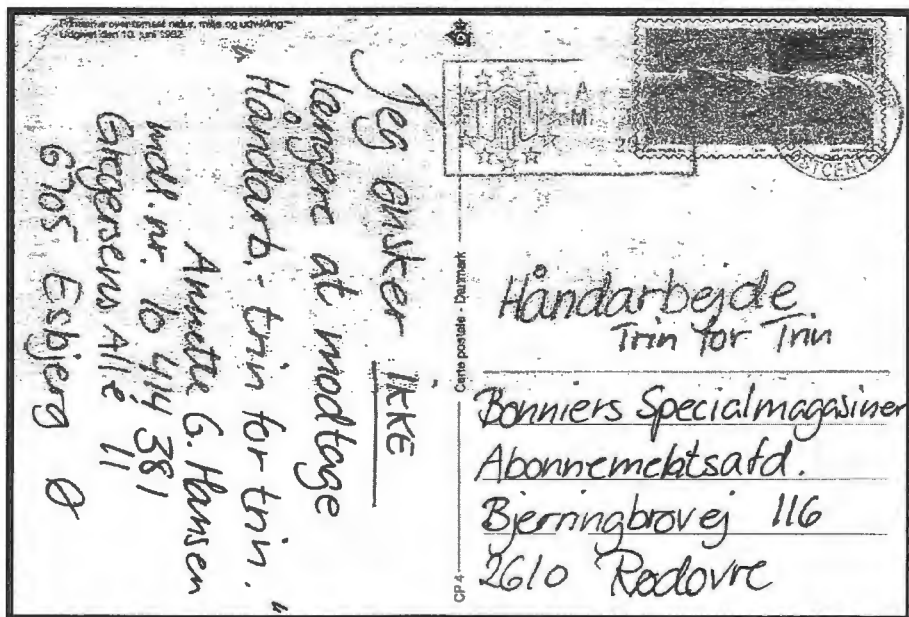
Helsager hører ligeledes til i moderne filateli (fig. 8). Når postvæsenet udgiver nye frimærker - de såkaldte særfrimærker, - sker det ofte, at der bliver udgivet et helsagskort med det nye frimærke, her er det frimærket over temaet natur, der blev udgivet d. 10. 6. 92.

Postvæsenet tog d. 5. oktober 1990 for-

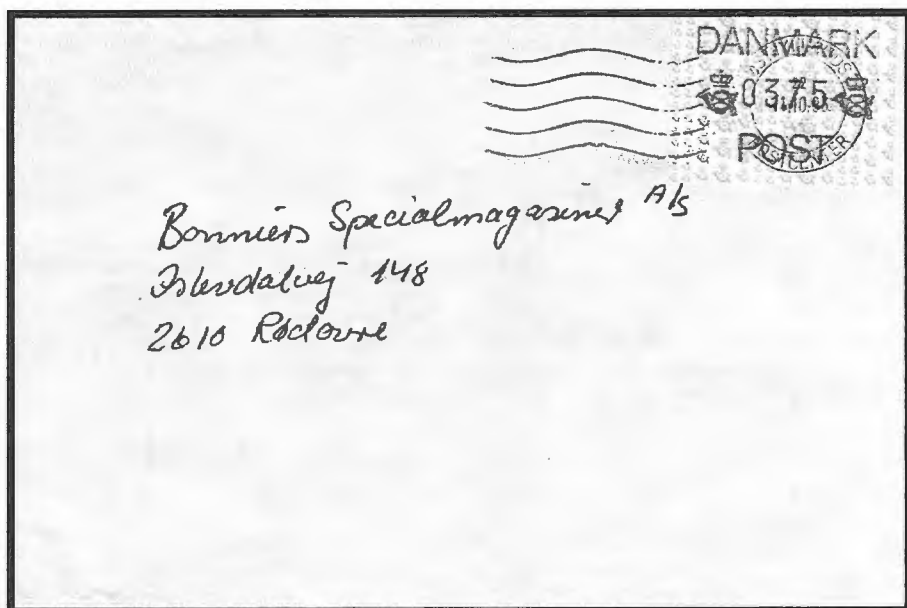
søgsvis 2 frankeringsautomater i brug. Disse automater blev opstillet på hhv. Købmagergades postkontor i København og på hovedpostkontoret i Århus. Automaterne er af typen FRAMA og giver i stedet for almindelige frimærker frankeringsetiketter eller postmærker. Ved brug af automaten indtastes den ønskede værdi, der kan fås fra 25 øre til 99,75 kr. Men automaten kan ikke give overskydende penge tilbage, Det får kunden i form af en frankeringsetiket. Det er derfor noget, der hører med til moderne filateli. Det viste brev (fig. 9) er fra jylland, og frankeringsetiketten sikkert købt i Århus.

Også VÆRDI-breve og EKSPRES-breve hører med i en samling moderne filateli, de er straks sværere at finde, men det er muligt.

I 1977 udgav Postvæsenet hæftesammentryk, i 2 kr. automathæfte, efterhånden som portoen steg, blev værdierne i hæfterne forhøjet, så der altid var den

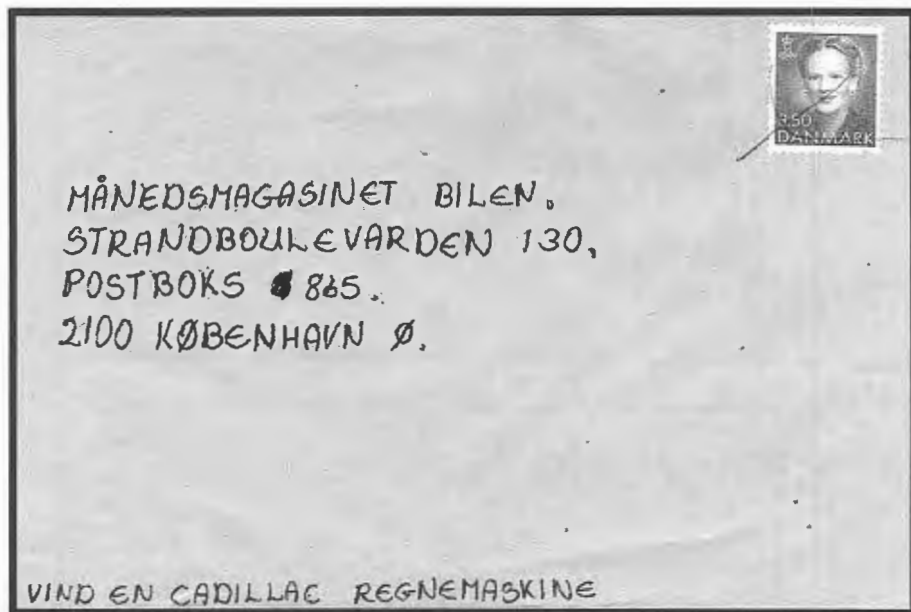
(Fig. 8)

(Fig. 9)

(Fig. 10)

(Fig. 11)

gældende porto i hæfterne. Ved at købe et automathæfte havde brugeren altid frimærker hos sig til frankering.

Den her viste 10-blok har siddet i et 20 kr. hæfte, hvor der yderligere var en 6-blok af 2,70 kr. Dr. Margrethe.

Selvom Postvæsenet gør et stort arbejde for at afstemple alle breve sker det tit, at

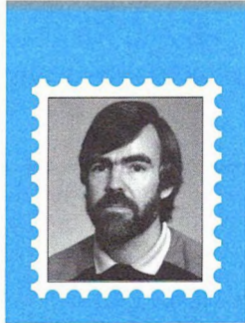
breve af en eller anden grund "smutter" gennem "nåleøj" og bliver ekspederet uden at være sat i efterporto (fig. 10).

Hvis brevet er blevet stemplet, og stemplet ikke har været tydelig nok, skal posthuset eller postbudet annullere brevet ved at sætte et kryds over frimærket (fig. 11) med kuglepen eller anden form for annullering.

Dette er kun en lille artikel om moderne filateli; kun fantasien sætter grænser for, hvad man vil have med i sin samling. Der er altså nok at tage fat på. Jeg vil ønske Jer rigtig god fornøjelse med en samling moderne filateli, også selv om det ikke er så let, som det lyder.

Anneliese Møller.

Hvad er posthistorie?

Af Otto Kjærgaard, Grindsted.

Gennem tiderne har der været mange bevagede svar på dette spørgsmål. At finde en fast definition, som altid vil gælde er nok umuligt, men personligt har jeg megen sympati for den definition, der siger - omend lidt vagt - at posthistorie begynder der, hvor kataloget slutter. Min påstand er dermed, at posthistoriker bliver de fleste, hvis de holder ud længe nok. Hvorfor nu det?

Lad mig bruge et eksempel, og hvad er nærmere end ens egne erfaringer. Som de fleste gik jeg turen over generalsamleriet til at samle kun et enkelt land - sådan alvorligt, nemlig Grønland. Nu er Grønland ikke verdens største samleområde, så fortryksalbummet blev snart fyldt op, både med stemplede og ustemplede og til sidst, da jeg fik stabilt arbejde, også med amerikaudgaven. Undervejs får man samlet nogle breve og ideen med at få en komplet samling med alle mærkerne på breve eller andre forsendelser opstår naturligt. De fleste kan nok følge med så langt og genkende deres egen skæbne. Selvfølgelig vil man gerne have mærkerne siddende alene på forsendelsen, og den dag man begynder

at undre sig over, hvorfor man ikke kan få det, er man posthistoriker.

Lad os blive ved det konkrete: Posthistorie begynder der, hvor kataloget slutter, så lad os igen vende os mod kataloget. I 1938 fik Grønland sine første frimærker, en serie på 7 værdier. Jeg ser her bort fra, at 3 af mærkerne kom i forskellige trykplag med nogle kosmetiske forskelle. Posthistoriker bliver man, når man stiller det simple spørgsmål: Hvorfor skulle man netop have 1, 5, 7, 10, 15, 30 øre og 1 kr. værdierne? Dermed har man stillet sig opgaven at finde ud af, hvad de egentlig skulle bruges til. Hvad var deres formål? Dermed også svaret på spørgsmålet: Hvorfor kan man ikke få nogle af dem single på en forsendelse?

For at besvare disse spørgsmål er man nødt til at dykke ned i anden litteratur end et katalog. Arkiver med instrukser og andre postale dokumenter bliver pludselig interessante. Man må finde nogle *kilder*, som det hedder i terminologien. Biblioteket er et godt sted at begynde, og det skader aldrig at læse alt muligt, løst og fast om ens sam-

leområde. Ofte kan en almen geografisk beskrivelse eller en historiebog give oplysninger, som gør den postale fremgangsmåde logisk. Bare lidt kendskab til geografi og klima kan forklare, hvorfor forsendelser fra Grønlands østkyst er sjældnere end andre. Der kan også være skrevet tidligere i frimærkelitteraturen om området ofte med gode angivelser af kilder. Dette er altid en god startlæsning. Hvis vi holder os til Grønland er de helt store kilder: Beretninger og Kundgørelser for Grønland og Tjenestemeddelelser. De to er det, der i Danmark svarer til Officielle Meddelelser, dog meget mere udvidet. Postvæsenets takstabeller er ligeledes altid en væsentlig kilde, især i dette tilfælde, hvis man vil finde ud af de enkelte mærkers anvendelse.

I forbindelse med udstillingen HAFNIA 76 udgav man en speciel Grønlandsmappe, og i den blev instruks for poststationer-

ne i Grønland genoptrykt. Den findes naturligvis også i de ovennævnte kilder, men er for nemheds skyld anvendt her, da den er mere tilgængelig for de fleste. Desuden er alle taksterne samlet og de vises nedenfor samt på næste side i illustration 1. Nu kan man nemt sammenligne mærkerne med taksterne og se deres brugsformål. 10 øre til brevkort (DK og Norden), 15 øre for breve til DK (1. vægtklasse), 30 øre for breve til udlandet, 1 kr. for breve til DK 500-750 g. 1 kr. mærket har dog mest været brugt til pakker sammen med et 10 øres mærke til pakker indtil 1 kg.

Men hvad med de andre værdier? 1,5 og 7 øres mærkerne får man aldrig alene under normale omstændigheder. 5 øres mærket blev brugt som supplerende f.eks. til brevkort til øvrige udland, hvor man havde brug for 20 øre, f.eks. 15 + 5 øre, men 1 og 7 øres mærket havde man intet brug for, med

I Medfør af Bestemmelserne i §§ 3 og 4 i Statsministeriets Bekendtgørelse af Dags Dato vedrørende Postforbindelsen mellem Grønland og Danmark samt Udlandet fastsættes herved følgende

Instruks for Poststationerne i Grønland.

§ 1.

Poststationerne modtager til Forsendelse til Danmark og Udlandet Breve, Brevkort og Pakker (ogsaa anbefalede).

Poststationerne drager Omsorg for Fordelingen af den fra Danmark (Udlandet) opsendte Post.

Ved Poststationerne forhandles grønlandske Frimærker.

I. Postforsendelse til Danmark og Udlandet.

§ 2.

Poststationerne drager Omsorg for, at de Postforsendelserne (Adressekortene) paaklæbede Frimærker afstemples med Dagstempel umiddelbart efter Indleveringen. Til Afstemplingen anvendes kun den dertil bestemte sorte Sværte.

§ 3.

Taksterne for Forsendelser fra Grønland til Danmark og Udlandet fastsættes saaledes

I. Brevkort.

A. Til Danmark.....	10 Øre
B. Til Udlandet:	
1. Finland, Island, Norge, Sverige.....	10 —
2. Øvrige Udland.....	20 —

II. Breve.

A. Til Danmark.

Indtil 50 g.....	15 —
Over 50 - til 250 g.....	25 —
— 250 - - 500 -.....	50 —
— 500 - - 750 -.....	100 —
— 750 - - 1000 -.....	150 —

B. Til Udlandet.

1. Finland, Island, Norge, Sverige.

Indtil 20 g.....	15 Øre
Over 20 - til 125 g.....	30 —
— 125 - - 250 -.....	45 —
— 250 - - 500 -.....	60 —

Breve til Island over 250 g og Breve til Finland, Norge og Sverige over 500 g: som til øvrige Udland.
Højeste Vægt: 2 kg.

2. Øvrige Udland.

Indtil 20 g.....	30 —
------------------	------

For hvert yderligere paabegyndt 20 g: 15 Øre.

Højeste Vægt: 2 kg.

III. Pakker.

A. Til Danmark.

Indtil 1 kg.....	110 Øre
Over 1 kg til 3 kg.....	170 —
— 3 - - 5 -.....	190 —
— 5 - - 10 -.....	340 —

B. Til Udlandet.

Samme Takster som for Forsendelser fra Danmark, jfr. det af det danske Postvæsen udgivne Hefte »Takster«.

IV. Anbefalede Forsendelser.

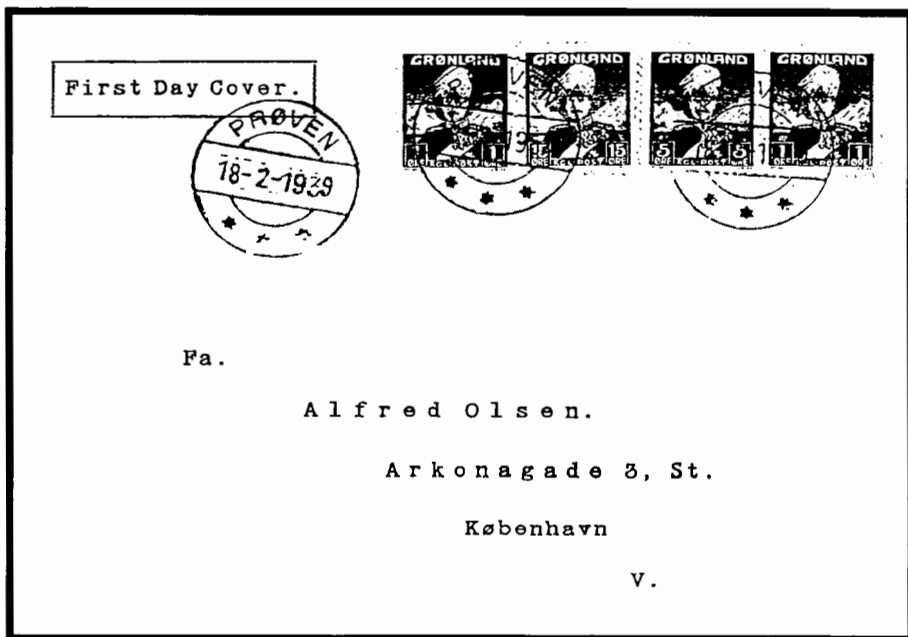
25 Øre udover den foran under I, II og III A fastsatte Takst.

Pakker til Udlandet kan ikke anbefales,

mindre man da hellere ville bruge 5 enøres mærker i stedet for et 5 øres mærke, eller sende et brev med 2 stk. 7 øres mærker + et 1 øres mærke på et brev til DK, men dette må betragtes mest som samlerforeteelser.

Hvorfor fik man så disse to værdier? Her må man dykke ned i andre kilder og ved at bruge almindelig logik finde en (eller flere) forklaringer. En forklaring på fænomenet kan findes, hvis man dykker ned i postvæsenets arkiver med de skrivelser, der er gået mellem de forskellige ministerier og embedsmænd. Sådanne skal arkiveres og gemmes til eftertiden. At fremstille frimærker er en lang proces, som tager længere tid end at skrive en instruks, så derfor begyndte fremstillingen af frimærkerne i maj, og først i september skrev man instruksene med taksterne. Desuden kan man se, at ideen til frimærkerne opstod i Danmark,

blev trykt og solgt fra Danmark, og at det var en ret dansk ide. Hvis man er Danmarkssamler, vil man vide, at vi i Danmark havde nøjagtigt de samme værdier (plus et par andre). Vil det så sige, at man heller ikke havde brug for 1 og 7 øres mærkerne i Danmark? Nej, for i Danmark havde man f.eks. lokalporto (postkort kostede 7 øre) og tryksager, som f.eks. fra 1.7.1940 kostede 6 øre, så her havde man brug for 1 øres som supplerer. Disse områder kom ikke med i instruksene, som man kan se af fig. 1, og man må her bruge sin logiske sans og almenviden for at finde forklaringen. Hvis man læser om afstanden til Grønland og afstandene i Grønland, kan man hurtigt regne ud, at det må have givet underskud at bringe et brev til 15 øre eller et kort til 10 øre fra Danmark til Grønland eller omvendt. Derfor ønskede man formodentlig ingen muligheder for at sende billigere, så underskuddet kunne begrænses.

Censureret filatelistisk FDC fra Prøven. Taksten 22 øre har aldrig eksisteret. 15 øre var nok for at sende et almindeligt brev. På afstemplingstidspunktet havde Prøven ingen frimærker!

KOLONIEN UPERNAVIK

-0-
den 6. Juni 1939.

C^{xv} 31

Skr. Nr. 138

P. A. 1939/40

Rt. Lth
R. + Wk
and SF.
De 1500 Frimærker, der i Efteråret blev sendt til Prøven og Upernavik blev først modtaget her i Februar med Slædepost, og Frimærkerne var, især Prøvens ødelagte under Slæderejsen (været i Vand).

Man tillader sig derfor med Posten med "Disko" at hjemsende hele Prøvens Udsending af Frimærker, som består af:

500 Stk. Frimærker, grønlandske,	0,01
500 - - -	0,05
500 - - -	0,07
1500 - - -	0,10
2500 - - -	0,15
1500 - - -	0,30
500 - - -	1,00

hvilke Mærker man tillader sig at føre Udgift i Koloniens Regnskab for

P. A. 1939/40 under Henvisning til denne Skrivelse

Grund: Mærker ødelagte

GRØNLANDS STYRELSE
Kassereferat

Niklas Nielsen

g/m H.
A. Nielsen

Er sagt i B. 1. 1. 39. 2

2-8-39.

Til

GRØNLANDS STYRELSE

mt.
61
932 -
35

For at resumere: En posthistoriker bevæger sig fra de almene kilder (kataloger) over bøger, taksttabeller, instrukser og bekendtgørelser (sekundærkilder) mod det som kaldes primærkilderne. Dvs. de oprindelige papirer, som ligger til grund for de andre ting, og disse primærkilder giver forklaringer på, hvorfor tingene blev som de blev. Sekundærkilderne skildrer oftest det normale, og når man støder på noget, der ikke følger det normale - hovedreglen - så kan kun primærkilderne give forklaringen, om nogen kan. Det er oftest her man finder de mest morsomme ting om forsendelser, der ikke fulgte den slagne vejgga. en speciel historie.

I primærkilderne kan man undertiden finde bekræftelser på, at man ikke skal tro alt det, der står i katalogerne eller i andre bøger om ens samleområde. Et eksempel: Fig. 2 viser en førstedagskuvert afstemplet i Prøven 18/2-1939. I AFA kataloget står der også anført, at førstedagsafstemplingen for Prøven er 18/2, så det synes jo at passe sammen, men nu kommer den vigtigste egenskab, som en posthistoriker bør eje: Han skal undre sig! I nederste venstre hjørne er tilskrevet et censorsnummer, og hvis man vender kuverten, kan man se, at den er censureret i Frankfurth af Tyskerne. Det er underligt, for hvis brevet var afstemplet 18/2, skulle man i ro og mag nemt kunne have sendt det hjem med et skib i 1939. Censureringen kan kun betyde, at det er kommet til Danmark efter 9/4 1940. Her hjælper kun at gå tilbage til primærkilderne, og så bliver forundringen endnu større. Ifølge fig. 3 hav-

de Prøven slet ikke frimærker i februar 1939!

Dokumentet er dateret 6. juni, og man hjemsender *hele* Prøvens udsending af frimærker, da de har været i vand. Denne korte meddelelse åbner store perspektiver: Er slæden faldet i en våge? Omkom der personer? osv. osv. Dette er posthistorien uvedkommende - omend interessant. Lakonisk og meget direktoralt står der skrevet: Mærker modtaget, og nederunder endnu en morsom håndskreven tilføjelse: Er nye tilsendt? Det var allerede sket 28/7-1939 med skibet Hans Egede, der ankom til Prøven 11/8, så den reelle førstedag kan tidligst være denne, eller 12/8, som der kendes flere breve med. Så kommer pengene til at passe, for så var næste lejlighed først i 1940 med hjemkomst i september 1940, og det forklarer den tyske censurering. Datoen 18/2 må være foretaget med et tilbagedateret stempel, hvilket der findes flere eksempler på med denne serie. Det var jo et endnu ung og uprøvet postvæsen.

Posthistoriker bliver man for alvor, når man begynder at undre sig og stiller spørgsmålene: Hvorfor, hvordan, hvornår o.s.v. Dermed finder man ud af det, som er normalt, og ved derfor også, når man står over for det ekstraordinære og dermed det sjældne. Posthistoriker kan man næsten ikke undgå at blive, når man har samlet et område tilstrækkeligt længe og gjort sig umage med at komme ud i selv de mindste kroge og bestandigt undret sig.

Kilder:

AFA Special kataloget 1987-88
Grønlands Styrelse: Tjenestemeddelelser 1938-47
Beretninger vedrørende Grønlands Styrelse 1938-47
Rigsarkivets og Postmuseets arkiver

Dansk Rekommandation 1. del - *B*-påtegninger

Af Uffe Munch-Andersen, Risskov.

Denne artikel vil være bygget op over 1. del af min samling DANSK REKOMMANDATION, og illustreret med de rekommanderede forsendelser, jeg har i samlingen, suppleret med enkelte andre samleres objekter (anført under Illustrationen).

I den udstrækning det har været muligt, er oplysninger gengivet fra den originale (primære) kilde.

Af tekniske grunde har det dog ikke været muligt at gengive teksterne fra de gamle love og cirkulærer direkte, så de er derfor sat med en læsbar *fraktur* (gotisk) skrift. Ligeledes er uddrag af Fr. Olsens firbindsværk, Postvæsenet i Danmark, uddrag af Gældende Bestemmelser 1881, fra Love og Anordninger 1775 - 1881 (sekundære kilder) sat i *antiqua*. Mine egne kommentarer er sat i *lapidar*, og illustrationsteksterne i *kursiv*.

I () er der (forkortet) henvist til den originale kilde, jvf. litteraturlisten efter artiklen.

1747 I 1747 blev det bestemt, at alle Breve med Bankosedler af det afsendende Posthus skulde indlægges i særlige Kuverter med adresse til Modtagelsesposthuset; men der blev intet fastsat angaaende Erstatning, saafremt et saadant Brev bortkom. Det blev efterhaanden mere og mere almindeligt, at Udveksling af Penge mellem Hovedstaden og Provinserne skete ved Bankosedler, hvorover bl. a. de agende Poster beklagede

sig stærkt, og det hændte da også, at Brevene bortkom. Ved Reskript af 20. Aug. 1751 blev Fragten for forsendelse af Bankosedler med de agende Poster fastsat til Halvdelen af Fragten for rede Penge, beregnet efter Værdien, hvorved man haabede at faa Afsenderne til at sende Bankosedlerne med de agende Poster; men de forsendtes stadig dog mest med Rideposterne.

(Fr. O. II, s. 182-83).

1751

Brevomslag tomt, afsendt i Christian VII's regeringstid, 1766-1808 (sign. C7 ^{mus}) fra Holbeck til Lotteriinspecteur Baumgarten (død 1791), der havde attest på at måtte modtage ubetalte breve.

Udover såvel afsenderens som postmesterens segl på bagsiden, findes de samme to segl indvendigt som et extra lukke for de indlagte bankosedler.

- 1812 Den Skat, som man i 1812 for at forbedre Postembedsmændenes Indkomster under Dyrtiden havde lagt på Brevene i Form af et Ekspeditions- og Udleveringsgebyr, og som oprindelig var bestemt kun at skulle vare til et Aar efter Freden, var det senere hvert Aar blevet tilladt at opkræve for et Aar ad Gangen. Ved kgl. Res. af 26. Novbr.
- 1819 1819 blev der imidlertid givet Tilladelse til, at Gebyret maatte opkræves, indtil Postbetjentenes Kaar på anden Maade kunde forbedres, og Tidspunktet for dets Ophør var dermed skudt ud i det uvisse. Gebyret, der erlagdes med 1 Rbsk. N. V. for hvert Brev saavel ved Indleveringen som ved Afhentningen, maatte, efter at Portotaksterne var bestemte i Sølv, ikke opkræves for Breve, for hvilke Portoen var under 8 Sk. Det opkrævedes, som tidligere omtalt, kun ved Posthusene i Kongeriget og af ankomende Breve kun, for saa vidt de afhentedes paa Posthuset.

Bestemmelser vedrørende "Gebyrskillingen, 1812 og 1819.

(Fr. O. III, s. 270)

- 1814 Til fornøden Efterretning og Jagttagelse meddeles det Kongl. Postkontor herved Følgende:

Ligesom det i Almindelighed har været Brug ved de Kongl. Postkontorer, at Breve som af Afsenderne have været betegnede med NB, ere tillige blevene anførte med NB paa Kartterne, hvorefter saadanne Breve ikke ere blevene udleberede uden imod Kvittering i de sædvanlige Kvitteringsbøger for Penge og andre Sager af Værdie af dem til hvilke Brevene have været adresserede, saaledes autoriseres ogsaa det Kgl. Postkontor herved til fremdeles at følge denne Fremgangsmåde, ifølge heraf, naar Breve indleberes betegnede med NB, da tillige at anføre dette Kjendemerke på Kartterne, hvorhos det tillige paalægges Samme fra andre Postkontorer paategnede og paa Kartterne anførte med NB, ikke at

udlebere disse uden imod fuldstændig Kvittering. Det er iøvrigt en Selvfølge, at Breve med Penge eller Forskrivninger, der lyde paa Ihændehaber, ikke kunne forsendes paa den forommeldte Maade med Brebposten, hvorpaa det Kgl. Postkontor, naar saadanne Breve maatte have indleberede, have at gjøre Afsenderne opmærksomme, da de bestaaende Forbud mod Pengebrevs eller den ovennævnte Slags Forskrivningers Forsendelse med Brebposten, fremdeles forblive i Kraft.

(Cirl. 30. aug. 1814).

Anbefaling af Breve kunde ikke finde Sted, men da det efterhaanden var blevet Brug, at Afsendere betegnede særlig vigtige Breve med "NB", og at saadanne Breve da kun udleveredes Adressaterne mod Kvittering, blev i 1814 denne Behandlingsmaade officielt fastslaaet, men der fastsattes intet særligt Gebyr for disse Breve, ligesom det ej heller blev tilladt i saadanne at sende Penge eller Forskrivninger, der lød på Ihændehaber.

(Fr. O. III, s. 103).

Endelig fastsattes der for notabenerede Breve et Gebyr af 14 Sk., hvoraf 8 Sk. skulde erlægges af Afsenderen og 6 Sk. af Modtageren og tilfælde henholdsvis den afsendende og modtagende Postmester.

1818

Kgl. Res. 12. juni 1818.

(Fr. O. III, s. 269).

Det vil erindres, at det i 1814 var blevet foreskrevet, at Breve, der var paategnede "NB", kun maatte udleveres mod Adressatens Kvittering; og at der i 1818 var fastsat et Gebyr af 14. Sk. for saaledes betegnede Breve. Hermed var altsaa anbefalede eller rekommanderede Breve blevene en egen Art Postforsendelser, men det var dog ikke som i vore Dage tilladt at indlægge Penge eller Værdipapir i disse, ligesom Postvæsenet heller ikke ydede Erstatning for bortkomne Breve af denne Art.

1839

Først ved kgl. Res. af 1. febr. 1839 blev der paa Direktionens Indstilling under Henvisning til de i andre Lande gældende Regler fastsat en Erstatning af 10 Rdl. for ethvert ved Postvæsenets Forseelse bortkom-

met anbefalet Brev, hvilken Erstatning skulde udredes af den Postmester, hvis Mangel paa Omsorg var Skyld i, at Brevet var bortkommet, i andre Tilfælde af Postkassen.

(Fr. O. III, s. 462- 63).

Pl a c a t,

om

Erstatning for bortkomne notabenerede eller recommanderede Breve med Brevposten.

Generalpostdirectionen den 23de Februar 1839.

Kjøbenhavn.

Trykt hos Directeur Jens Hoftrup Schultz,
Kongelig og Universitets-Bogtrykker.

Paa Generalpostdirectionens allerunderdanigste Forestilling har Hans Majestæt Kongen, under 1ste dennes, allernaadigst resolueret, at der for ethvert med Brevposten affendt notabeneret eller recommanderet Brev, der maatte bortkomme, medens det befordres i de danske Stater, maa godtgjøres Bortkommande, der ved Modtagelsesbevis legitimerer sig at være Brevets Affender, en Erstatning af 10 Rddir. rede Solo, hvilken Erstatning skal udredes af den Postmester, ved hvis tilregnelige Forseelse eller Mangel paa Omsorg for Brevets siktre Forsendelse, dette maatte være bortkommet, men i Tilfælde at ingen Brode i saa Henseende skulde paahvile denne, da afholdes af Postkassen.

Hvilken allerhøieste Bestemmelse herved kundgjøres til almindelig Efterretning.

Generalpostdirectionen, den 23de Februar 1839.

Monrad. Bojesen. H. Monrad. S. Danneskjold-Samsøe. Winge.

Obdruet.

Til Afgang med ~~Post~~ Pakkepost er af *fr. Lyonesse Tal*
Reuberg
 indleveret *et notabeneret Brev hi hi*
Moller Copenhagen m. Hartmann
 Randers Postcontoir, d. *25 Jun. 1840*
 Betalt *h³* *Bay*
Stuer

Kvittering for et notabeneret brev, 230640

I denne forbindelse indføres der kvitteringer for forsendelsernes indlevering til Postvæsenet, modsat tidligere, hvor det var modtageren, der kvitterede. (Jvf. modtagelsesbevis).

9) Recommanderede Breve kunne ikke modtages til Befordring til Preussen uden imod Forudbetaling af Portoen og Udstedelsen af en Declaration om Indholdet. Med ethvert recommenteret Brev

1841

Brevomslag tomt fra Kjøbenhavn til Kjøge, 301257, uden kartenummer og uden kvitteringsgebyr.

Portoberegning:

Landsporto 1. vægtklasse, 010451 - 311271, indtil 311268, kontant betalt

Rekommandations-gebyr, 010451 - 311274, kontant betaling indtil 310368

Ialt samlet porto betalt kontant

6 Sk.

8 Sk.

14 Sk.

skal følge et Recipisse, hvilket efter at bære qvitteret af Modtageren, tilbagesendes til Afsendelsesstedet.

For ethvert recommanderet Brev bliver foruden den Preussiske Franco for selve Brevet, endvidere at erlægge et enkelt Brevs Franco, for hvilket sidste Beløb det af Modtagerne underskrevne Recipisse tilbagesendes uden porto.

Bortkommer et recommanderet Brev, saa gives enten fra Dansk eller Preussisk Side, eftersom Bortkommelsen har fundet Sted enten med de Danske eller Preussiske Poster, en Erstatning herfor af 10 Rbdlr. S. M., hvilken enhvergang udbetales til Brevets Afsender. Med Andtagelse af denne Godtgjærelse har hverken Afsenderen eller Modtageren Krav på nogen videre Skadesløs-holdelse.

(Cirl. no. 7/1841, pkt. 9)

Datidens kartering (listeboføring) af hvert enkelt brev, tog lang tid, da disse karter blev udskrevet til hvert enkelt postkontor, hvortil der den dag var, måske kun en enkelt forsendelse. (Kartenumre indføres først i 1860).

D. 1. jan. 1841 indførtes der derfor et indleveringsgebyr for forsendelser, der blev indleveret efter normal lukketid.

Ved den Lejlighed blev det særlige Brevindleveringskontor ophævet og i Stedet for en særlig Afdeling af Brevpostkontoret holdt aaben fra Kl. 8 Morgen til 9 Aften, Søndag fra 11 Fm. til 2 Em., for Indlevering af Breve til samtlige fra Kjøbenhavn afgaaende Brevposter, for saa vidt de indleveredes udenfor den til de forskellige Poster fastsatte Indleveringstid. For Breve, der indleveres til Afgang med en Post, efter at den almindelige Indlevering dertil var sluttet, maatte betales et Gebyr pr. Brev af 4 Sk., naar Indleveringen fandt Sted inden en Time efter, og 8 Sk. for senere indleverede Breve.

(Fr. O. III, s 495)

Brevenes Recommandation.

Recommanderede Breve, hvilke de gjensidige Poster have at overlevere hinanden under Beregning af den sædvanlige Brevporto, kunne ikkun naar de ere uden Værdiangivelse forsendes med Brevposterne.

1847

Disse skulle ved særegen Påtegning eller Stempling gjøres let kjendelige som recommanderede Breve, specielt indføres i Karterne med Angivelse af Afgangsstedet, Adressatens Navn og Bestemmelsesstedet, og kun udleberes mod Betæis for Modtagelsen.

De for recommanderede Breve erlæggende særskilte Gebyhrer blive at hæbe af de gjensidige Postindretninger efter de i Landet gjældende Bestemmelser.

Naar med recommanderede Breve følge Retour - Qvitteringer, faa skulle saadanne underskrives af Adressaten og under speciel Indførelse i Karterne sendes tilbage til Afgangsstedet imod et af Brevets Afsender erlæggende Gebyhr af fire Skilling Cour.

Naar et recommanderet Brev ved en Postbetjents Forseelse gaaer tabt, saa skal, saafremt Paatale heraf skeer inden Udløbet af et halbt Aar anregnet fra Indleveringsdagen, den overordnede Postautoritet, i hvis Gebet Tabet har fundet Sted, uden at afvente at den skyldige Embedsmand udfindes, strax udrede den lobbefalede Erstatning, hvilken for det Kongelige Danske Postvæsens Vedkommende beløber sig til 16 Rbd. eller 30 Mark Courant, og for det fyrstelige Thurn & Taxiskes til 25 Gyllden efter 24½ Gylldenføden. Denne Erstatning skal stedse betales til Brevets Afsender, men videre Krav i saa Henseende ikke kunne gjøres gjældende.

Uddrag af Postkonventionen med Fyrst Thurn & Taxiske Generalpostdirection af 28. Dec. 1847.

For Korrespondancs til og fra Lande, med hvilke det thurn og taksiske Postvæsen havde Overenskomst om modereret Gennemsnitsporto, fandt denne ogsaa Anvendelse paa den danske Korrespondance. Dette var f. Eks. Tilfældet med Østerrig og Frankrig. Porto for et Brev fra Danmark til Wien blev derved kun 15 Lbsk. eller 47 Sk. Rm., medens tidligere Porto for et Brev fra København til Østerrig, franco østerrigsk Grænse, var 48 Sk. Porto for et brev fra Danmark til Frankrig blev 57 Sk., medens Porto for et Brev fra København til Paris tidligere havde været 67 Sk. og til Marseille 87 Sk.

modereret Porto for Tryksagsforsendelser og Vareprøver. Ligeledes var der fastsat Regler for Udveksling af anbefalede Breve, hvad dog ogsaa tidligere havde fundet Sted. Gebyr for anbefalede Breve var det overladt saavel det afsendende som modtagende Postvæsen at opkræve efter de for samme gældende Bestemmelser. Medens der ikke i Konventionen med Sverige fastsattes noget om Erstatning for bortkomne anbefalede Breve, bestemtes denne i Konventionen med Thurn og Taksis til 16 Rdl. for Danmarks og til 25 Gylden for Thurn og Taksis Vedkommende.

I overenskomsterne med Sverige og det thurn og taksiske Postvæsen var fastsat en

Konv. 30. aug. 1847

(Fr. O. III s. 467-68)

NB-rødkridtpåtegning, stemplet med det franske Charge og det græske ord for rekommandation.

Brevomslaget med indhold fra København via KDOPA Hamburg, Th. & T., og Triest til Athen, ankommet hertil 190150. Af modtageren noteret "Modtaget 020250"

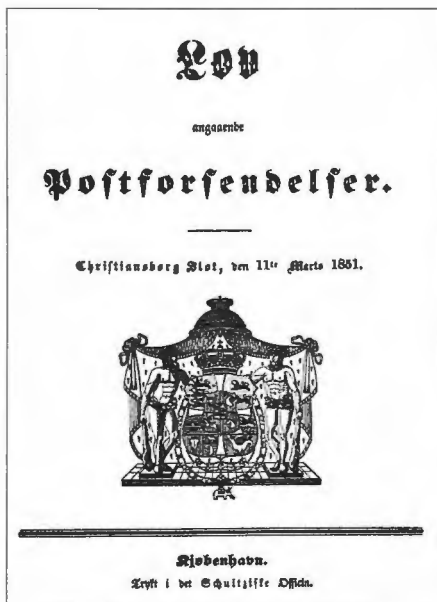
Portoberegning: Grækenlandsporto før foreningstid, kontant betaling til Hamburg 29 Rbs.

Dansk portoandel til Thurn & Taxis, 6 S. Gr. omregnet til 19 Rbs.

Rekommandations-gebyr "lettre recommandée", fejlagtig ikke påført "8" 8 Rbs.

Ialt betalt af afsenderen 56 Rbs.

Sidste del af strækningen er i.h.t. påskrift og modtagerens notat betalt med 40 Leppta.

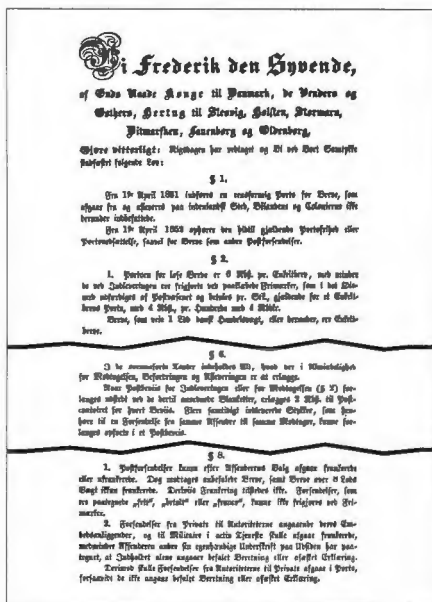

1851 § 1: Fra første April 1851 indføres en eensformig Porto for Breve som afgaae fra, og afleveres paa indenlandsk Sted, Vilandene og Colonierne ikke herunder indbefattede."

§ 2: Portoen fastsættes til 6 Rbss. for et enkelt brev, (d.s.s. under 1 lod) med mindre det ved Indleveringen er forudfrankeret med 4 Rbss.-mærke. Stk. 2 lyder: "Breve, som ere paategnede "Anbefalede (Recommanderes) eller "NB", betale, foruden Porto for Løse Breve efter Vægten, et Anbefalingsgebyr af 8 Rbss. til det afsendende Postcontoir."

Ikke et ord om de 6 Rbss. modtageren hidtil har været pålagt at betale, så de er hermed bortfaldet. Videre lyder stk. 2:

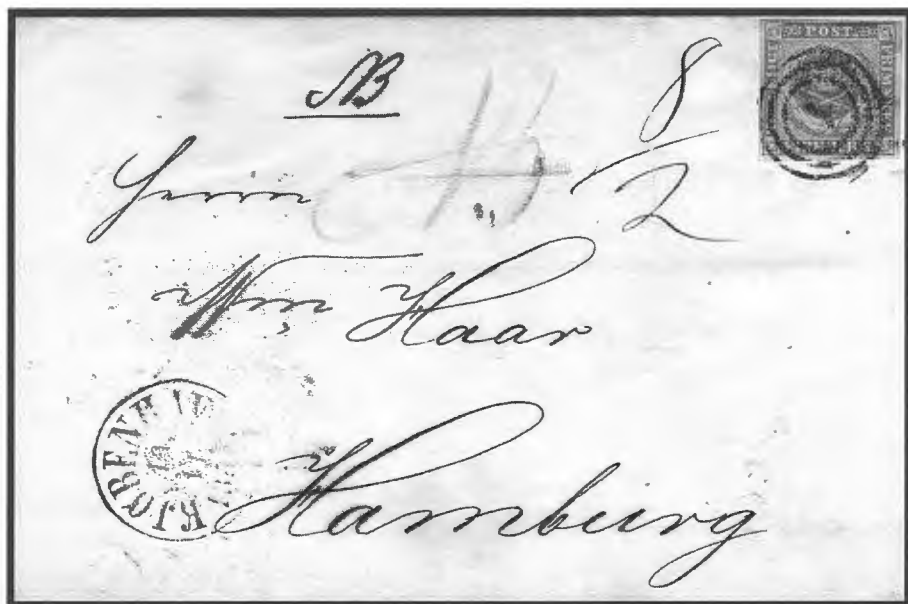
"Naar efter Afsenderens Forlangende et Modtagelsesbeviis medfølger Brevet til Erhvervelse af den Tilstaaelse (modtagerens) Tilstaaelse (kvittering) ved hans underskrift forudbetaler Afsenderen enkelt Breveporto for Tilbagesendelsen".

Heller ikke her et ord om kvittering (Postbeviis) for indlevering, de nok så bekendte 2 (Sk) under 8-tallet, men det kommer i § 6, 2. stk.

"Naar Postbeviis for Indlevering eller for Modtagelse (§2) forlanges udstedt ved de dertil anordnede Blanketter, erlægges 2 Rbss."

I §8 anføres, at rekommanderede forsendelser skulle være fuldt frankeret, med frimærker, eller kontant betalt af afsenderen. Loven siger kun indirekte, at rekommandationsgebyr, gebyr for kvittering og modtagelsesbevis skulle betales kontant, idet loven alene omtaler muligheden for, at vægtportoens 6 Rbss. kan frigøres med et i forvejen købt 4 Rbss frimærke. "Forud frankeret" skal tages meget bogstaveligt, idet man ikke kunne lægge 4 Rbss på skranken som i dag, og lade ekspedienten sætte frimærket på brevet, det var strengt forbudt, for ikke at give ham lejlighed til at frimærkefrankere breve, der var tiltænkt kontantfrankering. Påtegningen frit eller franko fornedet til venstre på brevet måtte ikke overlæbes.

Ifølge forordning af 1859 (C.C. 10/1859) skulle rekommanderede breve påføres NB med rødkridt, men det ses ofte forinden denne dato.

Brevomslag tomt, sendt fra Kjøbenhavn til Hamburg, ankomst KDOPA 201154.

Portoberegning: Landsporto 1. vægtklasse, 010451-311274	4 Sk.
Rekommandations-gebyr, samme takstperiode, betalt kontant	8 Sk.
Gebyr for kvittering, samme takstperiode, betalt kontant	2 Sk.
Ialt samlet porto	14 Sk.

Trods 4 RBS's relativ lange kurseringstid (godt 3 år) kender jeg (fra udstillings-samlinger, auktionskataloger m.v.) kun 4 NB-breve med dette mærke som frankering, suppleret med 8 (Sk) for kontant-betaling af rekommandationsgebyret.

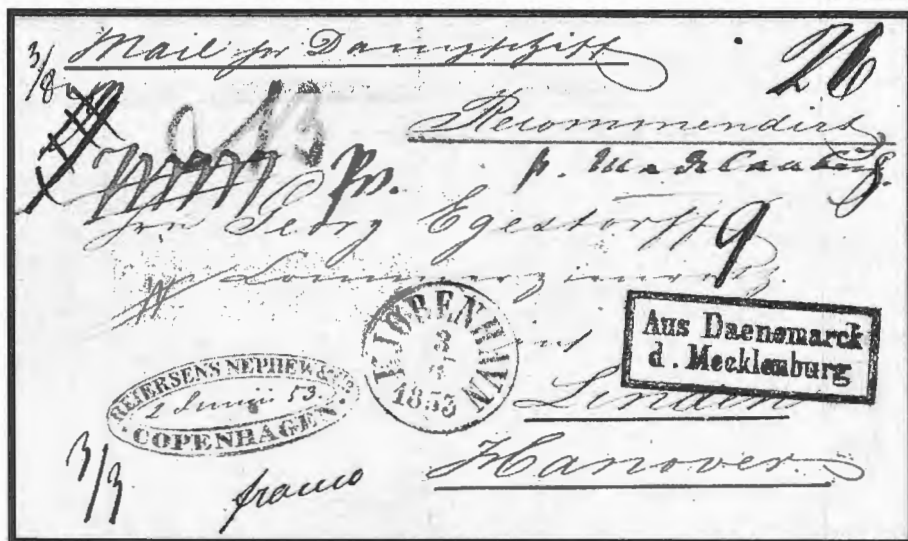
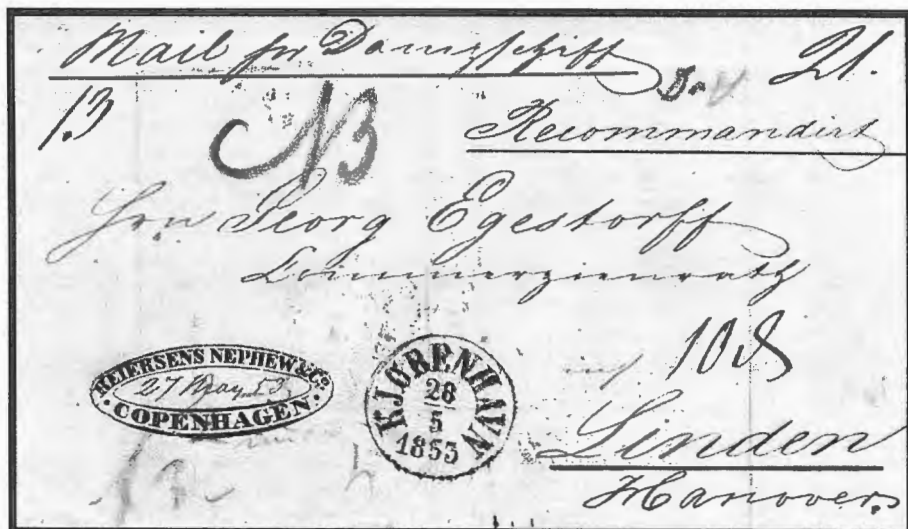
Frimærker skulde være til Salg ved Postkontorerne i den Tid, de var aabne, med Undertagelse af de sidste 2 Timer forinden enhver Posts Afgangstid. De solgtes til en Pris af 4 Sk. pr. Styk, men for 100 Stykker, købte paa een Gang, betaltes kun 3 Rdl. 84 Sk.

(Fr. O. IV, s. 216)

Her tager Fr. Olsen fejl, ganske vist blev der givet rabat ved køb af helark, nemlig 4 %, således at et helark kostede de bekvemme 4 Rdl. = 384 Rbss (1 Rdl. = 96

Sk.) og ikke 3,84 eller hvorledes Fr. Olsen er kommet til dette tal.

I den nærmeste Tid efter Loven af 1851 blev der, som tidligere omtalt, afsluttet Postoverenskomster med forskellige Lande, Mecklenburg-Schwerin, Preussen, Hannover, samt den thurn og taksiske Postbestyrelse, og ved disse blev den danske Portoandel betydelig nedsat, nemlig til 2 Sgr. = 9 Sk. Rm. (Rigsmønt) pr. Enkeltbrev. Denne Nedsættelse gjaldt ikke alene for Breve mellem Danmark og de nævnte Lande, men ogsaa for Breve, som igennem disse befordredes til og fra Danmark, og derved blev den danske Portoandel af al Korrespondance til og fra det sydlige Udland 2 Sgr. pr. Enkeltbrev, men den var dog fremdeles højere end den dansk indenrigske Porto, der kun var 6 Sk. (Fr. O. IV, s. 214)

2 breve fra samme afsender til samme modtager, sendt med 1 uges mellemrum i 1857 med SS Obotritt på ruten København - Wismar. Det sidst afsendte brev har ligget øverst i brevbunken til Hannover og fået alle påtegningerne, såsom rammestemplet, Aus Daenemark / d. Mecklenburg. (Kendes anvendt i årene 1852-55), og den præjsiske rødblæk-påtegning, der står for NB Prs og p Mecklenburg.

Portoberegning: Postkonv. af 150451 med Mecklenburg, brev 1 lod 3 S. Gr.
 Rekommandations-gebyr i. h. t. samme konv. i afsenderlandets mønt
 ialt samlet porto

13 Sk.
 8 Sk.
 21 Sk.

På foregående side ses to breve til Mecklenburg, 2805 og 030653. Som senere omtalt blev det endnu ikke krævede NB påført med rødkridt (se 1859) "oversat" til transit- og modtagerlandets sprog.

(1853) På begge breve, afsendt af samme afsender i København til samme modtager i Hannover i 1853, er der med lyseblåt blæk påført Rekommandiert til forskel fra adresseringen og dirigeringspåtegningen "Mail pr. Dampschiff" (let forståeligt for os, der taler alle sprog) med sort blæk.

NB-et med rødkridt anser jeg for en dansk påtegning. Herudover er der i Tyskland på det ene brev med rødt påført Prs, hvilket står for NB Preussen, samt p. Mecklenburg.

Desuden påført det sjældne rammestempel "Aus Daenemark / d. Mecklenburg" (kendt anvendt 1852-55). Dette stempel blev iflg. Richard Ficks: "Schiffspost in Nordsee und Osterseeraum 1981" kun påstemplet det øverste brev i brevbundtet.

Det var brevet af 0306, jeg først erhvervede, så da nummer to kom på auktion, måtte jeg have dette, (at det var betydelig dyrere end det første, viser den stigende interesse, også for breve uden frimærker) for at vise, at der også forekommer breve uden rammestemplet, men ligeså meget for at konstatere hvilket af portobeløbene 16, 21 eller 26 (Sk), der var det rigtige.

Postkonventionen af 150451 med Mecklenburg (gældende til 300154) siger, at et brev indtil 1 lod kostede 3 Sgr, hvilket svarer til 13 Sk. (se portoberegningen.)

Ny Postkonvention med Mecklenburg. Denne afsluttedes 28. Marts 1851 med Postinspektør Friedrich Flügge som Befuldmægtig for Mecklenburg.

sattes til $3\frac{3}{4}$ Sølv groschen = 16 Sk. dansk, hvad enten Udvekslingen foregik over Hamburg eller Wismar. Af denne Porto var $\frac{3}{4}$ Sgr. den mecklenburgske Andel og 3 Sgr. den danske. For anbefalede Breve betaltes et det afsendende Land tilfaldende Anbefalingsgebyr, i Mecklenburg 2 Sgr., i Danmark 8 Sk. For et saadant Brev skulde i Tilfælde af dets Bortkomst ydes Reklaman-ten en Erstatning af 14 Thaler eller $18\frac{2}{3}$ Rigsdaler, som skulde udredes af den Postbestyrelse, i hvis Postgebet Brevet var gaaet tabt.

(Fr. O. IV, s. 45-46)

Medens der førtes Forhandlinger med Mecklenburg, var man blevet opmærksom paa, at det, såfremt der ved Overenskomsten med dette Land opnaaedes en Portonedsættelse, vilde blive nødvendigt, at der afsluttedes en ny Konvention med den thurn og taksiske Postbestyrelse til Afløsning af den i 1847 afsluttede, da ellers Korrespondancen til Udlandet vilde blive meget dyrere over Hamburg end over Wismar. Da endvidere den thurn og taksiske Postbestyrelse havde tiltraadt den tysk-østerrigske Postforening, vilde der, saafremt der kunde træffes lignende Aftaler med den thurn og taksiske Postbestyrelse som med den mecklenburgske, være gjort et væsentligt Skridt fremad til Lettelse for den danske Korrespondance til Udlandet, ikke blot til det thurn og taksiske Postdistrikt, men ogsaa derudover. Wedel-Heinen blev derfor bemyndiget til at indlede Forhandlinger, og mellem ham og thurn og taksisk Overpostmester i Hamburg Voigt afsluttedes derefter d. 3. juni 1851 en ny Konvention. Ved denne fastsattes Porto for de Brevforsendelser, som udveksledes i Hamburg mellem de to Postbestyrelser saaledes, at Porto for et enkelt Brev sammensattes af en ensformig dansk Porto af 3 Sgr. (13 Sk. dansk) og en ensformig taksisk resp. tysk Foreningsporto af 3 Sgr.

(Fr. O. IV, s. 48-49)

Brevposttaxter.

1. Porto for et enkelt Brev, som ikke beier over 1 Lod Dansk Handelsvægt mellem Danmark paa den ene og Størthertugdømmet Mecklenborg-Schwerin paa den anden Side er $3\frac{3}{4}$ Sølgroschen = 5 h Hamborg Courant = 16 Rbh., hvad enten Correspondencen udveksles over Hamborg eller over Wismar. Af denne Porto udgjør $\frac{3}{4}$ Sgr. eller 1 h Courant den Mecklenborgske Andeel og 3 Sgr. eller 4 h Courant den Danske.

2. Porto for den søværts over Mecklenborg stykkevis transiterende Correspondence til og fra det Tydsk-Østerrigske Postforeningsgebet fra og til Danmark sammensættes:

- a. af en eensformig Dansk Porto af 3 Sgr. (4 h Courant) for et enkelt Brev af ikke over 1 Lod Dansk Handelsvægt.
- b. af en eensformig Tydsk Porto af 3 Sgr. pr. enkelt Brev af ikke over 1 Lod Dansk Handelsvægt.

Angaaende recommenterede Breve.

Recommenterede Breve, der altid skulle forudbetales, og for hvilke det i Loven af 11te Marts sidstl. bestemte Recommentationsgebyr desuden opkræbes, skulle paa Adressesiden med rødt Blæk eller Rødkridt betegnes "recommenteres" eller "NB."

For Tilbagesendelsen af Recepissen beregnes gjensidigen ingen Porto.

For et bortkommet recommenteret Brev erstattes Reclamanten af den Postanstalt, i hvis Gebet Brevet er indleveret, saasandt Tabet er beviisliggjort, 18 $\frac{2}{3}$ Rbs. eller 14 Thl. preussisk Courant, imod Regres til den Postbestyrelse, i hvis Gebet Tabet beviislig har fundet

Sted. - Reclamationsretten taber sin Gyldighed efter Adløbet af et Aar fra Indleveringsdagen.

(Uddrag af C. Circl. No. 8, 1851)

Rekommandations-gebyret er ligeledes i.h.t. konventionen i afsenderlandets mønt, altså 8 Sk, hvilket er påført brevet af 03.06, men mangler på det andet brev, hvilket ikke er ualmindeligt. De øvrige påtegninger er påført for afregning de to postvæsener indenbyrdes, og ikke letforståelige, i dette tilfælde burde de have været ens.

Fra 1. Juli 1853 blev ligeledes Porto for Forsendelser mellem Danmark og Hertugdømmene paa den ene Side og de danske Postkontorer i Hamburg og Lübeck paa den anden Side beregnede efter Loven af 11. Marts 1851 ganske som indenrigske Forsendelser, dog med den Indskrænkning, at Frimærker ikke kunde anvendes paa Forsendelser fra Stæderne Hamburg og Lübeck. Desuden blev der for Distributionen af Forsendelserne i disse Stæder opkrævet et Gebyr. Vedrørende frankering med frimærker på breve til udlandet (udover Norge og Sverige) blev dette tilladt fra 010254. Se herom i artikel af A. Tholl, NFT 1965, s, 83 ff.

(Fr. O. IV, s. 212-13)

Efterfølgende viser jeg to næsten ens og samtidige brev fra Kjøbenhavn til Paris i 1854. (Forskellen mellem brevene fremgår af overskriften til brevene.)

Eksemplerne viser hvor svært det er at eftervise de anførte portosatser, der langt fra står ens på brevene, og at få gram vægtforskel, 8/10 Lod < 1 Lod á ca. 15 g. op til 1½ Lod ca. 22 g. kan give så stort udslag i det samlede portobeløb, 72 Sk. i forhold til 123 Sk. (Se skematisk opstilling side 82).

Kjøbenhavn 06.08.1854 via Hamburg, Valenciennes (belgisk-fransk grænse) til Paris
2. vægtklasse i Danmark og Foreningslande, men 3. vægtklasse i Frankrig (1-1½ lod).

Hamburg
transitstempel

98 Sk. = 23 Sgr.
Den udenlandske
portoandel i
dansk mønt.
70 kartenr.

Frco = betalt

Portoberegning:
Forening 6 Sgr.
Belgisk 2 Sgr.
Fransk 7½ Sgr.
Fr. rek.gb. 7½ Sgr.
23 Sgr.

Dk. porto 17 Sk.
Dk. rek.gb. 8 Sk.
Ialt 25 Sk.

Paid destination
d.v.s. fuldt betalt

Valenciennes
grænse stp.

Paris ank. stp.

Brevet. 1-1½ lod, i Frankrig 3. vægtklasse (á ½ lod). 25 (Sk.) er dansk portoandel incl. rekommandationsgebyr (8 Sk.), 98 (Sk.) svarende til 23 Sgr. er udenlandsk portoandel, heraf 2 Sgr. for transit gennem Belgien.

For brevet gælder, at fransk Rekommandations-gebyr er lig vægtporto, ligesom brevet af det franske postvæsen har været seglgarnsomsvundet og forseglet med fransk post-segl.

Kjøbenhavn 30.08.1854 via Hamburg, Forbach (tysk-fransk grænse) til Paris
 1. vægtklasse i Danmark og Foreningslande, men 2. vægtklasse i Frankrig (8/10 lod).

8 (Sk.) for sen
 indlevering

8/10 Lod

1006 kartenr.

Frco = betalt

Forn. porto 3 Sgr.
 Fr. porto 5 Sgr.
 Fr.Rek. 5 Sgr.
 13 Sgr.
 DK porto 2 Sgr.

P.D.
 paid destination
 d.v.s fuldt betalt

Vægtporto 64 Sk.
 Rek.-gebyr 8 Sk.
 ialt 72 Sk.
 & attest
 ikke givet

Forbach
 grænsestempel

Paris ank. stp.

Brevet, 8/10 lod, er indleveret i 2. time efter lukketid hvorfor extra 8 (Sk.) udover de påførte 72 (Sk.), der udgør portoen til Paris, P D. & angiver, at der ikke er udstedt attest (kvittering). 13/2 angiver Foreningsporto, hhv. dansk porto i Silbergrossen.

For brevet gælder, at fransk Rekommandations-gebyr er lig vægtportoen, ligesom brevet af det franske postvæsen har været seglgarnsomsvundet og forseget med fransk post-segl.

Danmark - Frankrig 1854 Portoberegning i Sgr.		
Dato	30.08	6.08
Vægt i Lod	½ - 1	1 - 1½
DK og Forn. vægtkl.	1.	2.
Fransk vægtklasse	2.	3.
Dansk porto	2 (17Sk.)	4
Dansk rek. gebyr	(8 Sk.)	(8 Sk.)
For sen indlevering	(8 Sk.)	
Foreningsporto	3	6
Belgisk transitporto		2
Fransk porto	5	7½
Fransk rek. gebyr	5*	7½*
Ialt ÷ dansk andel	13	23(98Sk)
Ialt	15	27
Ialt incl. DK rek.gebyr	72 Sk.	123 Sk.

*) Int. C. Cirl. No 22, 1851 pkt 9a.

1854 For Correspondencen til og fra Frankrig, naar samme befordres over Hamborg, opkræves foruden den indenrigske og Forenings-Portoen:

A) for Correspondancen til og fra Departementerne de la Moselle, du Haut-Rhin og du Bas-Rhin i Fransk Porto ¾ Sgr. pr. Enkeltbrev af ½ Lods Vægt.

B) for Correspondancen til og fra Departementet du Nord:

a) i Belgisk Porto 1 Sgr. pr. Enkeltbrev af 1 Lods Vægt,

b) i Fransk Porto ¾ Sgr. pr. Enkeltbrev af ½ Lods Vægt.

C) for Correspondencen til og fra alle øvrige Departementer incl. Corsica og Algier:

a) i Belgisk Porto 1 Sgr. pr. Enkeltbrev af 1 Lods Vægt.

b) i Fransk Porto 2½ Sgr. pr. Enkeltbrev af ½ Lods Vægt.

Uddrag af C. Cirl. No. 5, 1854 omhandlende taksterne til de forskellige dele af Frankrig, samt transitporten gennem Belgien, jvf. takstopstilling øverst til venstre.

I NFT 1977 s. 79 ff bringer svenskeren John-Jacob Engellau nogle betragtninger over frankererede forsendelser til udlandet, fra dette blev muligt, 1. feb. 1854 (iflg. korrektion af A. Tholl, samme blad side 102 ff). (se endvidere Danske Breve, Bind 1, side 133 ff) og Skillingsperioden ud.

Han konstaterer bl. a., at ud af 3/4 million breve til udlandet går kun ca. 3% til Frankrig (22500 stk.), af disse er 5-10% rekommanderede (1125-2250 stk.), men han siger ikke noget om forholdet mellem ufrankererede og frankererede breve, men det er sikkert et fåtal af begge kategorier, der er af 2. hhv. 3. vægtklasse, og hvor mange af disse har så været forsent indleveret, i 2. time mod 8 Sk. i gebyr. (se 1841).

Indleveringen af Forsendelser sluttede til Brevposter 1 Time og til Pakkeposter 2 Timer før Afgang. I København holdes dog en Afdeling af Brevpostkontoret aaben fra Kl. 8 Morgen til 9 Aften, Søndag fra 11 Fm. til 2 Em., til Modtagelse af Breve til samtlige fra København afgaaende Brevposter, for saa vidt de indleveredes udenfor den til de forskellige Poster fastsatte Indleveringstider. For Breve, der indleveredes til Afgang med en Post, efter at den almindelige Indlevering var sluttet, maatte betales et Gebyr pr. Brev af 4 Sk., naar Indleveringen fandt Sted inden 1 Time efter, og 8 Sk. for senere indleverede Breve. Disse Gebyrer bortfaldt, da Loven af 11. Marts 1851 traadte i Kraft.

Når Fr. Olsen i ovenstående nævner, at "disse gebyrer" bortfalder, er det nok fordi 1851-loven ikke omtaler (tillader) dem, men foranstående breveksempler viser, at de endnu består i 1854.

De to breve er i sin tid erhvervet samlet ud af et lot på 5 - 7 breve, ganske billigt, fordi "de var uden frimærker." Ak! ja, det var dengang.

Indtil 010468 skulle rekommandations-gebyret betales kontant ved indleveringen, medens vægtporten kunne frigøres med et 4 Skillings frimærke, eller betales kontant med 6 Skilling pr. Lod. Brevet tyder ikke på at have vejet over 1 Lod. I dette tilfælde, knapt 11 år før det blev tilladt, er rekommandations-gebyret frigjort ved hjælp af to 4 Sk. frimærker. Understregningen af de to frimærker kan tydes som et langt =. Da "8" for kontant betaling tillige er påført, kan det tyde på, at forholdet er accepteret. Brevomslag tomt, fra Nykøbing paa Falster til Kjøbenhavn 210357.

Portoberegning: Landsporto 1. vægtsklasse, 010451-311274

Rekommandations-gebyr, samme takstperiode

lalt samlet porto

4 Sk.

8 Sk.

12 Sk.

Brevomslag med indhold fra Kjøbenhavn til Kjøge 270763, sen indlevering 6½-8 A(ften), derfor nødvendigvis kontant betaling, men alligevel først afgået næste dag, jvf. det ovale "overnatningsstemple".

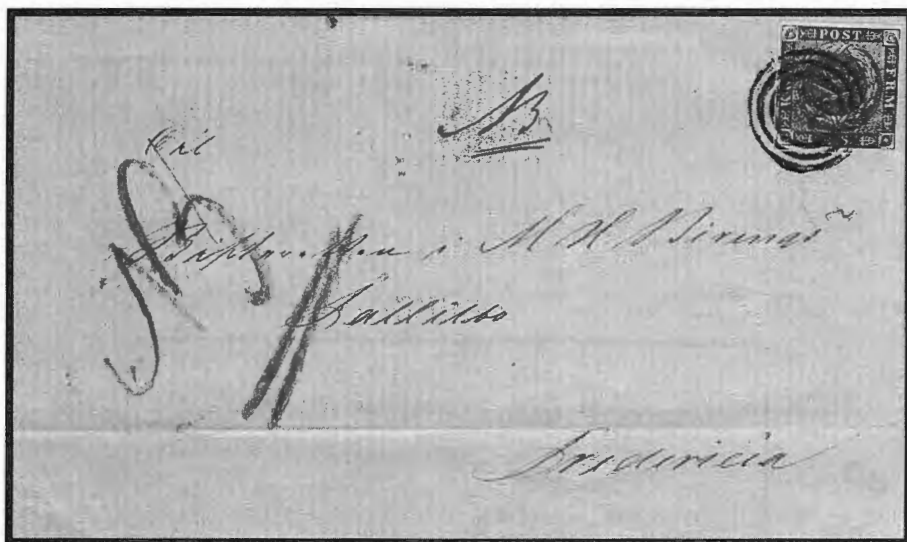
Portoberegning: Landsporto 2. vægtkl., 010451-311271, kontant betalt indtil 311068 12 Sk.

Rekommandations-gebyr, 010451-311274, altid kontant indtil 010468 8 Sk.

Gebyr for kvittering 2 Sk.

lalt samlet porto betalt kontant

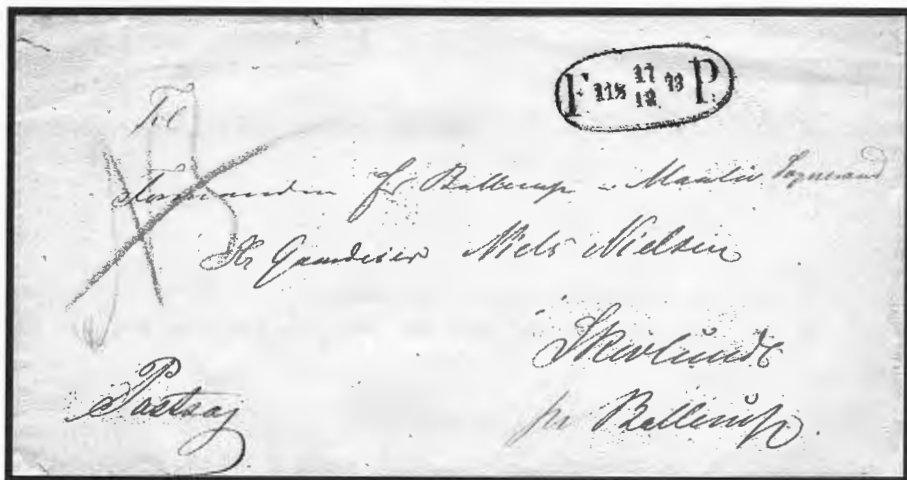
22 Sk.

Rek. brev fra Middelfart Num 42 til Fredericia iflg. ankomststempel på bagsiden 201059

Det pålægges herved det Kongelige Postcontoir for Fremtiden med Rødkridt at påskrive alle recommanderede Breve forinden Afsendelsen et stort og Tydeligt NB øverst i venstre Hjørne, samt paa en tydelig og iøjnefaldende

Maade at anføre saadanne Breve i Kartterne. Naar recommenterede Breve ere bestemte til Udlandet eller til en anden Station, end den, hørtill Kartet er udstedt, skal Bestemmelsesstedet tillige anføres i Kartet. (Cirl. No. 10, 1859).

Brevpostcentoires
segloblat på bagsiden

Brevomslag med indhold fra Brevpostkontoiret i Kiöbenhavn til Formanden for Ballerup - Maaløv Sogneråd, sendt som rekommanderet postsag, og som sådan portofrit.

Da brevet omfatter genbesættelse af en brevudbærerstilling i Måløv, skal den interessante tekst gengives:

"Under 24/10 og 2/12 har undertegned Kontor tilskrevet Sogneraadet angaaende Brevuddelingen i Maaløv.

Da man ikke senere har modtaget Svar herpaa, anmodes De om snarest muligt at meddele, om Sogneraadet ser sig i Stand til at foreslaae en bekendt Mand til at foretage Brevuddelingen i Maaløv i Stedet for den tidligere Jørgen Nielsen, der har forlangt at fratræde.

Saafremt ingen maate være villig hertil, kan det befrygtes, at Brevuddelingsstedet bliver ophævet."

Kjøbenhavns Fodpostkontor, 16. Dec. 1873.
sign. Schönberg

Befjendtgjørelse.

Vaa Finansministeriets derom nedlagte allerunderdanigste Foredstilling har det behaget H. M. Majestæt Kongen ved allerhøieste Resolution af 15de f. M. allernaadigst at bifalbe: „at der fra 1ste Januar 1861 i Byer, hvor Bybreve ombeles for Postvæsenets Regning, for saadanne Breve uden Hensyn til Vægten, der dog ikke maa overstige 1 Pund, fastsættes en Porto af 3 Skilling pr. Brev, med mindre de ved Indleveringen ere frigjorte ved Fri-mærker, som i dette Tilfælde udfærdiges af Postvæsenet og betales pr. Stk., gjældende for et Brevs Porto, med 2 Skilling, pr. Hundrede med 2 Rdlr.“

I det Foranstaende herved bringes til almindelig Kundskab, tilføies, at Finansministeriet har bifaldet, at Ombeligen af Bybreve, foruden at fortsættes som hidtil i det Kjøbenhavnske Postdistrikt, fra 1ste Januar n. A. for Postvæsenets Regning indføres i Aalborg, Altona, Aarhus, Elmshorn, Glensborg, Fredericia, Haderslev, Heide, Helsingør, Hørjens, Kiel, Lyngbø, Neumünster, Odense, Randers, Rendsborg og Esbøvig.

Kjøbenhavn, den 21de December 1860.

S. Pannerhiold Samsøe.
Generalspostdirecteur.

Hermed fremsendes en Bekjendtgjørelse angaaende Taxten for Bybreve og Indførelse af Byposter i større byer.

(Cirl. No. 19/1860. Pkt. 2).

En Bekjendtgjørelse af 21/12 1860 angaaende Taxt for Bybreve i de Byer, hvor Byposter ere oprettede, fremsendes.

Hvor Bybreve ombæres for Postvæsenets Regning, fastsættes der for saadanne Breve uden Hensyn til Vægten, der dog ikke maa overstige 1 Pund, en Porto af 3 Sk. pr. Brev, medmindre de ved Indleveringen ere frigjorte ved Frimærker, som i dette Øiemed udfærdiges af Postvæsenet, og betales pr. Stk., gjældende for et Brevs Porto, med 2 Skilling, for hundrede med 2 Rd. (G. Skr. 11/10 1856 og 9/8 1861).

(1865) Gj. Bestm. 1865, s. 36 gengiver her ordlyden af Bekjendtgjørelsen af 21. Dec. 1860 vedr. Byposter.

K. T. Breve ere ikke fritagne for denne Betaling og for anbefalede Bybreve betales Rekommandationsgebyr.

Gennemlæsning af Circulairer frem til den tidligste kendte brevdato for tre kendte anbefalede Bybreve, 260761, bringer intet lys over disse bemærkninger.

Besørgelsen af Lokalbreve (Bybreve) for Postvæsenets Regning fandt, som tidligere omtalt, Sted i København, Aalborg, Aarhus, Fredericia, Helsingør, Horsens, Odense og Randers. Fra December 1865 blev det gjort til Pligt for samtlige Postkontorer og Postekspeditioner, som besørgede Postforsendelser distribuerede, at modtage til Omdeling By- og Distriktsbreve mod en Porto af 3 Sk. eller Frimærke 2 Sk. pr. Brev, uden Hensyn til Vægten, der dog ikke maatte overstige 1 Pund. I de ovenfor nævnte Byer, hvor Omdelingen fandt Sted for Postvæsenets Regning, skulde Portoens som hidtil beregnes Postkassen til Indtægt, medens

den i alle andre Byer tilfaldt Postkontoret som Godtgørelse for Besørgelsen. Dog skulde Breve, som var frigjorte med Frimærker, besørges uden Godtgørelse. Fra 1. Maj 1868 blev Bybrevs Besørgelse overtaget for Postvæsenets Regning i Slagelse og Svendborg og fra 1. Maj 1869 i Nakskov, Nykøbing F. og Næstved. (1868) (1869)

(Fr. O. IV, s. 382)

1. April 1860 indførtes imidlertid et nyt system, det saakaldte Omkarteringsystem, hvorefter Karteveksel kun skulde finde Sted mellem Postkontorerne paa Hovedruterne, herunder de i Jernbanetog og Dampskibe etablerede Postbureauer, og mellem de Postkontorer, som laa paa samme Siderute, saaledes at alle paa en Siderute liggende Postkontorer sendte de Breve, der skulde forsendes udover Sideruten, til det Postkontor paa Hovedruten, hvor Sideruten udmundede.

1860

Samtidig med denne Reform indførtes for Postkontorer, der havde flere Gange daglig Post, Timestempler, og Brevene skulde herefter stemples saavel ved Afgangen som Ankomsten henholdsvis paa Adressesiden og Seglsiden.

De Protokoller og Blanketter, som benyttedes ved Postkontorerne, maatte Postmestrene for en stor Del selv anskaffe, saaledes f. Eks. Blanketter til Postanvisninger, Postforsku, Modtagelsesbeviser, Postanmeldelser og Postbeviser, for hvilke Blanketter dog kunde kræves Betaling af Publikum, ligeledes Avisregninger, men disse skulde leveres gratis. Endvidere skulde Postmestrene efter fremsendt Skemaer indrette Postanvisningsjournaler og Kvitteringsprotokoller for ankomne Pakkepostsager. Sidstnævnte Protokol, der rigtig pagineret og gennemdraget skulde indsendes til Generalpostdirektøren til Autorisation, blev dog fra 1864 leveret af Postbestyrelsen. Af Hensyn til Ønskeligheden af, at de Blanketter, som Postmestrene skulde anskaffe, kunde blive ensartede, opfordrede Postbestyrelsen Postmestrene til at købe dem hos en nærmere betegnet Bogtrykker. (1864)

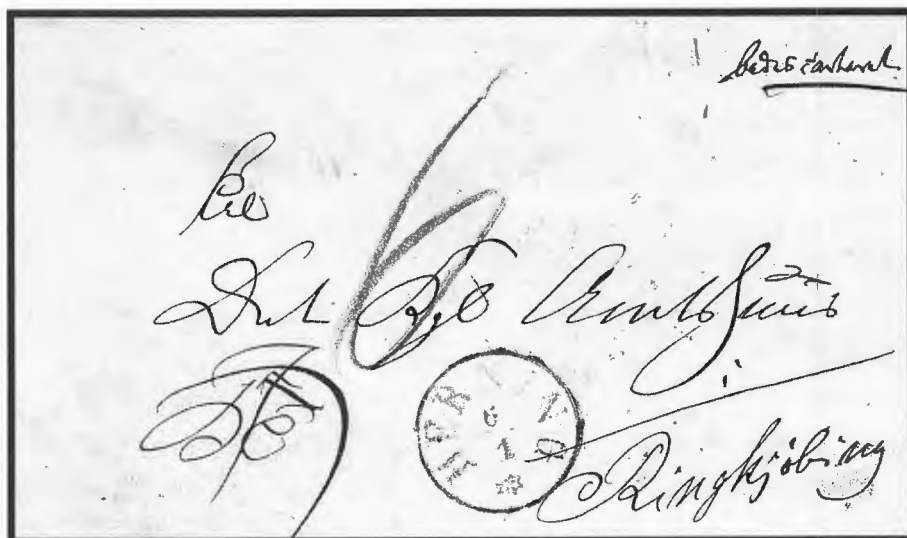
(Uddrag af Fr. O. IV, s. 223-24.)

Kartenummer "39" indført fra 010460. Brevomslag med indhold fra Aalborg (NUM 4) til København 210661, vægt 1-2 Lod.

Portoberegning:

Landsporto 2. vægtklasse, frimærkefrankering	8 Sk.
Rekommendations-gebyr, kontant betalt	8 Sk.
Gebyr for kvittering ligeledes kontant	2 Sk.
Ialt samlet porto	18 Sk.

Tjenestebrev med påskriften "bedes karteret". Jvf. teksten næste side, Cirkel. Nr 3/1860, ad § 8. (Tilhører Holger Carstensen)

(1860) (7.) G. 3/1860 ad § 9. Anbefalede Breve indføres med Løbe-Nr., Afsenderens og Modtagerens Navn og Bestemmelsessted i en Kontoret tilstillet autoriseret Journal til Indførelse af navnlig karterede Brevpostsager. Journalnummeret paaskrives med Blæk i Forsendelsens øverste venstre Hjørne.

G. 7/1860. 4. I Rekommandations-Journalen skal der, den 1ste i hver Maaned, begyndes med et nyt Løbe-Nr., der fortsættes indtil Maanedens Slutning.

(Gj. Bestm. 1881, s. 92)

Regelen er, at R. T. Breve ikke skulle særlig karteres, men deres Stykketal indføres i Rubriken "portofrie Breve." Naar imidlertid bedkommende Autoriteter skriftlig begjære enkelte særlig vigtige R. T. Breve karterede som hidtil paa Nabo, skal det Rgl. Postkontoir være forpligtet til at behandle og kartere disse som anbefalede Breve. Ved hørt Qbortals Hdløb maa Contoiret gjøre Indberetning om, i hvilken Udstrækning og af hvilke Autoriteter saadanne Begjæringer stilles til Contoiret.

(Cirl. No. 3/ 1860, ad § 8).

Med Hensyn til Bestemmelsen i Circulaire Nr. 3, 1860. 1, ad § 8, bemærkes, at den er at forstaae saaledes, at Kongelige Tjenestebreve skulle indføres i den autoriserede Rekommandationsjournal med Afsenderens og Modtagerens Navn og Bestemmelsessted, men uden Løbenummer, samt opføres i Kartet under Rubriken "navnlig karterede Sager," hvor- imod der hverken bliver at udstede Qbittering for dem ved Indleveringen eller at modtage Qbittering for dem ved Hdleveringen, ligesom der selvfølgelig heller ikke paahviler Postvæsenet nogen Erstatningspligt for bortkomne R. T. Breve.

(Cirl. No. 5/1860, stk 2).

1865 Fra 1. August 1865 indførtes saaledes administrativt Besørgelse af Ekspresbreve.; Breve, som skal udbringes ved særligt Bud umiddelbart efter Ankomsten, saavel almindelige som anbefalede Breve mod et Bestemmel-

sesposthuset tilfaldende Gebyr af 8 Sk. pr. Brev, naar Besørgelsen skete i Byen eller dens Forstæder, men naar den skete udenfor disse, da for en Afstand indtil ¼ Mil 16 Sk., over ¼ indtil ½ Mil 32 Sk. og over ½ indtil ¾ Mil 48 Sk., hvilket Beløb, naar Udbringningen fandt Sted om Natten, forhøjedes med det halve. For større Afstande overtog Postvæsenet kun Besørgelsen pr. Estafette. Ved Postloven af 7. Januar 1871 blev Besørgelsen af Ekspresbreve lovfæstet og Taksten herfor fastsat som ovenfor anført, dog at der for Afstande over ¾ Mil til 1 Mil fastsattes en Betaling af 64 Sk. og fremdeles 12 Sk. for hver ¼ Mil mere.

(Fr. O. IV, s. 375-76)

Lob om Andringer i og Tillæg til de gjældende Lobbestemmelser angaaende Postforsendelser. (Finansministeriet.)

Vi Christian den Niende, osb., G. 6.: Rigsraadet har bedtaget og Vi bed hørt Samtykke stadfæstet følgende Lob:

§ 1. Med enkeltbrev forstaaes herefter et saadant Brev, som bærer 3 Rhint eller herunder. Portoen for et løst Enkeltbrev, hvilken som hidtil er 6 Skilling, kan frigjøres ved paaklæbte Postfrimærker til et Beløb af 4 Skilling.

§ 3. Det skal være tilladt i anbefalede Breve uden Angivelse at indlægge Værdibeløb, men Postvæsenet overtager intet Ansvar for Indholdet og overhovedet ingen Erstatningspligt for saadanne Forsendelser uden som for sædvanlige anbefalede Breve*).

*) Denne bestemmelse er ved Bekjendtgørelsen 30de Dec. 1865 gjort anvendelig paa Forsendelser til Sverrig og Norge samt Tyskland og ved Bekjendtgørelsen 3de Febr. 1866 paa Forsendelser til Slesvig og Holsten.

1871

(1865)

(1866)

(Lov af 260965,

uddrag fra L & A, 1865 s. 35+37).

- 1865 I den nye Lov gjør kun den Forandring i Loven af 11te Marts 55, at det tillades at sende Værdier uden Angivelse i anbefalede Breve. Det er derfor fremdeles forbudt at forsende Værdisager i andre Brevpostforsendelser eller uden Værdiangivelse i Pakkepostsager.

Anbefalede Breve og Breve over 25 Quints Vægt skulle efter Loven af 11te Marts 1851 § 8 frankeres.

Anbefalede Breve med uangivne Værdibeløb (cfr. Loven af 11te Marts 1851 § 11 Nr. 1) skulle selvfølgelig behandles som Brevpostforsendelser.

Cirl. No. 15/1865.

- 1868 Fra 010468 skal al kontantfrankering opføre, herunder alle gebyrer såsom rekommandationsgebyret, der således tilfalder Statskassen, idet der skal påklæbes frimærker til pålydende værdi for betaling af disse gebyrer.

Samtidig ophæves forbudet om at postbetjentene måtte påklæbe frimærkerne, altså at indleveringsproceduren blev som i dag.

Endelig indskræpes forbudet mod nedlægning af rekommanderede forsendelser i postkasserne.

7. Fra 1ste April d. A. skal al kontant Frankering af Postforsendelser til Ind- og Udlandet ophøre, og derimod ethvert Franco- eller Gebyrbeløb, der tilfalder Statskassen, komme til Indtægt paa den Maade, at der påklæbes enhver Forsendelse, der forud skal frigjøres, et saadant Antal danske Postfrimærker, at disses paalydende Beløb dækker det Beløb, som ifølge Taxterne skal erlægges af Publikum. Herved forandres dog ikke den Bestemmelse med Hensyn til den indenrigske almindelige Brevtaxt, at for Forsendelser, der ere forsynede med Frankopaategning, eller paa hvilke et påklæbet Frimærke er anbragt paa

Rekommendations-gebyret frigjort frigjort med frimærke, forordning af 010468.
Brevomslag tomt fra Præstø (LAP-stempel med stjerne) til København 130165.
Portoberegning: Landsporto 1. vægtklasse, 010451-311274
Rekommendations-gebyr i samme takstperiode
Ialt samlet porto

4 Sk.
8 Sk.
12 Sk.

Frankopaaskriftens Plads, skal Brebfrankoen beregnes med 2 h mere pr. Enkeltbrev end ellers.

De tidligere givne Bestemmelser, hvorved det forbydes Postbetjentene at paaklæbe de til dem udlæverede Forsendelser Frimærker, blive hermed udtrykkelig hævede.

Frimærkerne ville være at anbringe paa den hensigtsmæssigste Maade - navnlig saaledes, at de ikke hindre Læsning af Adskriften - paa Forsiden af Brevene, Pengebrevene eller Adressepakkerne. Kan det hele Antal Frimærker ikke paa nogen Maade anbringes paa Forsiden, vil Resten kunne anbringes paa Bagsiden; men iøvrigt skulle Frimærkerne, saavidt det lader sig gjøre, vælges saaledes, at det mindst mulige Antal paaklæbes.

De ovenanførte Bestemmelser gjælde selvfølgelig ogsaa med Hensyn til de Forsendelser, der indleveres paa Brevsamlingssteder eller modtages undervejs af Landpostbude, og disse tilligemed Brevsamlerne ville derfor af de Postbude, hvorunder de sortere, være at beilede i Oherensstemmelse med det Foranførte. Imidlertid skal det være Brevsamlerne og Landpostbudene tilladt at betale Beløbet for Viderebefordringen contant til det Posthuus, hvortil Contrabogen gaaer, navnlig af Hensyn til, at de nævnte Funktionairer ikke altid ere istand til at beregne Taxten; derimod skal Betalingen for Distriktsbefordringen mellem Brevsamlingssted og Postcontoir eller Postexpedition altid være frigjort ved Frimærker, forinden Forsendelsen afgaaer fra Brevsamlingsstedet.

Med Hensyn til de Forandringer, der for Regnskabs- og Brevkassenets Vedkommende flyde af Ophæbelsen af contant Frankering, vil der fra Generaldecisor for Postvæsenets Regn-

skabsbæsen udgaae nærmere Bestemmelser.

8. Det er fremdeles ikke tilladt at nedlægge anbefalede Breve i Brebkasserne, selv om Brevene ere fuldstændig frigjorte. For at adbaare Publikum i saa Henseende vil der herfra blive truffet særegne Foranstaltninger, navnlig vil der, efterhaanden som en Ommalning af Brebkasserne finder Sted, blive paa malet disse, at anbefalede Breve ikke maae nedlægges deri.

Cirl. No. 6/1868, pkt. 7 og 8.

Samme cirkulæres punkt 9 siger:

9. Fra 1ste April d. A. skal der ved Pakkepostexpeditionen indføres den Foranstaltning, at der paa Pakkepostforsendelserne til Ind- og Udlandet og de til disse hørende Adressebreve - dog med Undtagelse af Distriktsforsendelser, der ankomme fra et Brevsamlingssted, med et Landpostbud eller befordres mellem Brevsamlingssteder indbyrdes - klæbes Sedler med Nummere (Register-Nummere), hvilke derefter tjene som Løbe-Nummere i Indleveringsprotokollen for Pakkepostsager, og hvorved selvfølgelig det nu brugelige Løbe-Nr. bortfalder.

MEN ikke et ord om "Register-Nummere" for rekommanderede forsendelser, de kom nemlig først i 1903.

For de løse Breve og Aviser, der befordres med de af Postvæsenet lønnede eller controllede Landpostbude uden at berøre mere end eet Posthuus (Postcontoir, Postexpedition eller Brevsamlingssted), er Portoen fra den 1ste Januar 1870:

Anbefalede Breve, Forsendelser til Autoriteter eller Personer, der nyde Portofrihed for de fra andre Steder kommende Forsendelser, modtages kun fuldstændig frigjorte; andre Forsendelser modtages frigjorte, ikke frigjorte eller deelviis frigjorte.

For løse Breve (uden særlig Moderation for Korsbaandsforsendelser p. p.):

naar Forsendelsen forud er fuldstændig frigjort 2 Sk. } pr. Brev indtil 50 Kv.
naar Forsendelsen ikke er fuldstændig frigjort 3 Sk. }

For anbefalede Breve erlægges endvidere et Postgebyr af 8 Sk. Det med et saadant Brev event. følgende Modtagelsesbeviis forudbetales som et Frankobrev.

Ved Frankeringen anvendes Frimærker efter de almindelige Regler. Dog har Francopaa-tegninger paa Forsendelser, der ere forsynede med Frimærker, eller disses Anbringelse paa Frankopaaskriftens Plads ingen Indflydelse paa Taxterne.

Cirl. no. 21 / 1869, pkt 1.

2. Fremtidig skulle saadanne i Post-Brevkas-serne nedlagte Breve, der ere forsynede med en af de i Lov af 11te Marts 1851 § 2 Nr. 2 anførte Anbefalings-Paategninger, istedetfor som hidtil at behandles som ubesørgede Breve, strax afsendes efter deres Adresse. Ere Frankoen og Anbefalingsgebyret ikke fuldstændig dækkede ved paaklæbde Postfrimærker, skulle Brevene betragtes som almindelige (ikke-anbefalede) løse Breve, og skal saaledes ikke tages nogetsomhelst Hensyn til Anbefalingspaategningen. Dækkes Frankoen og Anbefalingsgebyret derimod fuldstændig ved paaklæbde Postfrimærker, skulle Forsendelserne behandles som anbefalede Breve, følgelig indføres i Rekommandations-Journalen, karteres navnlig og ikke udleveres uden Kvittering. Skulde for de sidstnævnte Breves Vedkommende den afsendende Postanstalt have overseet Anbefalingspaategningen, vil dog Posthuset paa Ankomststedet have at behandle Brevene som anbefalede, og efter den Tilbage-meldelse, som i saa Fald bliver at udfærdige, ville de paagjældende Posthuse have at berigtige Karterne og Rekommandations-Journalerne.

Bestemmelserne om Brevenes Form, Tykkelse og Omfang maae nøie overholdes, ialtfald derved, at de Forsendelser, der overskride de nævnte Dimensioner, behandles som Pakkesager.

Baade almindelige Breve, Brevkort, Korsbaandsforsendelser og Vareprøver kunne anbefales. Forsaavidt Tjenestebreve skulle navnlig karteres, maae de anbefales, og de behandles da i Et og Alt som anbefalede Breve.

(Cirl. No. 22/1870, pkt. 2 m. fl.)

Rekommanderet brev, (se på den næste side) 2. vægtklasse fra Odense til London 180871.

Adressaten Westenholz er med den sædvanlige sløring lavet om til Würstenkopf.

Englænderne påførte med næsten tysk grundighed Registered-stempler af forskellig art med afsenderlandets navn indsat:

A Halvt cirkulært stempel:
krone / Registered
Set 12. SEPT. 56

B Cirkulært stempel:
Denmark/krone/Registered.
Kendes anv. 22. AUG. 65 - 17. JAN. 68

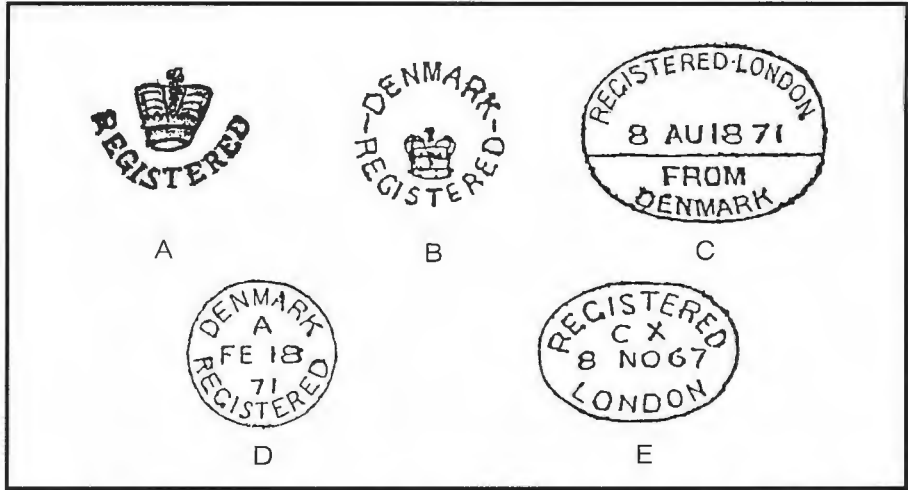
C Ovalt stempel:
Registered London/dato/from/Denmark
Kendes anv. 21. JAN. 68 - 19. AUG. 71

D Cirkulært stempel:
Denmark/litra/dato/år/Registered.
Kendes anv. 27. OCT. 70 - 18. FEB. 71

Herefter opgives det at have et stempel for hvert enkelt land, og der indføres:

E Ovalt stempel:
Registered/litra/dato/London.
Kendes anvendt fra 300172.

(1871)

Kartenummer 182 med blæk er dansk registrering, "40" (blå) er engelsk. Brevomslag tomt, fra Kjøbenhavn til London med den sædvanlige sløring fra Westerholz til Wüstenkopf.

Portoberegning: Englandsporto, 2. vægtklasse, 011165 - 311274
Rekommandations-gebyr, 010962 - 311274
Ialt samlet porto

28 Sk.
8 Sk.
36 Sk.

1871 Postloven af 7de Januar 1871 bringer intet nyt hvad rekommandation angår.

1873 Rekommanderede breve var ikke - som værdibreve - selvstændigt statistisk registreret i Postvæsenets regnskaber. Først i

regnskabsåret april 1861/ultimo marts 1862 kan de findes. Fra regnskabsåret 1868/69 er også Ekspresbreve talt, men ikke hvor mange af disse, der er rekommanderet. Jeg har ikke set et eneste før i nyere tid (1916).

	Antal Brev-forsendelser	
1846	3.866.773	
1854/55	9.513.824	
1855/56	10.410.624	
1856/57	11.276.874	
1857/58	12.044.535	
1858/59	12.855.183	
1859/60	13.651.957	
	Alm. Brev-forsendelser	Anbef. Brev-forsendelser
1860/61	11.703.859	186.080
1861/62	11.980.650	196.079
1862/63	12.422.691	213.178
1863/64	8.961.156	132.457

	Det samlede Antal Brev-forsendelser.	Heraf Anbefalede	besørges ved Ekspres
1864/65	10.016.185	97.627	
1865/66	9.009.064	118.383	
1866/67	9.316.334	112.730	
1867/68	11.169.822	116.871	
1868/69	12.067.985	102.111	2.476
1869/70	13.015.712	100.493	2.317
1870/71	13.791.983	119.028	2.457
1871/72	15.158.751	139.995	3.827
1872/73	16.968.851	169.280	4.915

Statistiker er fra Fr. O. IV, s. 233 og 390.

Portoberegning:

Landsporto 1. vægklasse 010451 - 311274
 Rekommodationsgebyr samme takstperiode
 ialt samlet porto

4 Sk.
 8 Sk.
 12 Sk.

(Tekst til brev på foregående side):

Rekommanderet landpostbrev, Asaa-Aalborg 110874. Man kan godt lade sig snyde af afstemplingen i Aalborg og Aalborg-adressen, og tro der er tale om en fejlfrankering, MEN det er et landsportobrev, idet der er bragt til Aalborg med en gående landpost fra Asaa. (149/Asaa Lp/NB.)

Frimærkerne er sandsynligvis først købt og sat på brevet, da landposten kom til postkontoret i Aalborg, der mangler dog et notat om beløbet under frimærkerne.

1874 De i Artikel 2 nævnte Gjenstande kunne forsendes som anbefalede.

Enhver anbefalet forsendelse skal være frigjort.

Frankoen for anbefalede Forsendelser er den samme som for ikke anbefalede forsendelser.

Betalingen for Anbefalingen og for Modtagelsesbeviserne maa ikke overstige den Betaling, der er fastsat i den indre Posttjeneste i Afsendelseslandet. Saafremt en anbefalet Forsendelse gaar tabt og dette ikke skyldes Naturbegivenheder eller deslige, skal der til Afsenderen eller, paa dennes Begjæring, til Adressaten udredes en Skadeserstatning af 50 Francs af den Postbestyrelse, paa hvis Område eller paa hvis Søpostroute Tabet har fundet Sted, det vil sige af Postbestyrelsen paa det Sted, hvor Gjenstandens Spor ikke længere kan forfølges, medmindre denne Bestyrelse efter sit Lands Tildeling ikke er ansvarlig for Tabet af indenlandske anbefalede Forsendelser.

Udredelsen af denne Skadeserstatning skal finde Sted hurtigst muligt og senest inden et Aar, at regne fra den Dag, da Reklamationen herom er sket.

er bleven reist inden et Aars forløb, at regne fra den anbefalede Gjenstandes Indlevering til Postvæsenet.

(Verdenspostkonventionen 1874, artikel 5)

Verdenspostkonventionen af 9. Okt. 1874 (Traktat om Dannelsen af en almindelig Postforening) afsluttet mellem en række lande og siden tilsluttet fra dansk side 17. juni 1875. (1875)

Artikel 5, siger at anbefalede forsendelser skulle være frigjorte. Betaling af anbefalings-gebyret og modtagelsesbevis skulle være som ved indenlandske forsendelser. Samt en hel del om erstatning.

1) De Forsendelser, som gjensidig udvexles, skal der paa den øverste Deel af Udskriftsiden paatrykkes et Stempel, som angiver Afsendelsesstedet og Indleveringsdatoen.

2) Ikke frigjorte eller utilstrækkelig frigjorte Forsendelser skal der desuden af Postvæsenet i Afsendelseslandet paatrykkes Stemplet "T" (Taxe á payer).

3) Anbefalede Forsendelser skal der paatrykkes det særlige Stempel, som i Afsendelseslandet benyttes til saadanne Forsendelser.

4) De forskellige Postbestyrelser skulle gennem det internationale Bureau tilstille hinanden et Aftryk af sidstnævnte Stempel.

5) Enhver Forsendelse, der ikke er stemplet "T", skal betragtes som fuldt frigjort og behandles som saadan, undtagen naar det er øiensynligt, at en Feiltagelse har fundet Sted.

(Verdenspostkonventionen 1874, Expeditions-Reglement, afsnit III)

Møntloven af 23. 5.-73

§ 18.

Alle Forpligtigelser til Betaling i indenlandsk Mønt, der indgaaes efter det i § 17 nævnte Tidspunkt, skulle lyde paa den nye Mønt, og fra samme Tid skulle alle i den nugældende Rigmønt fastsatte (offentlige og private) Betalinger gaa over til Betalinger, der ere udrede i den nye Mønt, saaledes

at der for hver Rigsdaler erlægges 2 Kroner

at der for hver 48 Skilling erlægges 1 Krone

at der for hver 24 Skilling erlægges 50 Øre

at der for hver 12 Skilling erlægges 25 Øre

og at mindre Beløb end 12 Skilling betales med dobbelt saa mange Øre, som der skulde være erlagt Skilling. Er en Betaling bestemt saaledes, at det er ved Multiplikation af et Beløb i den nugældende Rigmønt eller ved en Sammenlægning af flere saadanne Beløb, at den Betaling kommer ud, som efter Retsforholdets Beskaffenhed skal udredes under Et, bliver Betalingens Hovedsum at udregne efter den gamle Møntberegning, inden Omsættningen til den nye Mønt foretages efter den ovenstående Regel.

(1873)

1875

Brevomslag tomt fra Fredericia til Middelfart, 120375. Ved møntreformen pr. 010175 mistolkede Postvæsenet møntloven (1 Sk. = 2 øre) således, at taksten for et rekommanderet landsportobrev, der oprindeligt var 4+8 Sk. blev omsat til 25 øre, MEN det var de enkelte beløb, der skulle omregnes, så taksten 4+8 Sk. skulle være 8+16 øre = 24 øre, hvilket blev rettet pr. 010475, MEN et 24-øres frimærke, dækkede denne porto kom først 010401, 26 år senere.

Portoberegning: Landsportobrev 1. vægklasse, 100475 - 300902

Rekommandations-gebyr, samme periode

Korrekt samlet porto efter 010175

8 øre

16 øre

24 øre

95

"-bliver Betalingens Hovedsum at udregne efter den gamle Mønt inden Omsætningen til den nye Mønt-"

Landsport 1. vægtkl. var	4 Sk. = 8 Øre
Rek.-gebyret var	8 Sk. = 16 Øre
Der sammenlagdes til	12 Sk. = 25 Øre

OG det rettede Postvæsenet sig efter, MEN det skulle åbenbart ikke være så. Når vi nærlæser efterfølgende lov, ses det egendommeligt, at loven skulle tolkes anderledes af Postvæsenet end af folk i almindelighed, så her har vi forklaringen på, hvorfor et anbefalet brev i 1. kvartal 1875 kostede 25 øre og de flg. 26 år, 24 øre.

Lob om Omskribning fra Rigmønt til Kronemønt af Postvæsenet bedkommede Betalinger. (Indenrigsministeriet.)

Vi Christian den 9de osv. G. b.: Rigsdagen har vedtaget og Vi ved Vort Samtykke stadfæstet følgende Lob: Ved Omsætningen fra Rigmønt til Kronemønt af de i Postloven af 7de Januar 1871 § 12 omhandlede Betalinger for Postfor-sendelser bringes den i Møntloven af 23de Mai 1873 § 18 2det Stykke indeholdte Bestemmelser ikke, til Anvendel-

se, men de enkelte Portosatser omskribes i Overensstemmelse med Reglerne i 1ste Stykke af den nævnte Paragraf i Møntloven. Foranstående Bestemmelse træder i Kraft den 1ste Januar 1875, forsaavidt angaar den i Postlovens § 12 Tit. f. 1 fastsatte Betaling for Befordring og Adlebering eller Omdeling af Tidender og Tidsskrifter. Hvorefter alle Bedkommende sig have at rette.

Lov af 14. marts 1875, der præciserer, at Møntlovens § 12, 2. stykke "IKKE kommer til anvendelse, men at de enkelte portotakster skulle omskrives i overensstemmelse med reglerne i 1. stykke af den nævnte paragraf i møntloven."

Dette til trods for:

I. Portosatser.

Portoen bliver herefter:

- 1) For almindelige løse Breve, som er forud frigjorte, og Brevkort 8 øre.
- 2) Trykte Sager ect. 4 øre.
- 3) Tre de under 1 og 2 nævnte Forsendelser anbefalede, betales endvidere 16 øre for hver Forsendelse.

(Bekjendt. IM 191274).

1881

Portoberegning: Landsporto 1. vægtklasse, 010175 - 300902
Rekommandations-gebyr i samme takstperiode
Ialt samlet porto

8 øre
16 øre

24 øre

Tekst til brevet på modstående side.

Foldet ark, tryksag med proklama om konkurs fra Middelfart til Kjøbenhavn, men frankeret som brev. Kartenummer No. 62 påstempelt, eneste kendte eksempel på denne form for kartering. Nummerstørstempel, No. 62, i stedet for håndskrevet kartenummer fra Middelfart til Kjøbenhavn i 1881. Middelfart postkontor har her for søgt sig som foregangsmænd med et nummerstørstempel, i stedet for at skulle have kartelisten frem, ved hvert brev indlevering.

Jb-påtegninger - mere eller mindre forekrevet - blev i 1865 afløst af liniestemplet "Anbefalet"

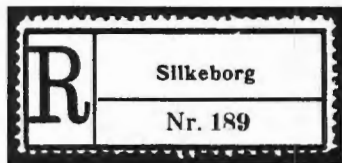
Anbefalet

Anbefalet

Med eller uden ramme. (Retoucheret)

I 1883 kommer de store R-stempler.

I 1903 så de første etiketter dagens lys i Danmark.

Mere om det senere. Der er stof til mange artikler, evt. i kommende udstillingskataloger.

Litteraturhenvisninger:

Forkortelser.

Fr. O. II.
Fr. O. III.
Fr. O. IV.
Cirl. dato
Cirl. No. / årg.
C. Cirl. No. årg.
Konv. dato.
Gj. Bestem. år.
Kgl. Res., dato.
L & A, årg.
N.F.T. årg.
Bekjendt. I.M., dato.

Litteratur:

Fr. Olsen, Postvæsenet i Danmark, 1711-1808.
Fr. Olsen, Postvæsenet i Danmark, 1808-1848.
Fr. Olsen, Postvæsenet i Danmark, 1848-1883.
Fra Generaldirekteuren, Circulaire (ældre).
Fra Generaldirekteuren, Cirkulaire.
Cours Circulaire.
Konvention.
Gjældende Bestemmelser 1881.
Kongelig Resolution.
Love & Anordninger. (div. årgange).
Nordisk Filatelistisk Tidsskrift. (dansk).
Bekjendtgørelser fra Indenrigsministeriet.

Om at starte en motivsamling

Af Frode Vesterby Knudsen, Hobro.

Alle frimærkesamlere ved, at frimærker er udgivet for at frigøre en forsendelse, men de fleste udgivelser har også et kulturformidlende formål. Et lands frimærker er tilgængelig for alle, og de er derfor et vigtigt middel til at fortælle om landet, dets kultur, dets store personligheder, dyrelivet, planterne o.s.v. Ved at studere et lands frimærker kan man lære en masse om dette land. Den viden, frimærkerne giver os gennem deres billeder, bruger vi motivsamlere til at fortælle vores historie.

Vi kalder os motivsamlere, og vi bruger motiverne på frimærkerne til at beskrive vores tema, derfor bliver vi også somme-tider kaldt temasamlere. Det er sådan set ligegyldigt, men den samling, der kommer ud af det, skulle gerne være en temasamling, for den indeholder ikke bare motivet af en bestemt ting, men motiver af alle de emner, der vedrører det tema, vi beskriver. En temasamling om fisk indeholder ikke bare motiver af fisk, men også motiver af de steder, de lever, hvad de lever af, hvad vi bruger til

at fange dem med, hvad vi laver af fangsten o.s.v. En motivsamling om fisk vil kun indeholde frimærker med fiske-motiver, og det fortæller ikke megen historie, og man kommer ikke langt med sådan en samling, fordi den slet ikke svarer til tidens krav om disse samlings opbygning.

Vi kan altså slå fast, at en motivsamler samler forskellige motiver for at kunne opbygge et tema, fortælle en historie.

Det første en motivsamler vil interessere sig for er: hvilket tema skal jeg samle?

Mange gange kommer det helt af sig selv. Man har en hobby ved siden af frimærkesamleriet, man har et job, der kan give ide til temaet for motivsamleriet, eller man har måske noget filatelistik materiale, der lige er skræddersyet til at starte et tema.

Lad os hellere koncentrere os om, hvad temaet skal hedde og se på vores fisk fra før.

Hvis vi bare kalder temaet:

"Fisk", skal vi behandle alt om fisk lige fra fiskene i de store oceaner over vore ferskvandsfisk til akvariefisk. Det er en meget stor mundfuld, som er meget vanskelig at håndtere, så det vil være en god ide at begrænse temaet noget.

Hvis vi kalder temaet:

"Fisk i ferske vande"

- har vi i hvert fald begrænset os en del.

Vi kunne også beskæftige os med:

"Fisk på vandring"

"Dybhavsfisk"

- eller lign.

Alle tre eksempler er udtryk for et mindre omfattende tema, som dog danner en helhed.

Et tema som:

"Fiskeri" vil også behandle de enkelte fiskearter, så der er mange muligheder for at vælge det tema, der passer bedst til ens viden og ens frimærker, uden at temaet bliver alt for omfattende.

Følgende titler skal man dog ikke anvende: "Fisk på frimærker", "Fisk og filateli". Den første titel udelukker i princippet alt andet filatelistisk materiale end frimærker, og en sådan samling kommer man ikke langt med. Den anden titel er en selvfølge, for selvfølgelig belyser man sit tema med filateli, det er det, det hele går ud på. På lignende måde kan man sige at et tema, der hedder transportmidler er alt for omfattende og slet ikke til at få styr på, her vil det være godt at koncentrere sig om et transportmiddel f. eks. skibe. Hvis man også synes, at det er for meget, kunne man specialisere sig i f. eks. sejlskibe, krigsskibe el. lign.

En temasamling om fisk indeholder ikke bare motiver af fisk, men også motiver af de steder, de lever, hvad de lever af, hvad vi bruger til at fange dem med, hvad vi laver af fangsten o.s.v.

Efterhånden som man har samlet et stykke tid, kan det blive nødvendigt at justere sin titel, så den kommer til at stemme overens med samleriet. Da jeg selv i sin tid startede med at samle motiver, var mit første tema "Pattedyr". Jeg samlede pattedyr fra hele verden, men indså snart, at det var alt for meget, så jeg indsnævrede området og kaldte mit tema: "Arktiske og subarktiske pattedyr, deres levevis og relationer til mennesket" - kort sagt ville jeg beskrive dyrene i de nordligste egne på jorden, hvordan deres levevilkår er, og hvordan vi mennesker på mange måder influerer på disse livsbetingelser.

Efter at du har fået valgt et tema og sat en titel på, gælder det om at få en plan i arbejdet. Dit materiale kan du sætte op i et indstiksalbum. Det vil være en god ide at sætte materialet op efter en rækkefølge til en plan, så materialet bliver samlet i en nogenlunde logisk rækkefølge. Hvis du gør det fra starten, har du allerede spiren til en plan over temaet.

Planen udarbejdes efterhånden som samleriet skrider frem. Det er en god ide at stille spørgsmål til temaet, for at få belyst så mange sider af emnet som muligt. Hvis vi ser på mine pattedyr igen, vil det være naturligt at få at vide:

Hvilke dyr er der?

Hvordan ser de ud?

Hvor lever de?

Hvordan er naturen, der hvor de lever?

Hvordan klares de barske forhold i de arktiske egne?

Hvad lever de af?

Hvordan udnytter vi mennesker dem?
o.s.v.

Efter at du har gjort dig disse overvejelser, kan du begynde at lave den første plan. Den behøver absolut ikke at være særlig kunstfærdig. Den skal have en struktur, der passer til det materiale, du har. Det er vigtigt at gøre sig klart, at planen altid er under udvikling. Når du får mere viden om temaet, og når du får mere materiale, dukker der nye sider af temaet frem, og du ændrer planen, så den passer med den nye udvikling. Det er en fejl at tro, at man fra starten kan opstille en plan, der kommer til at gælde for altid. Kunsten består i at afpasse planen efter det materiale, man har, og så udbygge den efterhånden som materialet vokser.

Da Gunnar Dahlvig, der er kendt som international motivdommer og vicepræsident for den internationale motivkommission, skulle lave sin tennissamling, havde han lidt materiale, og hans første plan så således ud:

Historie

Regler

Spillet

Spilledragt

Turneringer

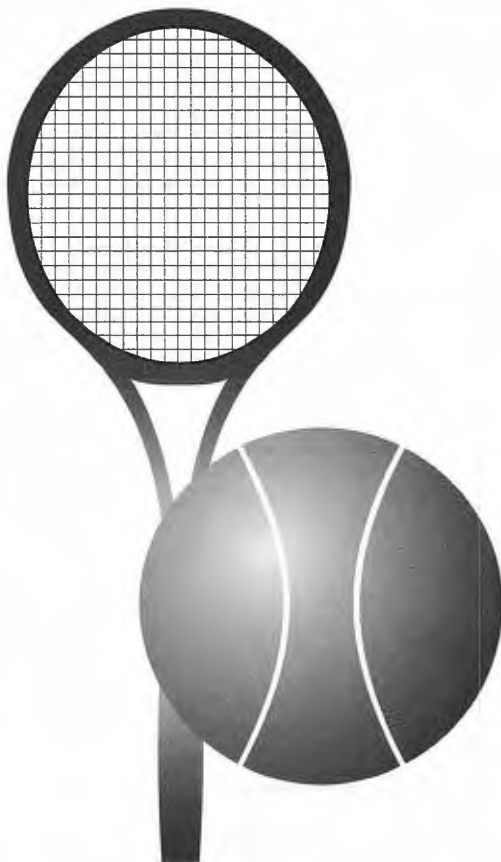
Motionsidræt

Med tiden arbejdede han sig dybere ind i temaet og fik mere viden både om det filatelistiske materiale, men også om selve temaet voksede planen. Her viser jeg et af de efterfølgende trin i planens udvikling. Bemærk, at de enkelte afsnit er nummerede. Det er en meget god ide for at kunne holde styr på emnerne, men lad være med at have for mange lag. Tre lag er det højeste, man kan tilråde, hvis tilskueren også skal have en chance for at følge med i udviklingen. Hvis man har brug for yderligere detaljer, kan man gøre det ude i samlingen.

På næste side ses planens første 8 kapitler:

TENNIS

1. Historie
 - .1 Jeu de Paume
 - .2 Tennis
2. Banen
 - .1 Underlag
 - .2 Form og størrelse
 - .3 Net
3. Udstyr
 - .1 Ketsjer
 - .2 Bolde
4. Spilledragt
 - .1 Mænd
 - .2 Kvinder
5. Kategorier
 - .1 Single
 - .2 Double
6. Point
7. Slag
 - .1 Serv
 - .2 Forhånd
 - .3 Baghånd
 - .4 Loop
 - .5 Smash
8. Holdturneringer
 - .1 Davis Cup
 - .2 Federation Cup

Jeg har gjort meget ud af det indledende skrivebordsarbejde og tænkearbejde, for det er her kimen til noget godt findes, men alt imens dette arbejde har stået på, har man selvfølgelig arbejdet med den filate-

listiske side af sagen og er begyndt at samle materiale sammen.

En temasamling opbygges af alle mulige typer af filatelisk materiale. Jeg vil ikke

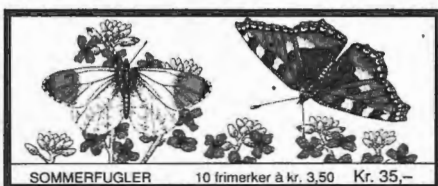
her gå i detaljer med dette, men trække nogle hovedtyper frem. Vi kan groft inddele det filatelistiske materiale i 4 hovedtyper: Frimærkerne, stemplerne, helsagerne og forsendelserne. I temasamlingen er der lagt lige stor vægt på alle de forskellige typer. Til frimærkerne hører selvfølgelig alle typer af frimærker, frimærkehæfter og prøvetryk m.m.

Stemplerne omfatter bl. a.: Alm. bystempler, særstempler af forskellig slags, 1. dags stempler, tekstmaskinstempler og frankostempler.

Helsagerne findes i mange forskellige typer: Aerogrammer, kort, kuverter og

korsbånd for at nævne nogle. Vi kan bruge dem på grund af de billeder, de har, enten som mærkebillede, sideillustration eller bagsideillustration. Husk, at du skal vise helsagerne i sin helhed og aldrig klippe dem i stykker.

Forsendelserne indeholder en masse tematiske oplysninger på forskellig vis: Stemplet, frimærket, luftpostvignetter, R-vignetter for at nævne nogle. Du kan ikke bruge private oplysninger til at beskrive temaet. Afsender og modtager er som regel private oplysninger, som derfor ikke kan bruges (med undtagelse af tjenestepost og militærpost, for her bruges de til at give postale oplysninger).

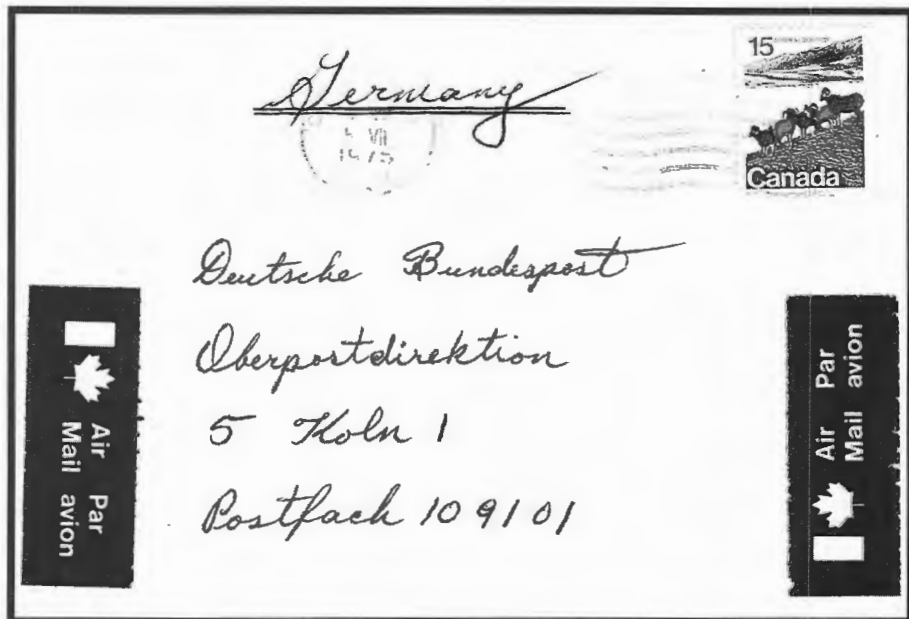
Der er nok at samle på, men det kan undertiden være svært at skaffe sig materiale af alle slags. Vi motivsamlere bruger megen tid på at kigge i kasser på udstillinger og til byttedage for at finde stempler, forsendelser og helsager. Vi bytter meget indbyrdes, for i vores jagt på motiver får vi en masse dubletter. Vores forening, De danske Motivsamlere, udgiver en medlemsfortegnelse, der bl. a. indeholder oplysninger om medlemmernes samlerområder. Den fortegnelse er meget værd, for den bringer medlemmer, der samler beslægtede temaer, i forbindelse med hinanden, så på den måde kan der udveksles meget materiale.

Materialet er nu begyndt at strømme ind til vores nystartede temasamlere, men hun har styr på de forskellige instiksalbum takket være den råskitse af en plan, hun lavede i starten.

Hun tager nu en fornuftig beslutning: Hun vil begynde at sætte sin samling op. Alt for mange samlere opgiver motivsamleriet, fordi de ventede for længe med at begynde at montere. De mistede ganske enkelt overblikket over deres materiale og gik lige så stille i stå.

Ligesom planen ikke kan laves på en gang, men må vokse med materialet, således kan man heller ikke regne med, at man kun skal montere en gang. Samlingen ændres hele tiden, man får nye ideer, nyt materiale, laver nye planer og i takt hermed monterer man samlingen, så den hele tiden passer til de nye forhold.

Den glæde motivsamleren føler, når den første side er monteret, er blandet med en følelse af stolthed og befrielse: Nu er jeg rigtig i gang med min temasamling.

Så er der jul igen i Lions Club Bjerringbro

Af Kirsten Bøggild, Bjerringbro

Et gammelt ord siger: "Julen varer lige til påske". Det passer nu ikke for mit vedkommende, men til gengæld starter Julen i august, når jeg skal begynde på dette års Lions Julemærke.

Det første mærke blev udgivet i 1980. Siden 1987 har jeg haft den glæde og fornøjelse at udføre mærket for Lions Club, hvor min mand for øvrigt er medlem. Pengene fra overskuddet går ubeskåret til ældrearbejdet i Bjerringbro kommune. Da jeg udfører mærket uden honorar og alle andre udgifter holdes i bund, kan det faktisk give et pænt overskud til dette arbejde. Første gang, jeg skulle udføre mærket, var i 1987. Jeg startede med at gå på biblioteket for at se på julemærker i gamle frimærkekataloger. Det var for 90% vedkommende kirker, gamle bygninger eller slotte oftest i snevej.

Det var der ligesom ikke noget nyt i, så jeg satte mig det mål at lave noget, som gjorde et brev til et særligt "julebrev", som modtageren kunne glæde sig over. I 1987-88 lavede jeg motiver fra julesalmen "Et barn er født i Bethlehem", og disse mærker blev

da også vel modtaget. (Et ark bestod af 16 stk. med fire forskellige motiver - altså 4 firblokke). Engle har også fundet vej til julemærket gennem et par år, det er nogle dejlige væsener, hvor fantasien kan få frit spil.

Et år (1989) var det et billede, der kunne deles i 16 mærker, der hver igen var et lille billede - for øvrigt en temmelig møjsommeligt opgave - men det solgte godt. De seneste 2 år har jeg brugt børns glæder og fornøjelser i forbindelse med julen. (16 stk. i arket / 2 motiver).

Mærkerne bliver til på følgende måde. Først tegner jeg skitserne (29 x 24 cm). Det færdige mærke laves som collage d.v.s. små stykker indfarvet papir, som jeg river ud og limer på en baggrund. Til sidst trækkes billedet op med sort tush, så det står tydeligt, når det fotograferes ned i størrelse.

Det er ved udformningen visse hensyn at tage f. eks. hvor "Lions - Julen 1993" skal stå på mærket. Men også valget af typer og bundfarve betyder en hel del. Det er jo

ikke heldigt at sætte typer hen over en væsentlig del af mærket.

Økonomien kan Lions Club jo ikke se bort fra, derfor sælges originalen på auktion og den plejer at indbringe et pænt beløb.

Mærket for 1993 udgives d. 9. okt., måske synes det ret tidligt for et julemærke, men erfaringen har vist, at det skal være før julemærkefondens mærke udgives. Der sen-

des fra Lions Club Bjerringbro mærker til en del samlere og forhandlere over hele landet. Bjerringbro Lions vil meget gerne i forbindelse med nye samlere. Der er således lavet et særligt tilbud årg. 1980-93, pris kr. 275,00. Årg. 1987-93 (Kirsten Bøggild's julemærker) kr. 100,00. Der er også mulighed for at blive abonnent, så får man hvert år tilsendt mærker + girokort. Interesserede kan bestille ovenstående hos Kaj Kruse, Bjerringbro. Tlf. 86 68 38 17 (efter kl. 18.00).

Vejen til verdensudstilling.

Af Knud Mohr, København.

Der var engang. -denne kendte indledning stammer sædvanligvis fra eventyrhistorierne, faktisk føler jeg også, at min tilværelse som frimærkesamler har været et eventyr.

Det begyndte som for de fleste andre børn - jeg fik nogle frimærker og de var flotte. Jeg havde det held, at min far var en kendt samler blandt de københavnske frimærkehandlere. Han gik hver fredag eftermiddag, for han havde aftenkonsultation, en tur i byen - og tit fik jeg lov at gå med. Når vi så kom ind til frimærkehandlerne i Den Gule Butik, eller hos Hermes, så blev der stilhed - for far skulle gennemgå det materiale, der blev lagt foran ham. Hvordan får man stilhed, når man har en knægt på 10 år med - jo, handleren fandt hurtigt ud af at give mig en håndfuld frimærker, som jeg kunne sidde og sætte i en indstiksbog - og dermed begyndte det.

Mit første private køb hos en frimærkehandler, var på Vesterbrogade, hvor jeg havde fået en krone af en tante - og den skulle jeg købe frimærker for. Jeg var alene i butikken, men kunne huske, at min far

sagde, at man skulle kigge godt efter - og ikke købe det første - det bedste. Handleren var meget venlig, og viste mig mange farvestrålende mærker, og jeg kan huske, at det første sæt jeg købte var belgiske st. Martin vinterhjælps-mærker fra 1941. Jeg fik hele serien for den krone jeg havde. Men så lovede jeg også at fortælle min far, at handleren havde været flink !

Det var faktisk ikke alene mit første køb af frimærker, men det var også mit første - og desværre hidtil eneste - bekendtskab med et da ukendt begreb; "motivfilateli". Kunne man gøre nogle af de ting man har gjort i sit liv om, så ville jeg helt sikkert have satset på motivfilateli. Måske ved siden af mine andre samlerinteresser, og det da med den erkendelse, at motivfilatelien er den bedste vej for at bringe nye samlere i vor hobby.

Med motivfilatelien kan de nye samlere kombinere en eventuel anden hobby med det at samle på frimærker. Tænk blot på sport og frimærker, blomster og frimærker o.s.v. Det er netop klart blevet understre-

get hvor stærkt motivfilatelen griber nye samlere, idet Bangkok 1993, den seneste verdensudstilling havde 600.000 tilskuere, og de gik næsten alle sammen hen for at se på motivfilatelen, og derefter på mophilasamlingerne.

Mophila var desværre også et ubekendt begreb i mine drengedage. Men for alle der får med ungdom og frimærker at gøre, så bør man huske, at mophila er en lærerig måde at komme ind i vores verden på.

Det drejer sig som bekendt om frimærker fra de seneste 10 år. Betyder det ikke, at samlingen så er færdig, når man har samlet hvad der er inden for de seneste 10 år? Nej, det gør det ikke. For så er der kommet et år til, og det første år går ud. Det betyder ikke, at man skal smide det væk. Man skal blot gemme det som den arkiverede del af samlingen - og så arbejde med det seneste år i stedet for.

Den første store mophilaudstilling fandt sted i Hamburg i 1985, og der udstillede blandt andet Stig Göransson fra Sverige med en samling om landkort og glober på frimærker for de seneste 10 år. Han har forstået at viderebygge sin mophila-samling, idet han har deltaget i samtlige mophilaudstillinger siden - senest på Hafnia '94 i København. Det er stadig det samme emne, men denne gang for perioden 1984 til 1993. Nu har denne frimærkesamler en samling, der går helt tilbage til 1975 og som på denne måde er videreudbygget.

Tilbage til historien der bliver nogle typiske år for frimærkesamlere, idet jeg samlede flittigt, men interesserne blev andre. Da jeg efter endt skoletid tog til Århus for at blive ansat i en bank, kunne jeg ikke afse tid til samleriet længere. Det var også økonomisk belastende, at skulle bo alene i en ny by. Så jeg spurgte min far, om han ikke kunne sælge min drengesamling. Det gjorde min far - jeg var meget stolt, da jeg fik kr. 10.000 for samlingen, hvilket var mange, mange penge i 1954.

Frimærkerne blev glemt. Der var så mange andre spændende ting - blandt andet jobbet. Og så kom Kirsten, den pige jeg senere giftede mig med, ind i billedet. Vi skal derfor helt frem til begyndelsen af tresserne, førend denne historie kan fortsætte. Men på det tidspunkt, var vi tilbage i København, og havde fået et lille hus - og jeg var i fuld gang med revisionen. Når vi var på besøg hos min far, ærgerede jeg mig over, at jeg havde solgt mine mærker, for jeg havde faktisk fået lyst igen. Men alle de mærker jeg syntes jeg kunne huske, var blevet meget dyrere. Så det var næsten ikke til at komme igang. Til sidst tog jeg mig sammen, og spurgte min far om han ikke kunne hjælpe mig til at købe en mindre samling, så jeg kunne komme igang igen. Det svarede han bekræftende på, idet han sagde - at han kunne tilbyde mig min samling for kr. 10.000 plus 5% om året - i de år jeg havde været væk. Det kalder jeg god pædagogik ! Min far havde set, at jeg - i modsætning til mine brødre - nok var mere bidt af frimærkehobbyen, og følte at jeg nok ville komme tilbage. Så reelt havde han gemt min samling, og blot lånt mig pengene.

Det var en start, som jeg kunne unde alle unge samlere.

Samleriet tog fart - det var ikke særlig organiseret - bortset fra min interesse for portugisiske kolonier, og det var nærmest en protest overfor min far, der havde en af de største samlinger i Norden af franske kolonier. Hver gang jeg fandt mærker fra de franske kolonier, så havde far dem - æv. Derfor blev de portugisiske kolonier mit område, og forøvrigt kastede jeg mig også over Ungarn, som var farverigt og hvor der ustandseligt kom nyheder. Ikke særlig klogt - men morsomt. Min fars hovedinteresse var nummerstempler og stjernestempler på 4 og 8 øres mærker. Men det var alt for kedeligt for mig. Efter nogle år forstod jeg dog, at man var nødt til at specialisere sig - og jeg begyndte at samle klassisk Danmark + alle de andre lande!

Fra omkring 1966 spurgte jeg flere gange min far om jeg ikke kunne blive medlem af KPK, men han slog det altid væk, idet han sagde, at jeg var ikke seriøs nok til at komme ind i denne klub. Det var nu nok også fordi, at i KPK - når møderne var slut i lægeforeningen - så hyggede de ældre medlemmer sig med et godt slag kort. Det faste hold var stabslægen, doktor Geill, Gleie Jørgensen og far. Og på den måde kunne der ikke blive plads til en knægt.

Der skete dog det i 1969, at Mads Brun Pedersen - en dag vi var sammen - sagde til min far; jeg synes du skulle invitere Knud - stolt og glad var jeg ! Jeg blev meldt ind i KPK i efteråret 1969, umiddelbart efter at KPK havde købt ejendommen Grønnegade 41. Det var en stor dag, da jeg første gang - med far og Mads - kom i disse ærværdige lokaler. Stemningen var god, og stoltheden over deres nye mødelokale lyste ud af medlemmerne. Desværre var glæden kort, for KPK der havde været en velhavende klub med medlemmer - der hvert år sad og klippede kuponer - således at driften blot kunne gå videre, fik denne jul istedet for kuponer nogle opkrævningskort fra Kreditforeningen. Dermed startede en lang og meget besværlig periode for KPK. Jeg tror faktisk, at jeg her må finde årsagen til, at Mads Brun Pedersen og far synes, at nu var det på tide at komme i KPK ! Jeg var regnskabsmand, og jeg blev hurtigt blandet inde i klubbens økonomi, og allerede i 1970 efter kun ca. ½ års medlemskab blev jeg næstformand i KPK.

Dette har medført en række fantastiske oplevelser, og en uhyre række af gode venner, som jeg har mødt i de år der er gået siden. På det samlermæssige område - blev jeg klar over, at nu måtte jeg til at arbejde seriøst, idet klubbens daværende kasserer K.V. Fullov sagde, at som bestyrelsesmedlem i KPK måtte man også have en udstillingssamling. Det fik jeg, og jeg udstillede første gang i Aros i 1974. Jeg fik lige skrabt så mange point sammen, så jeg kunne få lov at udstille på Hafnia '76.

Denne oplevelse blev betydningsfuld for min filatelistiske interesser, idet jeg følte virkelig der var sport i at deltage. Den følelse har jeg heldigvis endnu, og det er også derfor jeg fortsat synes, at det hver eneste gang man deltager i en udstilling - så er det spændende at være med. Ikke alene på grund af de resultater man håber på at opnå - men også fordi man på den måde sikrer sig en kontinuitet i sin omgang med filatelen. Det er uanset, at jeg næppe får ret mange nye mærker, da jeg som bekendt kun samler Danmark og Slesvig-Holsten samt København op til 1884.

Mine 2 samlinger har efterhånden været udstillet over det meste af verden, og jeg har haft utallige gode filatelistiske oplevelser i forbindelse hermed.

Oplevelserne med mine samlinger, var den ene del af den filatelistiske verden jeg kom ind i, da jeg meldte mig ind i KPK. Den anden side var den spændende organisatoriske del af hobbyen. Det startede som bekendt med næstformandskab i KPK, og dermed også et medlemskab i ledelse af fællesrådet. Efter få år blev jeg formand i KPK, og kom dermed i et endnu nærmere samarbejde med fællesrådets formand Tage Buntzen, der på sin vindende og vidende måde havde en afgørende betydning for at dansk filateli hang sammen, og dermed var i stand til at gå igang med den første store opgave; Hafnia '76. Det var også Buntzen, der overbeviste BellaCenteret om at de skulle yde lokaler og først og fremmest økonomi til denne første verdensudstilling i Danmark. Ligesom det var Buntzen der fik sammensat et stærkt hold bestående af Henrik Eis, K.V. Fullov og Jesper Haff der kunne stå i spidsen for dette arrangement, medens jeg fik lov at passe køkkengryderne! Det sidste skal forstås således, at jeg blev sat i kommando af at stå for de festlige arrangementer, banketter, palmeres, receptioner - og det var spændende! I den sidste periode før udstillingen blev jeg dog også sat ind i økonomien

omkring en verdensudstilling. Hafnia'76 blev på verdensplan anerkendt som en af de fineste udstillinger. Det har haft stor betydning for dansk filateli i såvel ind- som udland. Men den væsentligste og mest positive ting som danske filatelister fik fra Hafnia'76, det var Danmarks Filatelist Forbund. Umiddelbart efter at Hafnia'76 havde lukket sine døre, blev der holdt møde i fællesrådet, og Tage Buntzen foreslog, at de tre formænd, nemlig fra Unionen H.B.Sørensen, fra SF Jesper Haff og fra KPK undertegnede, skulle sætte sig sammen og prøve på at udarbejde grundlaget for et fælles forbund.

Det havde været prøvet før, og flere gange havde man været tæt på enighed. Her må KPK nok først og fremmest tage skylden for, at det ikke tidligere lykkedes at få et fælles forbund. For hver gang man var nået til enighed, så kom det klart fra stabslægen - ja så er vi enige - men så kunne vi lige så godt kalde det hele for KPK.

Det var sikkert ment morsomt, men det var en katastrofal udtalelse, der var skyld i - at Danmarks Filatelist Forbund først blev etableret i 1978 - og da som en forsøgsordning.

Det er med stor glæde jeg mindes det år, hvor H.B. Jesper og jeg arbejdede sammen. Alt skete i fællesskabets ånd, og vi var også enige om, at det var nu eller aldrig. Det blev heldigvis nu. Da Jesper Haff trak sig tilbage fra formandsstolen i 1983, var det med stor glæde, at jeg modtog valget som formand for forbundet. De 10 år hvor jeg sad i formandsstolen har været de mest positive år jeg har haft i forbindelse med min hobby. Over hele landet mødte jeg filatelister, frimærkesamlere der gik ind for arbejdet med at støtte forbundet, hver på deres område og alle skal have en tak for den indsats de gjorde - for at det forbund vi har i dag - voksede sig stærkere og stærkere. En væsentlig del af den styrke forbundet har

Mit internationale forbilleder - Ladislav Dvoracek i samtale med Joseph Wolff, - F.I.P. styrelsesmedlem og foregangsmand i al juniorfilateli.

fået i dag, skyldes klart det enormt gode samarbejde som fra begyndelsen blev oprettet - ikke alene med handlerforeningen - men også med P & T. Ledelsen af Post- og Telegrafvæsenet har fra forbundets etablering støttet os på enhver måde, og med et forsøgstryk - udgivelser i forbindelse med Hafnia '87 - og senere nødfrimærket, har P & T også sikret at Danmarks Filatelist Forbund står økonomisk uafhængig idag.

Når forbundets nye formand, Jørn Walther Pedersen, netop i den seneste tid, har sikret en yderligere konsolidering af vore kommende udstillingsarrangementer, er dansk filateli fremtid sikret på bedste måde.

Den tredje side af mit filatelistiske eventyr - har været den internationale periode. Kort efter Hafnia '76 begyndte jeg at interessere mig for udenlandske udstillinger. Jeg udstillede således første gang i

Amphilex i 1977, og derefter er det gået slag i slag. Dette gav mig interesse for det internationale arbejde, og da jeg få år efter blev dansk kommisær for nogle udstillinger, var interessen virkelig tændt. Også for det arbejde, der allerede dengang blev udført indenfor FIP. Der var mange spændende personligheder i den internationale filateli, men for mig var George B. Lindberg - denne stolte leder fra Sverige - et forbillede. Det var jeg vel ikke helt klar over den gang, for vi havde mange hidsige diskussioner - og var faktisk meget sjældent enige. Dog fik jeg hurtigt respekt for George, for George havde sine meningers mod, og har altid kæmpet for det han føler er rigtigt.

Efterhånden som jeg blev lidt mere voksen, forstod jeg mange af hans synspunkter, og jeg blev vel også så velbevandret, at jeg også kunne overbevise George - når det engang imellem skete - at jeg havde ret og han uret.

F.I.P.'s præsident i samtale med Egil Thomassen fra Norge, præsident for Aerophilateli og Alan Huggins præsident for F.I.P.'s helsagskommission og stifter af FEPA - Federation European Philatelic Association.

Det skal på dette punkt nævnes, at hvad George B. Lindberg har gjort for international filateli, og i de seneste år specielt for den østeuropæiske filateli, er helt unikt. George har rejst i alle lande for at tale om sin hobby, for at støtte den spirende interesse for filateli i de østeuropæiske lande og George af egen lomme ofret uhyre ressourcer på at opbygge filateli, blandt andet i de baltiske stater efter deres genvundne selvstændighed.

Organisatorisk fik daværende præsident for FIP Ladislav Dvoracek en stor betydning for min interesse for FIP. Det var blandt andet på hans opfordring, at jeg lod mig opstille til valg i London 1990, og blev indvalgt i FIP's styrelse. Desværre opnåede jeg aldrig at arbejde i FIP's styrelse sammen med Ladislav, men venskabet har fortsat kunne plejes i forbindelse med internationale udstillinger og FIP kongresser. I den internationale filatelistiske verden har der været mange

dygtige organisatorer, hvoraf jeg har nævnt nogle. Men der har været filatelistiske kapaciteter som først og fremmest bør hædres for at filateli stadig er en af de mest udbredte hobbyer i verden. Også her har vi fra nordisk side ydet fænomonale folk, lad mig blot nævne; posthistorisk kommissionsformand Paul H. Jensen fra Norge. Den indsigt, omhu og kærlighed hvormed han har behandlet de områder der ligger indenfor det posthistoriske, har skaffet utallige samlere nye perspektiver i deres hobby.

Som sagt - det har været et eventyr - der har givet mig uendelig mange oplevelser. Det har kostet mig tid og mange kræfter, men det har været hver en indsats værd. Det er mit håb, at med den interesse, hvormed den 3. verden har taget imod frimærker som hobby, så vil filateli også fremover være med til at skabe fred og godt samarbejde imellem alle lande.

Knud Mohr.

Paul H. Jensen.

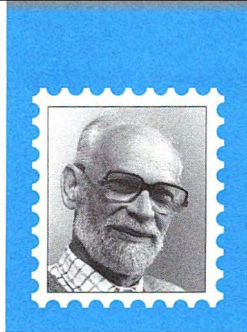
Norsk forretningsmand, stadig erhvervsaktiv. Er primært posthistoriker. Tidligere formand for Norges Filatelistforbund, nu præsident for Kommissionen for Posthistorie under F.I.P. International dommer og udstiller på guldniveau, samt optaget på The Roll of Distinguished Philatelists.

George B. Lindberg.

Pensioneret efter karriere i erhvervslivet og som officer af reserven. Tidligere ordførende for Sveriges Filatelist Förbund, Vicepresident og kasserer i F.I.P. International dommer og udstiller på Guld-niveau.

The Roll of Distinguished Philatelists

Af Ferenc Orbán, Silkeborg.

DFF's mangeårige formand Knud Mohr var i anledning af den 75. filatelistiske kongres, inviteret til at prente sit navn på "The Roll". I det følgende skal jeg forsøge at gøre rede for, hvad "The Roll" egentlig er. Først skal vi være klar over, at det ikke er tale om en rulle, ordet skal forstås som en fortegnelse af navne som f. eks. det danske ord lægsrullen.

I 1919 har Percy C. Bishop ved et møde i "London Stamp Club" foreslået, at fremragende filatelister burde æres med et diplom kaldet "Philatelic Order of Merit". Et forslag til diplomet blev fremvist ved et møde i 1920. Samme år blev vedtægterne for "orden" præsenteret for klubben med fortegnelse af foreslåede jurymedlemmers navne. Juryen skulle udpege hvem der skulle undertegne dokumentet.

Man blev dog betænkelig ved at kalde udmærkelsen for "orden", thi man var enig i, at orden slutter sig til regenten. Derfor blev man ved den 8. kongres i 1921 enige om, at navnet skulle være "The Roll of Distinguished Philatelists". Med glæde kunne

formanden meddele, at kong Georg V. har tilladt, at hans underskrift måtte være på dokumentet. Den første ceremoni fandt sted på kongressens sidste dag.

Hidtil har 284 filatelister sat deres navn på dokumenterne. Det første ark blev fyldt i 1935 med ialt 86 navne. Det andet blev fyldt med 117 navne i 1971 og nu skriver man på det tredje ark. De værdifulde dokumenter var i 1989 forsikret for £ 25.000.

Kandidater til RDP kan foreslåes fra hele verden, og deres navne står opført i fire år på kandidatliste, kandidaturen kan dog forlænges med yderligere fire år. Med undertagelse af årene 1941-45 har underskrivelsen fundet sted. Udvalget har en sekretær og en "Keeper of the Roll". Underskrivelsen foregår efter den engelske hang til ceremonier. Hustruerne må gerne være til stede bagved i rækkerne. I de tidligere år modtog underskriverne "Letter of Thanks", men siden 1959 en broncheplaquette, på bagsiden er underskriverens navn indgraveret. Siden 1927 har underskriverne måttet sætte bogstaverne RDP efter deres navn, dog bruges almindeligvis bogstaverne kun indenfor de filatelistiske kredse.

Af danske filatelister har følgende underskrevet "The Roll":

J. Schmidt-Andersen.	(1950)
Gunnar A. Hagemann.	(1955)
Svend Grønlund.	(1964)
Stig Andersen.	(1980)
Knud Mohr.	(1993)

Ovenstående oplysninger har jeg taget fra A. Ronald Buther's bog "The History of The Roll of Distinguished Philatelists" 1990.